

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

**ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

*«Έρευνα χρηστών της Βιβλιοθήκης της Ανωτάτης Σχολής Καλών
Τεχνών Αθηνών»*

Επόπτρια καθηγήτρια: Αφροδίτη Μάλλιαρη

Επιμέλεια πτυχιακής εργασίας : Φωτεινή Κόρδα

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2009

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την εκπόνηση αυτής της εργασίας συνέβαλαν αρκετοί άνθρωποι, τους οποίους οφείλω να ευχαριστήσω, διότι χωρίς τη πολύτιμη βοήθεια και στήριξή τους δε θα μπορούσα να ολοκληρώσω τη συγγραφή της πτυχιακής εργασίας.

Αρχικά, θέλω να ευχαριστήσω τη καθηγήτριά μου κα Αφροδίτη Μάλλιαρη, η οποία με τις πολύτιμες συμβουλές της συνέβαλε στην ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας.

Επίσης, οφείλω να ευχαριστήσω τη διευθύντρια της βιβλιοθήκης κα Νίκη Ζαχιώτη αλλά και τη κα Χρυσάνθη Γεωργούλη για τη πολύτιμη βοήθειά τους και τη συμπαράστασή τους .

Ακόμη, την οικογένειά μου και τους φίλους μου, για την ενθάρρυνσή τους στη συγγραφή της εργασίας αλλά και στη στήριξη που μου πρόσφεραν κατά τη διάρκεια των σπουδών μου.

Τέλος, χρέος μου είναι να ευχαριστήσω τους χρήστες της Βιβλιοθήκης για τη προθυμία που έδειξαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιό μου για την ολοκλήρωση της έρευνάς μου, παρά το φόρτο των εργασιών τους .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίνακας συντομογραφιών.....	6
Κατάλογος Γραφημάτων	7
Κατάλογος Εικόνων	9
Περίληψη.....	10
Πρόλογος.....	11
Εισαγωγή	13
<u>Κεφάλαιο 1:Γενικά.....</u>	16
1.1 Ιστορικά.....	17
Α) Η Βιβλιοθήκη στην Ελλάδα	18
1.2 Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες	19
Α) Τι είναι ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη	19
Β) Αποστολή της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης.....	21
1.3 Μέτρα αποτίμησης για τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης.....	24
Α) Διαρκής επιμόρφωση και ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες στην Ελλάδα	25
1.4 Βιβλιοθήκες Τέχνης	28
Α) Η Ιστορία της Τέχνης και η κατάσταση των Βιβλιοθηκών Τέχνης στην Ελλάδα σήμερα	30
1.5 Το προσωπικό των Βιβλιοθηκών Τέχνης	33
Α) Επάρκεια προσωπικού στις Βιβλιοθήκες Τέχνης	35
1.6 Βιβλιοθήκες και Θεματικές Πύλες Τέχνης	37
<u>Κεφάλαιο 2 :Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών</u>	43

2.1 Ιστορία της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών.....	44
2.2 Βιβλιοθήκη της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών	48
2.3 Θεωρητικό Τμήμα της ΑΣΚΤ	50
2.4 Εξωτερικοί και εσωτερικοί χώροι της ΑΣΚΤ	52
<u>Κεφάλαιο 3 : Μεθοδολογία</u>	59
3.1 Εισαγωγή	60
3.2 Βασικές Αρχές	60
3.3 Μέθοδοι συλλογής υλικού	61
3.4 Ερωτηματολόγιο	63
3.4.1 Δημιουργία ερωτηματολογίου	64
3.4.2 Τύποι ερωτήσεων	65
3.4.3 Σειρά ερωτήσεων	69
3.4.4 Διατύπωση ερωτήσεων	70
3.4.5 Το μέγεθος του ερωτηματολογίου	70
3.5 Μέθοδοι δειγματοληψίας	71
3.6 Μέθοδος συμπλήρωσης ερωτηματολογίου	73
3.7 Παρουσίαση ερωτηματολογίου	75
3.8 Διεξαγωγή της έρευνας	76
3.9 Ανάλυση στοιχείων	77
<u>Κεφάλαιο 4 : Αποτελέσματα της έρευνας</u>	78
4.1 Γενικά.....	78
4.2 Προσωπικά στοιχεία των χρηστών	80
4.3 Συλλογή	85

4.4 Αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών	87
<u>Κεφάλαιο 5 : Συμπεράσματα και προτάσεις</u>	115
5.1 Συμπεράσματα	116
5.2 Προτάσεις	118
5.3 Ανάγκη για περαιτέρω έρευνα και περιορισμοί της παρούσας έρευνας.....	122
5.4 Αξιοπιστία και ηθική της έρευνας	122
<u>Βιβλιογραφία</u>	123
<u>Παράρτημα Ι : Ερωτηματολόγιο</u>	126

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

❖ Ελληνικές

A. E. I	: Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
T .E.I	: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
A.Σ.Κ.Τ	: Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών
Κ. ά	: και άλλα
Κ. λ . π	: και τα λοιπά
Π . Χ	: προ Χριστού
Π . χ	: παραδείγματος χάριν
H/Y	: Ηλεκτρονικός υπολογιστής
M.M.E	: Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
E.K.T	: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
H.Π.Α	: Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
O /A	: Οπτικοακουστικό

❖ Ξενόγλωσσες

CD	: Compact Disk
CD-ROM	: Compact Disk – Read Only Memory
DVD	: Digital Versatile Disc
JSTOR	: Journal Storage
E-mail	: Electronical Mail
IFLA	: International Federation of Library Associations
ARLIS	: Art Libraries Society of North America

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

<i>Γράφημα 1</i> : Φύλο χρηστών	80
<i>Γράφημα 2</i> : Ηλικία χρηστών	81
<i>Γράφημα 3</i> : Τμήμα χρηστών	82
<i>Γράφημα 4</i> : Ιδιότητα χρηστών	83
<i>Γράφημα 5</i> : Έτος φοίτησης	84
<i>Γράφημα 6</i> : Συχνότητα επίσκεψης στη βιβλιοθήκη	85
<i>Γράφημα 7</i> : Κάρτα χρήστη βιβλιοθήκης	86
<i>Γράφημα 8</i> : Λόγοι επίσκεψης στη βιβλιοθήκη	87
<i>Γράφημα 9</i> : Αξιολόγηση βιβλίων για τη κάλυψη των αναγκών των χρηστών	88
<i>Γράφημα 10</i> : Αναβάθμιση συλλογών	89
<i>Γράφημα 11- 15</i> : Χρήση συλλογών	90-92
<i>Γράφημα 16-21</i> : Χρήση υπηρεσιών	93-95
<i>Γράφημα 22-27</i> : Τρόπος εντοπισμού του υλικού	96-98
<i>Γράφημα 28</i> : Εκπαίδευση για επιτυχής αναζήτηση	98
<i>Γράφημα 29</i> : Επιθυμία χρηστών για επιτυχής αναζήτηση	99
<i>Γράφημα 30</i> : Παρακολούθηση του εκπαιδευτικού σεμιναρίου	100
<i>Γράφημα 31</i> : Χρησιμότητα του σεμιναρίου	100
<i>Γράφημα 32</i> : Βοήθεια από τη σήμανση	101
<i>Γράφημα 33</i> : Γνώση ύπαρξης της υπηρεσίας διαδανεισμού	102
<i>Γράφημα 34</i> : Χρήση της υπηρεσίας διαδανεισμού	102

<i>Γράφημα 35</i> : Προτάσεις παραγγελιών από την ιστοσελίδα και την εξυπηρέτηση	103
<i>Γράφημα 36</i> : Βοήθεια από το προσωπικό της βιβλιοθήκης	104
<i>Γράφημα 37</i> : Εξυπηρέτηση του προσωπικού	105
<i>Γράφημα 38</i> : Ικανοποίηση από τους χώρους της βιβλιοθήκης	106
<i>Γράφημα 39</i> : Ικανοποίηση από το ωράριο της βιβλιοθήκης	106
<i>Γράφημα 40-44</i> : Αξιολόγηση παρεχόμενων υπηρεσιών	107-109
<i>Γράφημα 45</i> : Πληροφορίες από την ιστοσελίδα	109
<i>Γράφημα 46</i> : Αξιολόγηση της ιστοσελίδας της βιβλιοθήκης	110
<i>Γράφημα 47</i> : Καλύτερος τρόπος εξυπηρέτησης	110
<i>Γράφημα 48</i> : Υλικοτεχνικός εξοπλισμός	111
<i>Γράφημα 49-53</i> : Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών	111-113
<i>Γράφημα 54</i> : Κατοχή κάρτας χρήστη βιβλιοθήκης για εξωτερικούς χρήστες	114

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

<i>Εικόνα 1.6.1: Arts and Humanities Data Service.....</i>	37
<i>Εικόνα 1.6.2: Institute of Historical Research</i>	38
<i>Εικόνα 1.6.3: World Wide Arts Resources: the Arts</i>	39
<i>Εικόνα 1.6.4: Infomine: all subjects</i>	40
<i>Εικόνα 1.6.5: Intute: all subjects</i>	41
<i>Εικόνα 1.6.6: Librarians Internet Index: all subjects</i>	42
<i>Εικόνες 2.4.1: Παλαιό κτίσμα της ΑΣΚΤ</i>	52
<i>Εικόνα 2.4.2: Τμήμα Λογοτεχνίας</i>	53
<i>Εικόνα 2.4.3:Μονογραφίες καλλιτεχνών & Ιστορία της τέχνης.....</i>	53
<i>Εικόνα 2.4.4:Ελληνικά περιοδικά τέχνης</i>	54
<i>Εικόνα 2.4.5:Ξενόγλωσσα περιοδικά τέχνης</i>	54
<i>Εικόνα 2.4.6: Ηλεκτρονικοί υπολογιστές</i>	55
<i>Εικόνες 2.4.7:Δωρεά Ι. Κεφαλληνού</i>	56
<i>Εικόνες 2.4.8-9: Λεξικά Τέχνης.....</i>	57
<i>Εικόνες 2.4.10-11 : Τμήμα DVD-Video , CD-Rom & CD.....</i>	58

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Βασικός σκοπός αυτής της έρευνας είναι να συγκεντρωθούν, να αναλυθούν και να ερμηνευτούν οι απόψεις των χρηστών της Βιβλιοθήκης της ΑΣΚΤ ως προς τις ανάγκες που έχουν σχέση με τη λειτουργία της συγκεκριμένης βιβλιοθήκης .

Η έρευνα αυτή, έγινε στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης.

Το μέσο που χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα ήταν ένα ερωτηματολόγιο, που διανεμήθηκε σε 150 χρήστες με τυχαίο τρόπο . Οι χρήστες κλήθηκαν να απαντήσουν κατά πόσο αντιμετωπίζουν προβλήματα κατά τη χρήση της βιβλιοθήκης .

Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας καθώς και η ερμηνεία και ανάλυση τους θα αποτελέσουν σημαντική πηγή άντλησης στοιχείων αποτίμησης αλλά και οδηγό αναδιοργάνωσης και βελτιστοποίησης των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης της ΑΣΚΤ .

Τα συμπεράσματα από αυτή την έρευνα ήταν αρκετά ικανοποιητικά για τη βιβλιοθήκη της ΑΣΚΤ καθώς και οι υπηρεσίες και οι λειτουργίες ικανοποιούν αρκετά τους χρήστες της. Παρόλα αυτά παρατηρήθηκε η ανάγκη για περαιτέρω ανάπτυξη της βιβλιοθήκης .

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι γεγονός ότι στον 21^ο αι. που ζούμε, οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες παίζουν καθοριστικό ρόλο τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην έρευνα.

Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες δημιουργούν συλλογές για να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες των φοιτητών, των καθηγητών και των ερευνητών του πανεπιστημίου. Η οργανωτική δομή του τμήματος ανάπτυξης συλλογής διαφέρει από ίδρυμα σε ίδρυμα και επηρεάζεται από το μέγεθος του πανεπιστημίου, της βιβλιοθήκης, του προσωπικού και του προϋπολογισμού της βιβλιοθήκης, τη θέση που κατέχει η βιβλιοθήκη μέσα στο ίδρυμα και τη συμμετοχή του διδακτικού προσωπικού για τη δημιουργία της συλλογής.

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες συμμετοχής του διδακτικού προσωπικού : α) οι καθηγητές έχουν όλη την ευθύνη για την επιλογή του υλικού με τη βοήθεια των βιβλιοθηκονόμων, β) οι καθηγητές και οι βιβλιοθηκονόμοι μοιράζονται την ευθύνη και γ) οι βιβλιοθηκονόμοι έχουν όλη την ευθύνη με τη βοήθεια των καθηγητών.

Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες έχουν δυναμικό και όχι στατικό χαρακτήρα, πράγμα που σημαίνει ότι ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας της πρέπει να διαφοροποιείται προοδευτικά και να μεταβάλλεται, προκειμένου να συμβαδίζει με τους εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς στόχους της ακαδημαϊκής κοινότητας, όπου ανήκει, ώστε να διασφαλίζεται η ποιοτική παροχή υπηρεσιών .

Το ελληνικό πανεπιστήμιο διερχόμενο μια μακρά κρίση στρατηγικής εμφανίζει όλους τους εξαρτώμενους από αυτό μηχανισμούς, όπως οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες . Οι προπτυχιακές σπουδές, οι μεταπτυχιακές και το ίδιο το ακαδημαϊκό έργο εμφανίζονται ως μέρη μιας προοπτικής χωρίς όραμα και στρατηγική. «Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες απορροφώντας μεγάλα ποσά για ανασυγκρότηση βρίσκονται ουσιαστικά χωρίς ένα πλαίσιο αρχών μιας εκπαίδευσης που παραπαίει χωρίς στρατηγική» (Σταθούλια 1999, 71) .

Ο ακαδημαϊκός βιβλιοθηκονόμος, οφείλει να υπηρετεί συνετά την αρμοδιότητά του, της οποίας χαρακτηριστικά είναι το «σύμβολο 3Σ : Συνετός – Συνεπής και Σύννους» (Βλάχου –Χαλκιοπούλου 1999,169) .

Ο βιβλιοθηκονόμος, χρειάζεται να αναπτύξει μια σχέση με το κοινό, η οποία θα βασίζεται σε παραμέτρους όπως η ενημέρωση, η εκπαίδευση και η επικοινωνία . Όλα αυτά, βέβαια εξαρτώνται από την ικανοποίηση του βιβλιοθηκονόμου μέσα στη βιβλιοθήκη ως άτομο και ως επαγγελματία .

Σκοπός λοιπόν, αυτής της έρευνας είναι η διερεύνηση εκείνων των θεμάτων στα οποία αντιμετωπίζουν οι χρήστες της βιβλιοθήκης της ΑΣΚΤ αλλά και οι προτιμήσεις των χρηστών στις διάφορες λειτουργίες της .

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται η μελέτη των θεμάτων σχετικά με τη μέτρηση της απόδοσης των βιβλιοθηκών, όχι μόνο σε θεωρητικό αλλά και σε πρακτικό επίπεδο . Η πεποίθηση για το πώς οι βιβλιοθήκες αποδίδουν, κατευθύνει τα άτομα τα οποία λαμβάνουν τις διοικητικές αποφάσεις για τη βιβλιοθήκη, να τις λαμβάνουν στηριζόμενοι σε πραγματικά δεδομένα, ώστε να δείχνουν στους χρηματοδότες της βιβλιοθήκης, ότι προσφέρουν στους χρήστες της βιβλιοθήκης ποιοτικές υπηρεσίες .

Κάνοντας λόγο για ποιοτικές υπηρεσίες «πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι : η ποιότητα επιτυγχάνεται όταν ικανοποιούνται οι ανάγκες των πελατών (χρηστών)» και « η ποιότητα είναι κεντρική σε όλους τους οργανισμούς και όχι κάτι το προαιρετικό ή επιπλέον» .(Ζάχος, 1999)

Η συγκεκριμένη έρευνα έγινε στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας για το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης .

Σκοπός της είναι να δώσει μια γενική εικόνα της βιβλιοθήκης της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, καταγράφοντας τις απόψεις των χρηστών σχετικά με τις προτιμήσεις τους, την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών της και την αντιμετώπιση προβλημάτων .

- Μεθοδολογία της πτυχιακής εργασίας

Για την εργασία αυτή, διεξάγεται πρωτογενής έρευνα, προκειμένου να συγκεντρωθούν τα απαραίτητα αριθμητικά δεδομένα . Για τη συγκεκριμένη έρευνα επιλέχθηκε η μέθοδος του ερωτηματολογίου ως τη καταλληλότερη για τη διεξαγωγή των δεδομένων και των αποτελεσμάτων .

Κατά το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου, λήφθηκε υπόψη οι βασικές αρχές σχεδιασμού και επικοινωνίας, ώστε να είναι όσο το δυνατό πιο σαφή τα ζητούμενα στοιχεία και αξιόπιστα τα αποτελέσματα .

Βέβαια, ακριβή και σαφή αποτελέσματα δεν είναι εύκολο να αποκομίσουμε για το λόγο ότι η έρευνα έγινε σε άτομα με διαφορετικά χαρακτηριστικά, γνώσεις, ηλικία, ενδιαφέροντα, προσωπικότητα .

«Η επιτυχία μιας έρευνας στηρίζεται στη σωστή και προγραμματισμένη εφαρμογή της στατιστικής μεθοδολογίας και στη τήρηση κριτηρίων και προϋποθέσεων που θα εξασφαλίσουν την ομαλή διεξαγωγή μιας έρευνας σε μια βιβλιοθήκη.»(Τσάφου, 2003)

Στόχοι της έρευνας :

- ❖ Να γίνει καταγραφή των προτιμήσεων των χρηστών όσον αφορά τη συλλογή και τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης .
- ❖ Αξιολόγηση των χρηστών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες, ώστε να διαπιστώσουμε πόσο ικανοποιημένοι είναι .
- ❖ Εντοπισμός πιθανών προβλημάτων και αντιμετώπισή τους .
- ❖ Παρουσίαση προτάσεων από τους χρήστες για τη βιβλιοθήκη.

Στη συνέχεια, σχετική βιβλιογραφία για την οποία χρησιμοποιήθηκε το σύστημα Harvard, όπου προσφέρει το απαραίτητο υπόβαθρο για το σχεδιασμό και την ολοκλήρωση της έρευνας .

Αυτή είναι μια διαδικασία δευτερογενούς έρευνας, όπου σα στόχο έχει:

- ❖ Τη περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης των Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών.
- ❖ Την εξέλιξη των βιβλιοθηκών τέχνης αλλά και τους τρόπους βελτίωσης .

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια του ερωτηματολογίου και συμπληρώθηκε από τους χρήστες της βιβλιοθήκης βασίστηκε σε πέντε ενότητες :

1. Προσωπικά στοιχεία του χρήστη
2. Χρήση συλλογών –καταγραφή προτιμήσεων των χρηστών
3. Χρήση και αξιολόγηση των υπηρεσιών
4. Αξιολόγηση του προσωπικού
5. Ικανοποίηση και βελτιώσεις

Αφού συμπληρώθηκε το ερωτηματολόγιο από 150 χρήστες άρχισε η συγγραφή της εργασίας η οποία αποτελείται από πέντε κεφάλαια ως εξής :

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:Γενικά

Σε αυτό το κεφάλαιο γίνεται αναφορά για τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα για τις βιβλιοθήκες τέχνης, για τις υπηρεσίες που προσφέρουν και την ανάπτυξή τους .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Βιβλιοθήκη Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών Αθηνών

Περιγραφή της βιβλιοθήκης, του προσωπικού και του τρόπου λειτουργίας της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : Μεθοδολογία

Περιγράφεται η μέθοδος που πραγματοποιήθηκε για την έρευνα . Δηλαδή ποια μέθοδος συλλογής υλικού επιλέχθηκε, σύνταξη ερωτηματολογίου, η μέθοδος δειγματοληψίας που χρησιμοποιήθηκε, η μέθοδος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Αποτελέσματα της έρευνας

Γίνεται η παρουσίαση των αποτελεσμάτων από την έρευνα, με τη βοήθεια πινάκων και γραφημάτων, τα οποία μας οδηγούν στο επόμενο κεφάλαιο .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : Συμπεράσματα και προτάσεις

Σε αυτό το κεφάλαιο, αναφέρονται τα συμπεράσματα της έρευνας, όπου περιέχει τα συμπεράσματα και τις προτάσεις των χρηστών της βιβλιοθήκης αλλά και της ερευνήτριας με σκοπό την επίλυση των προβλημάτων της βιβλιοθήκης .

Στη συνέχεια, ακολουθεί η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα καθώς και ένα παράρτημα, το οποίο περιέχει το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:

ΓΕΝΙΚΑ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Η βιβλιοθήκη, στην εποχή μας έχει προσλάβει μεγάλη σημασία καθώς διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο στη διάδοση των γνώσεων αλλά και στη συμβολή της στην εκπαιδευτική και πνευματική καλλιέργεια του κοινωνικού συνόλου που τη χρησιμοποιεί .

Το βιβλίο ήταν, είναι και θα συνεχίσει να είναι η πηγή της γνώσης και να κρατάει τη πρώτη θέση ανάμεσα στα Μ.Μ.Ε .

Η βιβλιοθήκη είναι ένας χώρος, όπου ασκείται η επιστήμη της βιβλιοθηκονομίας με τις τεχνολογικές κατακτήσεις που την ορίζουν, ολοκληρώνει την αποστολή της με μαθήματα της λειτουργίας της, των τεχνητών συστημάτων που εφαρμόζει και τις υπηρεσίες της στους χρήστες της, ώστε να είναι σε θέση να αυτοεξυπηρετούνται .

Μια βιβλιοθήκη, δεν αξιολογείται από τον αριθμό των τόμων που περιέχει αλλά από την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρει στο κοινό της υπό μια άρτια ασκούμενη τεχνική . (Ντελόπουλος, 2005 : 11)

Η βιβλιοθήκη έχει πάψει από καιρό να είναι ο χώρος ο οποίος στεγάζει βιβλία ταξινομημένα στα ράφια με ένα σύστημα κι όπου ο χρήστης –αναγνώστης καταφεύγει διστακτικά στη βοήθεια το βιβλιοθηκονόμου, για την εύρεση ενός βιβλίου . Οι βιβλιοθήκες, έχουν αλλάξει μορφή πια . Έχουν γίνει ζωντανά και δραστήρια πνευματικά κέντρα, χώροι όπου συγκεντρώνουν κάθε είδους κόσμο, ανεξαρτήτου ηλικίας και εκπαιδευτικής κατάρτισης . Τώρα, πλέον ακτινοβολούν οι γενικότερες πνευματικές τάσεις και οι ανησυχίες μιας κοινότητας από τα όρια μιας γειτονιάς ως και ολόκληρη τη χώρα .

Σαν ορισμό της βιβλιοθήκης μπορούμε να πούμε ότι, βιβλιοθήκη είναι ένας χώρος σωστά δομημένος ακολουθώντας τη λογική της ταξινόμησης, όπου περιέχει μια μεγάλη συλλογή βιβλίων, περιοδικών και Ο/Α υλικού η οποία καθημερινά εμπλουτίζει τη συλλογή της ανάλογα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των χρηστών .

A) Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η πρώτη ελληνική βιβλιοθήκη ιδρύθηκε από τον Πεισίστρατο τον 6ο π. Χ. αιώνα, ήταν δημόσια και περιλάμβανε μεταξύ άλλων τα ομηρικά έπη Ιλιάδα και Οδύσσεια, των οποίων η καταγραφή είχε τελειώσει το 560 π. Χ. Κατά το Στράβωνα, ο Αριστοτέλης είναι ο πρώτος ιδιώτης που συστηματικά συγκέντρωσε βιβλία με σκοπό το σχηματισμό βιβλιοθήκης. Άλλη μεγάλη ελληνική βιβλιοθήκη της αρχαιότητας ήταν εκείνη της Περγάμου, που ιδρύθηκε τον 2ο π. Χ. αιώνα από τον Άτταλο Α' ή το γιο του Ευμένη Β'. Σύμφωνα με τον Πλούταρχο, η βιβλιοθήκη περιείχε ήδη 200.000 τόμους όταν ο Αντώνιος τη μετέφερε στην Αλεξάνδρεια και την πρόσφερε στην Κλεοπάτρα.

Η πρώτη βιβλιοθήκη του νέου ελληνικού κράτους ιδρύθηκε από τον κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια το 1828 στην Αίγινα (πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδας), όπου στεγάστηκε στο Ορφανοτροφείο του νησιού και η λειτουργία της ανατέθηκε στον Ανδρέα Μουστοξύδη, πρόεδρο της επιτροπής του Ορφανοτροφείου. Το 1832, με διάταγμα η βιβλιοθήκη ονομάστηκε Δημόσια και ορίστηκε διευθυντής της ο Γεώργιος Γεννάδιος. Το 1834 μεταφέρθηκε στην καινούργια πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους, την Αθήνα, έχοντας περίπου 8 χιλιάδες τόμους. Αρχικά τοποθετήθηκε στο Λουτρό της Αγοράς και αργότερα στην εκκλησία του Αγίου Ελευθερίου, στην πλατεία Μητροπόλεως. Το 1842 η βιβλιοθήκη, που είχε ήδη 15 χιλιάδες τόμους, ενώθηκε τοπικά και διοικητικά με τη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Αθηνών, που είχε ιδρυθεί το 1838, και μεταφέρθηκε στο κτήριο του Πανεπιστημίου. Με βασιλικό διάταγμα του 1867 οι δύο βιβλιοθήκες συγχωνεύτηκαν σε μία, την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, η οποία το 1903 μεταφέρθηκε στο κτήριο που βρίσκεται σήμερα, στην οδό Πανεπιστημίου, το οποίο κατασκευάστηκε το 1888 με δωρεά των αδελφών Βαλλιάνου από την Κεφαλονιά, σε σχέδια του Δανού αρχιτέκτονα Χάνσεν και με εκτελεστή του σχεδίου το Γερμανό Τσίλερ (Βιβλιοθήκες, 2000).

1.2 ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Α) ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Κατά το μεγάλο μας Αριστοτέλη η «ουσία», το «ποιόν», το «ποσόν», το «κείσθαι», το «προς τι», το «που», το «πότε», το «έχειν», το «ποιείν», το «πάσχειν» είναι τα 10 κανάλια μέσω των οποίων ρέουν οι έννοιες του επιστητού . Στη σύγχρονη εποχή, πηγή αυτής της ροής είναι οι βιβλιοθήκες και για τις επιστημονικές έννοιες πηγή είναι οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Επομένως, ως ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη θα μπορούσαμε να ορίσουμε το πλέον ζωντανό κύτταρο στο σώμα του οργανισμού που καλείται πανεπιστημιακός χώρος .

Η ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη αποτελεί το πυρήνα της πνευματικής ζωής ενός πανεπιστημίου ή της πανεπιστημιούπολης . Θα λέγαμε ότι είναι ένα «πρακτορείο γνώσης», ένα πνευματικό θεματοφυλάκιο, όπου βρίσκουν ικανοποίηση οι ανάγκες για επιστημονική έρευνα και πνευματική τελειοποίηση . Η ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη σε σύγκριση με τα υπόλοιπα είδη βιβλιοθηκών, είναι στη πρώτη θέση στη πυραμίδα των βιβλιοθηκών. Γνωρίζοντας ότι το πανεπιστήμιο είναι μια κοινότητα με περισσότερες από τρεις κοινωνικές τάξεις ανθρώπων που άλλοι λίγο, άλλοι πολύ διάγουν μέρος της ζωής τους εκεί και επιπλέον ορισμένοι γεννούν και πνευματικά παιδιά, του δίνουμε παραστατικά το σχήμα του δέντρου. Σ' αυτό το σχήμα η ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη (κεντρική και τμηματικές)έχει τη θέση της ρίζας του δένδρου με όλα τα παράρριζα της . Η βιβλιοθήκη γεννήθηκε τότε, όταν η συσσώρευση πείρας είχε γίνει τόση μεγάλη, ώστε άρχισε να υπερβαίνει τις ικανότητες της ανθρώπινης μνήμης και η διαφύλαξη αυτής της πείρας δε μπορούσε πλέον να εξασφαλίζεται μέσω της προφορικής μετάδοσης .

Στα πρώτα ελληνικά πανεπιστήμια (12^{ος} αι.) δεν υπήρχαν βιβλιοθήκες .Η εκπαίδευση ήταν προνόμιο της άρχουσας τάξης και των πλούσιων οικογενειών με αποτέλεσμα τη δημιουργία ιδιωτικών βιβλιοθηκών . Αυτή την εποχή ακμάζει το εμπόριο των βιβλίων . Η πρώτη μορφή ακαδημαϊκής βιβλιοθήκη δικαιολογείται με τη συλλογή βιβλίων επιστημονικού ενδιαφέροντος και προϋποθέτει την ύπαρξη επιστημονικών ιδρυμάτων ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης . Στον ελληνικό χώρο προδρομικές μορφές των σημερινών πανεπιστημίων μπορούν να θεωρηθούν τα ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα του Βυζαντίου . Εκτός από τα περίφημες σχολές της αρχαιότητας που επιβιώνουν στην Αθήνα, στην Αλεξάνδρεια και στην Αντιόχεια ως τον 6^ο αι., στην

Κωνσταντινούπολη ήδη από την εποχή του Μ. Κωνσταντίνου λειτουργούσε ανώτερη κρατική σχολή για τη σπουδή της νομικής κυρίως και της φιλοσοφικής .Μετά τη φραγκοκρατία ξέρουμε για τη φιλοσοφική σχολή που ίδρυσε ο Μιχαήλ Παλαιολόγος . Στη τουρκοκρατία, αν και η στάθμη της παιδείας πέφτει, ωστόσο μπορούμε να αναφερθούμε σε σχολές που παρείχαν διδασκαλία πανεπιστημιακού επιπέδου π.χ. η Μεγάλη του Γένους σχολή, οι σχολές των Ιωαννίνων, η Αθωνιάδα, το Φλαγγινιανό Γυμνάσιο της Βενετίας, η Ιόνιος Ακαδημία κ.α. .

Το πρώτο με την σύγχρονη έννοια πανεπιστήμιο ήταν το 1827 το Οθώνειο στην Αθήνα που αργότερα μετονομάστηκε καταρχήν Εθνικό και μετά Εθνικό Καποδιστριακό . Ακολουθεί το πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, το 1952, πολύ αργότερα το 1964 το πανεπιστήμιο των Ιωαννίνων . Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες ήκμασαν από την Βυζαντινή εποχή με έντονο τον ελληνικό χαρακτήρα . Η βιβλιοθήκη του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου μέχρι το 1453 π. Χ είναι ένα από τα πρώτα δείγματα βιβλιοθήκης με βιβλία επιστημονικού ενδιαφέροντος (γύρω στις 100.000 βιβλία) . (Βλάχου – Χαλκιοπούλου, 1997 :189)

Στο Παρίσι οι αρχές της πόλης στήριξαν με νόμο το εμπόριο των βιβλίων, ώστε να εξασφαλίζουν τον φοιτητικό κόσμο με αξιόπιστα κείμενα . Η βιβλιοθήκη του κολλεγίου της Σορβόννης που καταρχήν (από το 1250) περιλάμβανε τις ιδιωτικές συλλογές του Robert de Sorbon αναπτύχθηκε μέχρι το 1322 σε περισσότερα από 100.000 τόμους . Ο Robert de Sorbon με την προσωπική του συλλογή, αλλά και με χρηματικές δωρεές προς το πανεπιστήμιο δίκαια θεωρείται ο ιδρυτής της βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου που φέρει το όνομά του . Το υλικό της βιβλιοθήκης συνέχιζε να αυξάνεται με άλλες δωρεές και στον 14^ο αι. και τα υπόλοιπα πανεπιστήμια ίδρυσαν δικές τους βιβλιοθήκες . Τα γερμανικά πανεπιστήμια άρχισαν να ιδρύονται στα μέσα του 4^{ου} αι. και απαρχής αντίθετα με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, είχαν κεντρικές βιβλιοθήκες . Για παράδειγμα, το πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, είχε τουλάχιστον μέχρι το 1280 μια κολεγιακή βιβλιοθήκη, ενώ αργότερα μέχρι το 1412 ίδρυσε την κεντρική βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου της Οξφόρδης . Μεγάλο κίνητρο για την ανάπτυξη αυτής της βιβλιοθήκης ήταν το βιβλίο του Thomas Coblam, ενός επίσκοπου δωρητή . Παρόμοια η βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου του Cambridge μεγάλωσε από μικρές συλλογές σε διάφορα ξεχωριστά κολλέγια, οι οποίες προέρχονται επίσης από δωρεές και διαθήκες. Οι βιβλιακές συλλογές σ' αυτά τα

πανεπιστήμια ήταν οργανωμένα κατά θέμα και ο αναγνώστης είχε πρόσβαση σε βιβλιοκαταλόγους για την εξεύρεση ενός βιβλίου .

Στη δύση το γεγονός της εφεύρεσης των τυπογραφικών στοιχείων από τον Johann Gutenberg στα μέσα του 15^{ου} αι. έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των βιβλιοθηκών . Η βιβλιοτυπία άνοιξε τον κόσμο των βιβλίων σε πλατύτερο κοινό από εκείνο που υπήρχε πριν. Μια άλλη σπουδαία βιβλιοθήκη κατά τον μεσαίωνα ήταν η βιβλιοθήκη του Βατικανού που αφού πέρασε από αρκετά στάδια με χαρακτήρα παπικής συλλογής κατέληξε ένα χρήσιμο κέντρο γνώσης για τους λόγιους της εποχής (15^{ος} αι.).Στις αρχές της διαφώτισης το πανεπιστήμιο δεν ήταν το κέντρο της νέας επιστημονικής κίνησης . Στη πορεία του 18^{ου} αι. ωστόσο, οι επιστημονικές δραστηριότητες κινήθηκαν προς το πανεπιστήμιο και δημιούργησαν την ανάγκη των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Το πανεπιστήμιο της Γοττίνγκης ιδρυμένο το 1737 έγινε ένα μοντέλο για ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες . Αυτή την εποχή κυριαρχούν συλλογές με εγκυκλοπαίδειες καθώς και η ανάπτυξη φιλοσοφικών σχημάτων για καταλογογράφηση των βιβλιοθηκών . Σ' αυτά τα χρόνια ο βιβλιοθηκάριος Johann Matthias Gesner εισηγήθηκε την απόκτηση βιβλιακού υλικού κατ' εκλογή, καταλογογράφηση ποιότητας και πολιτικές και προγράμματα ανοικτής πρόσβασης στο βιβλιακό υλικό .Μέχρι το 1800 οι κρατήσεις της Ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης της Γοττίνγκης αριθμούσε 180.000 τόμους . (Βλάχου –Χαλκιοπούλου,1997:190)

B) ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Μια καλά οργανωμένη βιβλιοθήκη αποτελεί ή πρέπει να αποτελεί τον πυρήνα του εκπαιδευτικού ιδρύματος στο οποίο εντάσσεται . Αν δεχθούμε ότι το έργο των πανεπιστημίων είναι η διατήρηση της και μετάδοση της γνώσης από γενιά σε γενιά, η παραγωγή νέας γνώσης, η έρευνα και η διδασκαλία, τότε σκοπός της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης είναι να στηρίξει, να προάγει και να διευκολύνει όλες αυτές τις λειτουργίες, μέσω της συγκέντρωσης, της φύλαξης, της οργάνωσης και της προσφοράς της καταγραμμένης γνώσης, καθώς και της παροχής ποικίλων υπηρεσιών. Ιδιαίτερα σήμερα, που οι ανάγκες της επιστημονικής κοινότητας σε πληροφόρηση είναι μεγάλες και η έγκαιρη απόκτηση αξιόπιστων και επίκαιρων πληροφοριών συμβάλει καταλυτικά στην επιστημονική, τεχνολογική και παραγωγική ανάπτυξη κάθε χώρας, ο ρόλος των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών αποκτά ιδιαίτερη σημασία, η οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης επηρεάζονται

άμεσα από τους στόχους του πανεπιστημίου το οποίο αυτή εξυπηρετεί. Για παράδειγμα, η συλλογή και υπηρεσίες μιας ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης θα είναι διαφορετικές σε ένα πανεπιστήμιο που διεξάγει βασική έρευνα σε μια μεγάλη ποικιλία θεμάτων και διαφορετικές σε ένα πανεπιστήμιο που επικεντρώνει την έρευνα του σε λίγες εξειδικευμένες περιοχές. Σε οποιαδήποτε περίπτωση πάντως η βιβλιοθήκη πρέπει να συνδέεται στενά και να αντανακλά τη πολιτική του εκπαιδευτικού ιδρύματος . (Τόγια, 1997:84)

Η αποστολή της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης είναι η έκφραση και εξωτερίκευση του γενικού έργου που πρόκειται να επιτελεσθεί από την βιβλιοθήκη. Σε βιβλιοθήκες σωστά οργανωμένες, η αποστολή της βιβλιοθήκης είναι επίσημα ανακοινωμένη σε ετήσια reports ή ακόμη αναρτημένη σε κοινή θέα προς ενημέρωση της κοινότητας . Η ύπαρξη γραπτής αποστολής της βιβλιοθήκης είναι η θεωρητική απόδειξη της ύπαρξης του οργανισμού . Η αποστολή προϋποθέτει πομπό και δέκτη . Πομπός είναι η βιβλιοθήκη και δέκτης συνήθως η κοινότητα του πανεπιστημίου . Με τον όρο κοινότητα εννοείται κυρίως το διδακτικό προσωπικό του πανεπιστημίου, ο φοιτητόκοσμος αλλά και το υπαλληλικό προσωπικό κάθε βαθμίδας . Βέβαια, στη δεδομένη στιγμή στη κοινότητα ανήκουν και όλοι οι ερευνητές που προσπαθούν να εξυπηρετήσουν τα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα . Και ακριβώς αυτό το σημείο πρέπει να διευκρινίζεται από την γραπτή πρόταση της αποστολής της βιβλιοθήκης . Μια βιβλιοθήκη έχει τη δυνατότητα να επιφέρει αλλαγές στην αποστολή της, τις οποίες υποχρεώνεται να τις ανακοινώνει στην πανεπιστημιακή κοινότητα π.χ. επέκταση της προσφοράς των υπηρεσιών της και σε άλλους χρήστες εκτός κοινότητας, όπως είναι μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αναλαμβάνουν πληροφοριακές εργασίες .

Η σύνταξη της αποστολής της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης θέτει τις βάσεις για καθορισμό στόχων επιμέρους σκοπών και δραστηριοτήτων . Η ευρύτητά της και τα θέματα που θα καλύπτει εξαρτώνται από το μέγεθος της συλλογής της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης και τις υποδιαιρέσεις του πανεπιστημίου σε τμήματα και τομείς . Γενικά θα ορίζαμε σαν αποστολή μιας ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης την υπέρτατη σκέψη για την επιλογή, απόκτηση και διατήρηση βιβλιακού υλικού και την διάδοση των αξιών που προκύπτουν από το υλικό στη πανεπιστημιακή κοινότητα προς ανάδειξη της επιστημονικής έρευνας .Καταλήγοντας για τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και οφείλοντας κατά τον Καζαντζάκη να ακολουθούμε τη φωνή της εποχής που δίνει

μηνύματα : «αυτοματοποιημένη ροή της πληροφορίας,γρήγορος έλεγχος, άμεσο αποτέλεσμα» τολμάμε να μιλήσουμε για μια 5^η εξουσία, την πληροφόρηση μέσω υπολογιστών «που τρέχουν» με στόχο γρήγορο έλεγχο και άμεσο αποτέλεσμα . Δυο μηνύματα που η φωνή της εποχής τα τρέχει με κάθε μέσο μέχρι και με τερματικά χειρός .Όταν όμως αυτά τα μέσα δεν είναι προσιτά στις χείρες, εκεί που δε «τρέχουν» οι υπολογιστές, «τρέχει» ο νους μας εντελώς πρακτικά, με τεχνική στο «λάσο» . Μια πρακτική τεχνική στατιστικής που με σύμβολα αριθμούς σε κύκλους αποδίδει τιμές για γρήγορο έλεγχο και άμεσο αποτέλεσμα... γιατί πάντα το αποτέλεσμα μετράει . Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, αν προσαρμόσουν την πολιτική τους στη φωνή της εποχής και φυσικά, όπως ο όρος πολιτική έχει οριστεί από τον Αριστοτέλη, σαφώς θα άγουν τη γνώση και θα φέρουν φραγμό στην αγνωσία . (Βλάχου –Χαλκιοπούλου,1997:192)

1.3 ΜΕΤΡΑ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Τα μέτρα αποτίμησης παρέχουν αντικειμενικά στοιχεία για την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, καθώς μετρούν την επίδοσή της από άποψη επίτευξης στόχων και υπηρεσιών που προσφέρθηκαν . Τα στοιχεία που συλλέγονται δίνουν στο προσωπικό και στη διοίκηση της βιβλιοθήκης πληροφορίες σχετικά με τις απόψεις των χρηστών για τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης . Τα μέτρα αποτίμησης αποτιμούν τις υπηρεσίες που παρέχει μια βιβλιοθήκη, προβάλλουν την αξία της και δίνουν τις κατευθυντήριες γραμμές για την κατανομή των πόρων . Οι λόγοι που επέβαλλαν τη χρήση των μέτρων αποτίμησης προέρχονται από την ίδια τη βιβλιοθήκη αλλά και από παράγοντες εκτός αυτής . Η αυξανόμενη χρήση της τεχνολογίας, το μεγάλο κόστος για την αγορά υλικού και το γεγονός ότι η βιβλιοθήκη είναι χώρος εντάσεως εργασίας, συντελούν στην ανάγκη επιδίωξης του μέγιστου βαθμού αποτελεσματικότητας .

Την ίδια στιγμή η αύξηση του αριθμού των δημοσιευμένων πληροφοριών και η ανάγκη on-line προσβάσεων σε αυτές αυξάνουν τις απαιτήσεις για παροχή επιπλέον υπηρεσιών . Καθώς οι βιβλιοθήκες μεγαλώνουν και γίνονται πιο πολύπλοκες, η διοίκησή τους χρειάζεται αντικειμενικά και τυποποιημένα στοιχεία για τη λήψη αποφάσεων σχετικών με την εσωτερική οργάνωσή της . Τα μέτρα αποτίμησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης μιας βιβλιοθήκης και τον εντοπισμό περιοχών που απαιτούν βελτίωση . Επίσης, συμβάλλουν στη βέλτιστη κατανομή των πόρων των βιβλιοθηκών και στο σχεδιασμό νέων λειτουργιών και υπηρεσιών . Τέλος, μπορούν να βοηθήσουν τις βιβλιοθήκες στην εκτίμηση της επιτυχίας των καινοτομιών που εισάγονται .

Εκτός των βιβλιοθηκών οι διοικήσεις των ιδρυμάτων, στα οποία ανήκουν οι βιβλιοθήκες, δείχνουν ιδιαίτερη ανησυχία για τις αυξανόμενες δαπάνες των βιβλιοθηκών . Οι φορείς χρηματοδότησης των βιβλιοθηκών απαιτούν στοιχεία που να τεκμηριώνουν την αξία της βιβλιοθήκης και την ικανοποιητική διαχείριση των χρημάτων που διατέθηκαν . Τα μέτρα αποτίμησης παρέχουν αντικειμενικά στοιχεία για την επίδοση κάθε βιβλιοθήκης . Η χρήση τους δηλώνει τη θέληση της βιβλιοθήκης για τη διασφάλιση όσο το δυνατό μεγαλύτερου ποσοστού αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας. (Οδηγός αποτίμησης ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών,1999)

Α) ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η χρηματοδότηση της συνεχούς επιμόρφωσης του προσωπικού των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών γίνεται συχνά μέσω ενός ειδικού λογαριασμού της βιβλιοθήκης για την εκπαίδευση και ανάπτυξη των εργαζομένων . Στη Μ. Βρετανία το 1991, περίπου το 0,1% έως 0,3% των εξόδων των βιβλιοθηκών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για μισθούς διατίθετο για εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση του προσωπικού τους (Roberts και Konn, 1991:155-156). Εκτός του πανεπιστημιακού χώρου, οι επαγγελματικές ενώσεις, οι βιβλιογραφικές υπηρεσίες ή άλλες ιδιωτικές εταιρείες βιβλιοθηκονομικής υποστήριξης συνεισφέρουν με υποτροφίες και δάνεια . Σε ορισμένες χώρες το κράτος υποστηρίζει οικονομικά κάποιες προσπάθειες, ενώ πολύ συχνή είναι και η περίπτωση της αυτοχρηματοδότησης των ενδιαφερομένων . Το 1985 οργανώνεται από την IFLA το Α' Παγκόσμιο Συνέδριο για τη Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Κατάρτιση των Βιβλιοθηκάρων και το 1986 δημιουργείται η Στρογγυλή Τράπεζα για τη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση (CPERT = Continuing Professional Education Round Table), με σκοπό να προωθήσει την εκπαίδευση του προσωπικού των βιβλιοθηκών και να παρέχει ένα forum για ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών σε παγκόσμιο επίπεδο . Μέχρι σήμερα έχουν λειτουργήσει αρκετά προγράμματα επιμόρφωσης, έρευνας πάνω στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, τη ποιοτική αξιολόγηση, τη προώθηση και τη χρηματοδότηση της διαρκής επιμόρφωσης . Μέσα από τη δραστηριότητα αυτή η IFLA επιδιώκει εκτός των άλλων, την υποστήριξη και τη βοήθεια προς τις λιγότερο βιβλιοθηκονομικά ανεπτυγμένες χώρες .

Δυστυχώς και στο χώρο της συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης αλλά και στον πανεπιστημιακό χώρο έχουν συσσωρευτεί πολλά δισεπίλυτα προβλήματα θεσμικής και οργανωτικής φύσεως, τα οποία δυσχεραίνουν κάθε προσπάθεια συστηματικής και αποτελεσματικής επιμόρφωσης του προσωπικού των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκάρων . Το σύστημα της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα αποτελεί μια ιδιαίτερα προβληματική περιοχή της ελληνικής εκπαίδευσης, η οποία πάρα πολλά χρόνια αμελήθηκε λόγω της γενικότερης προκατάληψης υπέρ της γενικής εκπαίδευσης . Η κρατική αδιαφορία ανακόπηκε με τις δραστηριότητες της

Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία τα τελευταία χρόνια χρηματοδοτεί αρκετά προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης στην Ελλάδα . Διεξάγονται κυρίως μέσα στα Κοινοτικά πλαίσια στήριξης, χωρίς όμως επιστημονικό σχεδιασμό, από φορείς μη ειδικούς, χωρίς να εξεταστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες της χώρας μας και χωρίς να εξασφαλιστεί η επαγγελματική κατοχύρωση των εκπαιδευομένων . Το αποτέλεσμα είναι να ξοδεύονται πολλά χρήματα, χωρίς να επιτελείται έργο και χωρίς να δημιουργηθεί μια υποδομή και ένα θεσμικό πλαίσιο .

Όσον αφορά τις πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες πολλές αδυναμίες για διαρκής επιμόρφωση οφείλονται στη μη ορθολογική και ελλιπή στελέχωσή τους .Το πρόβλημα της νομοθετικής κατοχύρωσης των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκάρων σε συνδυασμό με την εκκρεμότητα έγκρισης των οργανισμών των ΑΕΙ δημιουργεί ανυπέβλητα εμπόδια στη σωστή επάνδρωση των βιβλιοθηκών . Το γεγονός ότι δεν υπάρχουν οργανικές θέσεις βιβλιοθηκονόμων, ότι ο νόμος για τα ΑΕΙ αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο να προσλαμβάνονται μη πτυχιούχοι βιβλιοθηκονόμοι σε θέσεις που απαιτείται το σχετικό πτυχίο, το ότι οι παραπάνω πτυχιούχοι σπάνια καταλαμβάνουν διευθυντικές θέσεις, το ότι οι ήδη εργαζόμενοι στις πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες διοικητικού προσωπικού, όλα αυτά δείχνουν ότι από πλευράς κράτους και διοίκησης πανεπιστημίων δεν υπάρχει η βούληση για σωστή και επαρκή στελέχωση των βιβλιοθηκών .

Η επιμόρφωση των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκάρων πραγματοποιείται σήμερα ασυντόνιστα από διάφορους φορείς, τις σχολές βιβλιοθηκονομίας, το Ε.Κ.Τ, μεμονωμένες βιβλιοθήκες κλπ. Η ενημέρωση για τις δραστηριότητες αυτές είναι ελλιπής, οι ενδιαφερόμενοι συνήθως καλύπτουν μόνοι τους τα απαιτούμενα έξοδα και η επιλογή των θεμάτων είναι περιστασιακή . Στις πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες, που συμμετέχουν σε ευρωπαϊκά προγράμματα, δίνεται μέσα από αυτά η δυνατότητα παρακολούθησης σεμιναρίων και επιδείξεων από το προσωπικό . Το Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με τη σχολή Βιβλιοθηκονομίας του Πανεπιστημίου του Aberystwyth προσέφερε πρόσφατα σε αποφοίτους του τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν μεταπτυχιακό κύκλο μαθημάτων πάνω στη διοίκηση των Βιβλιοθηκών .

Τα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν για την υλοποίηση του προγράμματος επιμόρφωσης, εκτός από τα θεσμικά, είναι κυρίως αυτά που

σχετίζονται με τις αυξημένες ανάγκες για διαρκής επιμόρφωση του προσωπικού των βιβλιοθηκών . Καταρχάς, οι εργαζόμενοι στις βιβλιοθήκες διαθέτουν διαφορετικά προσόντα και επίπεδα κατάρτισης . Οι πτυχιούχοι ΑΕΙ δεν έχουν θεωρητική βιβλιοθηκονομική εκπαίδευση, οι κάτοχοι μεταπτυχιακών τίτλων βιβλιοθηκονομίας εξωτερικού σε ορισμένες περιπτώσεις στερούνται εμπειρίας, οι απόφοιτοι λυκείου γνωρίζουν μόνο κάποιες εργασίες ρουτίνας και αυτό όχι πάντα . Οι πτυχιούχοι βιβλιοθηκονόμοι των ΤΕΙ, οι οποίοι μάλλον αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζομένων στα ΑΕΙ, έχουν θεωρητική και πρακτική κατάρτιση, δεν είναι όμως υψηλού επιπέδου . Η ποικιλία αυτή προσόντων επιβάλλει διαμόρφωση κάποιων ομάδων στόχων της επιμόρφωσης έτσι ώστε να καλυφθούν πραγματικά κενά . Η έλλειψη εξειδικευμένων σε κάποια αντικείμενα βιβλιοθηκάρων πρέπει επίσης να μας απασχολήσει, καθώς αυτοί θεωρούνται ολοένα και πιο αναγκαίοι στις πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες .

Όσον αφορά, τις ελλείψεις γνώσεων των πτυχιούχων βιβλιοθηκάρων, πρέπει να γίνει μια εμπειριστατωμένη ανάλυση των αναγκών αυτής της κατηγορίας σε συνεργασία με τις σχολές βιβλιοθηκονομίας αλλά και τους διευθυντές των βιβλιοθηκών . Πιστεύετε ότι πρέπει να δοθεί έμφαση στη πρακτική εφαρμογή της τεχνολογίας (συστήματα αυτοματοποίησης, online ανάκτηση, πολυμέσα, δίκτυα), στα ζητήματα διοίκησης και διαχείρισης συστημάτων και στις μεθόδους έρευνας, στην ευρωπαϊκή πολιτική για τις βιβλιοθήκες . Θεωρείται απαραίτητη για όλες τις ομάδες εκπαιδευόμενων τη συστηματική ενημέρωση πάνω στη νομοθεσία που διέπει τα ΑΕΙ της χώρας μας, τους «οργανισμούς» των ΑΕΙ, σε όποια μορφή υπάρχουν, και τις ιδιορρυθμίες της ελληνικής δημόσιας διοίκησης. Εκτός από τις ειδικές γνώσεις όμως κάποια μαθήματα και εκδηλώσεις σε θέματα γενικής παιδείας θεωρούνται πολύ χρήσιμες .(5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών,1997)

1.4 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ο αριθμός των Βιβλιοθηκών Τέχνης στην Ελλάδα είναι εξαιρετικά περιορισμένος καθώς και οι συλλογές τους . Οι Βιβλιοθήκες Τέχνης συγκροτούνται και λειτουργούν χωρίς συγκεκριμένη πολιτική, με ασαφείς στόχους και πέρα από κάθε συντονισμό σε θεματικό και εθνικό επίπεδο . Οι αρχειακές συλλογές των Βιβλιοθηκών Τέχνης (συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών, θεατρικών, φωτογραφικών, ορχηστικών και μουσικών αρχείων) καθώς και των ιδιωτικών, χαρακτηρίζονται κυρίως από το ενδιαφέρον του ατόμου ή των ατόμων που τα δημιούργησαν . Το ακριβές περιεχόμενο των Αρχειακών Συλλογών και ο συνολικός αριθμός τους δε μπορεί να προσδιοριστεί . Προσωπικό με ή χωρίς ειδικευση για την οργάνωσή τους, συνήθως δε διατίθεται και οι θεσμικές ρυθμίσεις για την οργάνωση και τη λειτουργία τους χαρακτηρίζονται ως πλημμελείς ή ανύπαρκτες . Η πρόσβαση σ' αυτούς και η αξιοποίησή τους δύσκολη έως αδύνατη . Οι αιτίες για την προαναφερόμενη κατάσταση των βιβλιοθηκών και των Αρχείων Τέχνης εντοπίστηκαν : στη γενικότερη πολιτική που έχει ακολουθηθεί στην Ελλάδα και για το σύνολο των Βιβλιοθηκών και Αρχείων, στην υποβαθμισμένη ένταξη της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης σ' όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, και τέλος στη μη αναγνώριση και καθιέρωση της Ιστορίας της Τέχνης ως βασικής και σημαντικής επιστήμης και ερευνητικής διαδικασίας .

Προτείνονται :

- Να επιδιωχθεί η συγκρότηση ενός οργανωμένου χώρου Βιβλιοθηκών και Αρχείων Τέχνης στην Ελλάδα .
- Να αναζητηθούν και να καθιερωθούν διαδικασίες συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των Βιβλιοθηκών Τέχνης και των οργανισμών των οποίων το περιεχόμενο και οι στόχοι παρουσιάζουν κοινά με αυτές ενδιαφέροντα, στον εμπλουτισμό, τη δημιουργία και καθιέρωση κοινών προτύπων, στην οργάνωση και διαχείριση του πληροφοριακού υλικού και την από κοινού εκμετάλλευση των συνολικών πόρων των Βιβλιοθηκών . Η πρωτοβουλία αυτή να αναληφθεί από τις Βιβλιοθήκες, να επικυρωθεί από τις Διοικήσεις των Οργανισμών και να κατοχυρωθεί στη πράξη .

- Κρίνεται ως αναγκαία και ως εξαιρετικά κρίσιμη η ενέργεια που σχετίζεται με τον εντοπισμό, την οργάνωση, την ασφαλή φύλαξη και την αξιοποίηση των αρχείων των σχετικών με τη Νεοελληνική Ιστορία των Τεχνών, του Κινηματογράφου, του Θεάτρου, της Φωτογραφίας, του Χορού, της Μουσικής, της Λαϊκής Τέχνης κλπ.
- Η πολιτεία θα πρέπει αναγνωρίζοντας τα προαναφερόμενα θέματα ως κρίσιμα για την επιστημονική έρευνα και την εκπαίδευση, να τα εντάξει στον εθνικό προγραμματισμό διασφαλίζοντας την αντιμετώπισή τους τόσο με τις αναγκαίες θεσμικές ρυθμίσεις όσο και με την ανάλογη οικονομική υποστήριξη .
- Το πενταετές ενιαίο Πρόγραμμα Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης που άρχισε το 2000 αποτελεί μια καλή ευκαιρία, η οποία πρέπει να αξιοποιηθεί κατά τον καλύτερο τρόπο και προς την κατεύθυνση της «Χάραξης Εθνικής Πολιτικής Πνευματικού Κεφαλαίου» .
- Η υποχρέωση των Βιβλιοθηκών να διατηρούν και να οργανώνουν το υλικό τους και να διευκολύνουν την πρόσβαση του κοινού, μπορεί να υποστηριχθεί αποτελεσματικά από ένα καλά σχεδιασμένο συνεργατικό πρόγραμμα ψηφιοποίησης των συλλογών .
- Τέλος, για το συντονισμό των δραστηριοτήτων και γενικώς για την ευθύνη της οργάνωσης του χώρου των Βιβλιοθηκών Τέχνης κρίνεται σκόπιμο και προτάθηκε να δημιουργηθεί Ένωση Βιβλιοθηκών Τέχνης που θα συνδεθεί με τις αντίστοιχες Ενώσεις των Ευρωπαϊκών Χωρών και της Βόρειας Αμερικής .
(Βιβλιοθήκες Τέχνης, 1998)

A) Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ

Η συζήτηση για τα Μουσεία Σύγχρονης Τέχνης σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, η δραστηριοποίηση και αναβάθμιση των Δημοτικών Πινακοθηκών, οι μεγάλες ιδιωτικές συλλογές που αποκτούν μια μορφή δραστηριότητας Ιδιωτικών Ιδρυμάτων, οι δεκάδες γκαλερί της Αθήνας και των άλλων μεγάλων πόλεων, το θαλερό τις δυο τελευταίες δεκαετίες εμπόριο της τέχνης, όλα αυτά έρχονται να μαρτυρήσουν ότι η καλλιτεχνική ζωή στην Ελλάδα έχει αρχίσει να αποκτά μια δική της δυναμική . Αδιαμόρφωτη στις τάσεις της, σίγουρα δίχως αυστηρά κριτήρια, με ευδιάκριτα χαρακτηριστικά ερασιτεχνισμού και νεοπλουτισμού, μια καλλιτεχνική ζωή που παρασύρεται περισσότερο προς το «φαίνεσθαι» αδιαφορώντας πολλές φορές για το «είναι», αλλά που όμως πάλλεται σπρωγμένη από τις εσωτερικές και πραγματικές πολιτιστικές κοινωνικές ανάγκες για αισθητικές εμπειρίες και γνώσεις που άναρχα εκφράζονται και στο χώρο των εικαστικών τεχνών και τις οποίες οι υπάρχοντες θεσμοί αδυνατούν να υποδεχθούν και να ικανοποιήσουν, πολύ περισσότερο να διαπαιδαγωγήσουν . Μια από τις πλέον κραυγαλέες θεσμικές υστερήσεις σχετικά με τις εικαστικές τέχνες, συνιστά το γεγονός ότι η Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα δεν περιλαμβάνει έναν επαρκή προπτυχιακό κύκλο σπουδών ιστορίας της τέχνης .

Η ιστορία της τέχνης ως αυτόνομη επιστήμη αναπτύχθηκε πολύ καθυστερημένα στην Ελλάδα . Αν και οι συζητήσεις για την καθιέρωσή της ως μάθημα είχαν αρχίσει κατά το Μεσοπόλεμο, ουσιαστικά μόνο μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο θεσμοθετήθηκε στα ελληνικά ΑΕΙ . Ο Π. Πρεβελάκης άρχισε να διδάσκει στην ΑΣΚΤ το 1938, λίγα χρόνια αργότερα το 1942, ο Δ .Ε Ευαγγελίδης διορίζεται καθηγητής της ιστορίας της τέχνης στην Αρχιτεκτονική σχολή του ΕΜΠ, όπου τον διαδέχθηκε το 1959 ο Α .Γ Προκοπίου, ενώ ο Χ. Χρήστου άρχισε να διδάσκει πρώτα στη Φιλοσοφική του ΑΠΘ το 1966 και αργότερα, το 1974, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών .

Πίσω από το συγκεκριμένο ύφος του ακαδημαϊκού νεοκλασικισμού, η κύρια σημασία που έχει η πρόσδεση κατά τον 19^ο αι . της Σχολής Καλών Τεχνών στο άρμα της ακαδημίας του Μονάχου –για κάποιες δεκαετίες θα μπορούσαμε να πούμε ότι η σχολή της Αθήνας λειτουργούσε ως τοπικό προπαρασκευαστικό τμήμα της Ακαδημίας –έγκειται στο ότι έφερε σε άμεση, ζωντανή και ουσιαστική σχέση της μικροκοινωνία των καλλιτεχνών μας με τη δυτική τέχνη . Από τους μαθητές του

Νικηφόρου Λύτρα, που έφευγαν για να εγγραφούν στα εργαστήρια του L. Lofftz ή του Γύζη στην Ακαδημία του Μονάχου, μέχρι τους μαθητές του Νίκου Κεσσανλή, που συνεχίζουν τις σπουδές τους στην Ecole des Beaux-Arts στο Παρίσι, με καθυστέρηση ίσως μιας γενιάς, ο συντονισμός της ελληνικής με τα βήματα της δυτικής τέχνης είναι διαρκής και σταθερός.

Σήμερα, που μετεκπαίδευση μέσα από το επίπονο δρομολόγιο Πειραιάς –Τεργέστη-Μόναχο, έχει αντικατασταθεί από τα προγράμματα Erasmus και την ευρύτατη κυκλοφορία ιλουστρασιών περιοδικών τύπου Flash Art, το να μιλάμε υποτιμητικά για πρόσδεση ή υποταγή της ελληνικής τέχνης στη δυτική αποτελεί μια στάση με ρομαντικές ή πολιτικές αφορμές που θέλει να αποκρύψει ή να αρνηθεί την πραγματικότητα, ότι δηλαδή πέρα από τις ελληνοκεντρικές ρητορίες η σύγχρονη ελληνική τέχνη έχει πλήρως αφομοιωθεί μέσα στη δυτική παράδοση, ότι αποτελεί ένα περισσότερο ή λιγότερο σημαντικό κομμάτι της, που στις κύριες γραμμές της μόνο γεωγραφικά μπορεί να διακριθεί. Όσοι λίγοι συνειδητά τράβηξαν ένα αντίθετο δρόμο, ο Πικιώνης, ο Κόντογλου, δε στάθηκε δυνατό να θεμελιώσουν ή να ξαναζωντανέψουν μια άλλη «ανατολίτικη», καθώς θα λέγανε παράδοση .

Η διδασκαλία της ιστορίας της τέχνης, η μελέτη των ιδεών, των θεωριών και των τεχνοτροπιών που αναπτύχθηκαν, μετεξελίχθηκαν και συγκρούστηκαν στην Ευρώπη, οι τρόποι και ο βαθμός συσχέτισής τους με την τέχνη του ελληνικού χώρου, τη μεταβυζαντινή και την παραδοσιακή τέχνη, η ελεύθερη διδασκαλία και η μεταλαμπάδευσή τους αργότερα στον ελληνικό χώρο, αποτελούν μια από τις προϋποθέσεις της πολιτιστικής ύπαρξης του σύγχρονου ελληνισμού σε ένα όλο και περισσότερο ενοποιούμενο ευρωπαϊκό κόσμο .

Μόλις όμως από το 1992 θεσπίστηκαν μεταπτυχιακοί κύκλοι σπουδών ιστορίας της τέχνης στην Ελλάδα, γεγονός που σημαίνει ότι η συστηματική επιστημονική έρευνα στο χώρο της ιστορίας της τέχνης βρίσκεται ακόμα σε εμβρυακή κατάσταση. Αλλά μήπως δεν είναι σε προβληματική κατάσταση η λειτουργία της Εθνικής Πινακοθήκης;

Το κορυφαίο αυτό ίδρυμα για την κρατική πολιτική στο χώρο της τέχνης κατάφερε να αποκτήσει στέγη μόλις στις αρχές τις δεκαετίας του '70, και λειτουργεί ακόμη σήμερα με σημαντικές ελλείψεις σε χώρους και τεχνική υποδομή και δίχως θεσμική κατοχύρωση των εσωτερικών λειτουργιών του κλπ . Και αν το πλούσιο εκθεσιακό

της πρόγραμμα μπορεί να ελπίζει στην εξαργύρωση των φιλόδοξων χορηγών της, το πρόγραμμα του εκσυγχρονισμού και της ολοκλήρωσης των υποδομών της και συνακόλουθα η ανάπτυξη της βιβλιοθήκης της, δεν έχει παρά να υπομένει τον παγίως, σε ότι αφορά τις καλές τέχνες, εθνικό προϋπολογισμό.

Δεδομένου ότι οι ειδικευμένες βιβλιοθήκες ακολουθούν την ανάπτυξη των συγκεκριμένων επιστημονικών ενδιαφερόντων, για την υποστήριξη των οποίων συγκροτούνται και λειτουργούν, η ανάπτυξη βιβλιοθηκών ιστορίας της τέχνης υπήρξε στην Ελλάδα το ίδιο καθυστερημένη με την έρευνα . Θα ήταν άλλωστε απορίας άξιο το αντίθετο, δηλαδή οι βιβλιοθήκες ιστορίας της τέχνης να ήταν συγκριτικά σε ανώτερο επίπεδο από το συνολικό επίπεδο της διδασκαλίας και της ιστορικής έρευνας στο χώρο της τέχνης, ή της συγκρότησης συλλογών έργων ευρωπαϊκής τέχνης .
(Βιβλιοθήκες Τέχνης , Ματθιόπουλος,1998: 39-43)

1.5 ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Κάθε βιβλιοθήκη τέχνης έχει ως βασικό σκοπό της να κάνει προσιτές τις πληροφορίες που διαθέτει σχετικά με την τέχνη ή τις τέχνες που εκπροσωπεί στο ενδιαφερόμενο κοινό της . Για την επιτυχή εκπλήρωση αυτού του βασικού στόχου των βιβλιοθηκών τέχνης, υπεύθυνοι είναι οι βιβλιοθηκονόμοι τέχνης, οι οποίοι πρέπει να προβλέπουν, να διαπιστώνουν και να καλύπτουν τις πληροφοριακές ανάγκες των χρηστών βοηθώντας τους έτσι στην έρευνα και κατανόηση του διαφορετικού και μαγευτικού ταυτόχρονα κόσμου των τεχνών . Έτσι το προσωπικό των βιβλιοθηκών τέχνης θα πρέπει να :

- Παρέχει σε κάθε ενδιαφερόμενο χρήστη εύκολη πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας πληροφορίες και σε οποιαδήποτε μορφή (έντυπη, οπτικοακουστική, ψηφιακή) .
- Διαθέτει επαρκή πληροφόρηση γύρω από το χώρο της τέχνης ή των τεχνών στις οποίες ειδικεύεται η κάθε βιβλιοθήκη .
- Συνεργάζεται και ανταλλάσσει ελεύθερα πληροφορίες και απόψεις με το προσωπικό άλλων βιβλιοθηκών τέχνης καθώς και με την ευρύτερη κοινότητα των ανθρώπων που ασχολούνται με την τέχνη .

Η τροφοδότηση μιας βιβλιοθήκης τέχνης με το κατάλληλο προσωπικό πρέπει να γίνεται πάντα μέσα σε ένα καθιερωμένο πλαίσιο . Πολλά και διαφορετικά στοιχεία συμβάλλουν και επιδρούν στην επιλογή του κατάλληλου προσωπικού για τη στελέχωση αυτού του είδους των βιβλιοθηκών . Πρώτα και κύρια από αυτά τα στοιχεία είναι ο σκοπός, οι στόχοι και οι προοπτικές της βιβλιοθήκης τα οποία αντικατοπτρίζουν και ουσιαστικά συμβαδίζουν με τους σκοπούς του οργανισμού ή του ιδρύματος στο οποίο ανήκει η βιβλιοθήκη .

Κάθε βιβλιοθήκη τέχνης έχει το δικό της ξεχωριστό χαρακτήρα και βασίζεται στους στόχους που θέτει ο οργανισμός στον οποίο ανήκει, στη φύση και στην έκταση των συλλογών, στο σκοπό των υπηρεσιών και των προγραμμάτων που παρέχει καθώς επίσης και στις ανάγκες του κοινού της . Για τη σωστή και αποτελεσματική τροφοδότηση κάθε βιβλιοθήκης τέχνης με το κατάλληλο προσωπικό θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη όλοι οι παραπάνω παράγοντες .Για να βοηθηθούν οι

βιβλιοθήκες τέχνης στον καθορισμό και στην επιλογή του προσωπικού που θα τις στελεχώσει, ο Σύνδεσμος Βιβλιοθηκών Τέχνης της Βορείου Αμερικής (Art Libraries Society of North America, ARLIS) έχει δημιουργήσει μια σειρά από πρότυπα που αφορούν το προσωπικό των βιβλιοθηκών τέχνης . Σύμφωνα με αυτά τα πρότυπα και με βάση το βαθμό υπευθυνότητας και λήψης αποφάσεων, την εκπαίδευση, την εμπειρία και τις ειδικές δεξιότητες, το προσωπικό των βιβλιοθηκών τέχνης μπορεί να διαχωριστεί σε τρεις κατηγορίες :

1. Επαγγελματικό προσωπικό

Αποτελείται από τους βιβλιοθηκονόμους τέχνης οι οποίοι διαθέτουν μεταπτυχιακή εκπαίδευση στη βιβλιοθηκονομία και στη διαχείριση των πληροφοριών και θεματική ειδίκευση στο πεδίο της τέχνης ή των τεχνών που καλύπτει η βιβλιοθήκη μέσω της κατοχής πτυχίου σχετικού με τις τέχνες ή την ιστορία της τέχνης . Το προσωπικό αυτής της κατηγορίας θα πρέπει να διαθέτει πολύ καλή γνώση και πληροφόρηση σχετικά με τις εξελίξεις στο χώρο των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου ενώ επίσης απαραίτητη θεωρείται και η γνώση περισσότερων της μιας ξένης γλώσσας . Στις περιοχές ευθύνης του προσωπικού αυτού μπορεί να περιλαμβάνονται τα ακόλουθα : διοίκηση, διαμόρφωση πολιτικών, επίλυση προβλημάτων, αξιολόγηση, σχεδιασμός και ανάλυση εργασιών, ανάπτυξη και οργάνωση της συλλογής, άμεση βοήθεια προς το κοινό και έρευνα .

2. Παραεπαγγελματικό και τεχνικό προσωπικό

Το προσωπικό αυτής της κατηγορίας τις περισσότερες φορές θεωρείται απαραίτητο να κατέχει ένα πτυχίο ή δίπλωμα το οποίο θα ήταν επιθυμητό να σχετίζεται με κάποια τέχνη ή την ιστορία της τέχνης καθώς επίσης και ειδικευμένη εκπαίδευση ή εμπειρία σχετικά με τα καθήκοντα της θέσης την οποία καταλαμβάνει ή πρόκειται να καταλάβει . Απαραίτητη θα πρέπει να θεωρείται η εκπαίδευση, η εμπειρία και το ενδιαφέρον σχετικά με τις λειτουργίες των βιβλιοθηκών καθώς και οι βασικές γνώσεις γύρω από τους υπολογιστές και το διαδίκτυο . Μάλιστα για ορισμένους οργανισμούς το προσωπικό αυτής της κατηγορίας θα πρέπει να είναι γραμμένο σε κάποια σχολή βιβλιοθηκονομίας . Η γνώση μιας επιπλέον γλώσσας μπορεί να φανεί ιδιαίτερα χρήσιμη . Το προσωπικό αυτής της κατηγορίας χρησιμοποιείται κυρίως για πληροφοριακές υπηρεσίες και υποστήριξη των χρηστών για τη πρόσβαση στο

υλικό, για τη καταλογογράφηση και την επεξεργασία υλικού, για τη φροντίδα της συλλογής καθώς και για τη εκτέλεση καθημερινών εργασιών όπως απάντηση τηλεφωνικών ερωτημάτων και μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου .

3. Υποστηρικτικό προσωπικό

Στο προσωπικό αυτής της κατηγορίας, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται συνήθως και φοιτητές, ανατίθενται εργασίες που δεν απαιτούν πανεπιστημιακή εκπαίδευση, εμπειρία ή οποιαδήποτε άλλη ειδική εκπαίδευση . Το προσωπικό αυτό σε μια βιβλιοθήκη τέχνης θα πρέπει να διαθέτει απολυτήριο λυκείου ή οποιοδήποτε άλλο αντίστοιχο τίτλο σπουδών καθώς επίσης και ενδιαφέρον σχετικά με τις τέχνες ή την ιστορία και καλή γνώση μιας επιπλέον γλώσσας . Μερικές από τις κύριες εργασίες του προσωπικού αυτής της κατηγορίας είναι η ταξιθέτηση και αρχειοθέτηση του υλικού, η επεξεργασία κειμένου, η φροντίδα για την αγορά αναλώσιμου υλικού, η απάντηση τηλεφωνημάτων, η λήψη και αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η επεξεργασία υλικού (περιορισμένη επικόλληση του ταξινομικού αριθμού, της αντικλεπτικής ταινίας και του barcode)καθώς και οι αλλαγές και ενημερώσεις ρουτίνας στη βάση δεδομένων της βιβλιοθήκης.(2^ο Συνέδριο Βιβλιοθηκών Τέχνης, Μπούμπους, 2008 :144-146)

A) ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΣΤΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΕΧΝΗΣ

Η επάρκεια του προσωπικού των βιβλιοθηκών τέχνης και η πιθανή ανάγκη για πρόσληψη νέου επηρεάζεται κυρίως από τους στόχους που θέτει η βιβλιοθήκη για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα . Καθοριστικό ρόλο παίζουν επίσης και άλλοι παράγοντες, όπως ο αριθμός και οι ιδιαιτερότητες των χρηστών, το υλικό το οποίο διαθέτει και επεξεργάζεται και οι δραστηριότητες που αναπτύσσει (π.χ. εκπαιδευτικά προγράμματα, εκθέσεις, σεμινάρια κλπ) . Καταλυτικό παράγοντα για την υλοποίηση των τυχόν αναγκών για νέες προσλήψεις προσωπικού αποτελούν οι οικονομικοί πόροι της βιβλιοθήκης καθώς επίσης και η επάρκειά της σε χώρο και απαραίτητο τεχνικό εξοπλισμό .

Οι βιβλιοθήκες τέχνης στη χώρα μας, και ιδίως οι μεγαλύτερες από αυτές, βρίσκονται σε ένα στάδιο κατά το οποίο επεκτείνουν και εμπλουτίζουν συνεχώς τις συλλογές τους, εκσυγχρονίζουν τις εγκαταστάσεις τους σε επίπεδο χώρου αλλά και σε τεχνικό

επίπεδο στρέφοντας το ενδιαφέρον τους όλο και περισσότερο σε νέες δραστηριότητες και σε νέες πληροφοριακές υπηρεσίες προς το κοινό τους.

Όλα τα παραπάνω παίζουν καθοριστικό ρόλο στη σύσταση και στη κατανομή του προσωπικού καθώς επίσης και στην πρόσληψη νέου προσωπικού .

Κάποιες βιβλιοθήκες τέχνης, χαρακτηρίζονται από μια ποικιλομορφία η οποία αντανακλάται στα διαφορετικά μεγέθη τους σε επίπεδο χώρου, αριθμού χρηστών και προσωπικού, δραστηριοτήτων, έκτασης συλλογής, οικονομικών πόρων και μελλοντικών κατευθύνσεων . Όλα αυτά επιδρούν καθοριστικά στην επάρκεια του προσωπικού τους καθώς επίσης και στις άμεσες και μελλοντικές τους ανάγκες σε προσωπικό . Έτσι λοιπόν, αυτές οι βιβλιοθήκες θα μπορούσαν να χωριστούν σε τέσσερις κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό επάρκειάς του προσωπικού που τις στελεχώνει :

- Βιβλιοθήκες τέχνης στις οποίες δεν επαρκεί το υπάρχον προσωπικό για την αποδοτική τους λειτουργία .
- Βιβλιοθήκες τέχνης στις οποίες επαρκεί το υφιστάμενο προσωπικό για την αποδοτική τους λειτουργία .
- Βιβλιοθήκες τέχνης στις οποίες επαρκεί προς το παρόν το προσωπικό τους, όμως μελλοντικές αλλαγές κυρίως σε επίπεδο οργάνωσης και χώρου επιβάλλουν την πρόσληψη επιπλέον προσωπικού .
- Βιβλιοθήκες τέχνης στις οποίες επαρκεί το προσωπικό τους αλλά θα επιθυμούσαν τη διεύρυνσή του για προσφορά περισσότερων υπηρεσιών προς τους χρήστες τους . (2^ο Συνέδριο Βιβλιοθηκών Τέχνης, Μπούμπους, 2008 : 150)

1.6 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΥΛΕΣ ΤΕΧΝΗΣ

Arts and Humanities Data Service

<http://ahds.ac.uk>

Είναι μια εθνική υπηρεσία της Αγγλίας που σα στόχο έχει την ανακάλυψη, τη δημιουργία και παρουσίαση των ψηφιακών πηγών σχετικά με την έρευνα, τη διδασκαλία και την εκπαίδευση των τεχνών και ανθρωπιστικών σπουδών . Περιλαμβάνει πέντε θεματικούς τομείς . Με τις συλλογές της και τους θεματικούς καταλόγους στο διαδίκτυο προωθεί την έρευνα και την εκπαιδευτική χρήση των συλλογών της, καθώς επίσης διαθέτει πληροφορίες στο ευρύ κοινό .

The screenshot shows the homepage of the Arts and Humanities Data Service (AHDS) in a Windows Internet Explorer browser window. The browser's address bar displays 'http://ahds.ac.uk/'. The website features a red header with the AHDS logo and a search bar. A left sidebar contains navigation links such as 'Search Collections', 'Creating Resources', and 'About the AHDS'. The main content area is titled 'Enabling Digital Resources for the Arts and Humanities' and includes a description of the service, a grid of subject area icons (Archaeology, History, Visual Arts, Literature, Languages & Linguistics, Performing Arts), and information about funding by the Arts & Humanities Research Council and JISC. A right sidebar contains a 'Looking to the Future' section with news links and an 'ICT Guides' section. The footer includes the AHDS logo, a page modification date of 18th October 2007, and a list of links: 'Email the AHDS', 'Site Index', 'Other Relevant Services', and 'Latest Collections'. The Windows taskbar at the bottom shows the system clock at 2:07 PM and the language set to EN.

Εικόνα 1.6.1: Arts and Humanities Data service

Institute of Historical Research

<http://www.history.ac.uk>

Το IHR ιδρύθηκε από A.F.POLLAR η οποία είναι μια σημαντική πηγή και σημείο συνάντησης για ερευνητές από όλο τον κόσμο. Βασίζεται στο πανεπιστήμιο του Λονδίνου και προσφέρει μια εκπληκτική, ελεύθερης πρόσβαση βιβλιοθήκη και συνέδρια ανοιχτά προς το κοινό.

Επίσης μεταπτυχιακά και προπτυχιακά προγράμματα έρευνας εργαστήριο ιστορίας πηγές για ιστορική έρευνα και σε ψηφιακή μορφή και σε έντυπη μορφή καθώς επίσης εκδόσεις όπως είναι το περιοδικό *distoviral reachent*.

Εικόνα 1.6.2: Institute of Historical Research

World Wide Arts Resources: The Arts

<http://wwar.com>

Είναι το μεγαλύτερο site για τη σύγχρονη τέχνη, νέα για τη τέχνη, ιστορία της τέχνης, σύγχρονους καλλιτέχνες και gallery χαρτοφυλάκια και είναι online από το 1995 . Η τελευταία ενημέρωση έγινε στις 9/1/08 . Καλύπτει πάνω από 150.000 δουλειές σχετικά με τη τέχνη . Δίνεται η δυνατότητα αναζήτησης και η προβολή βίντεο.

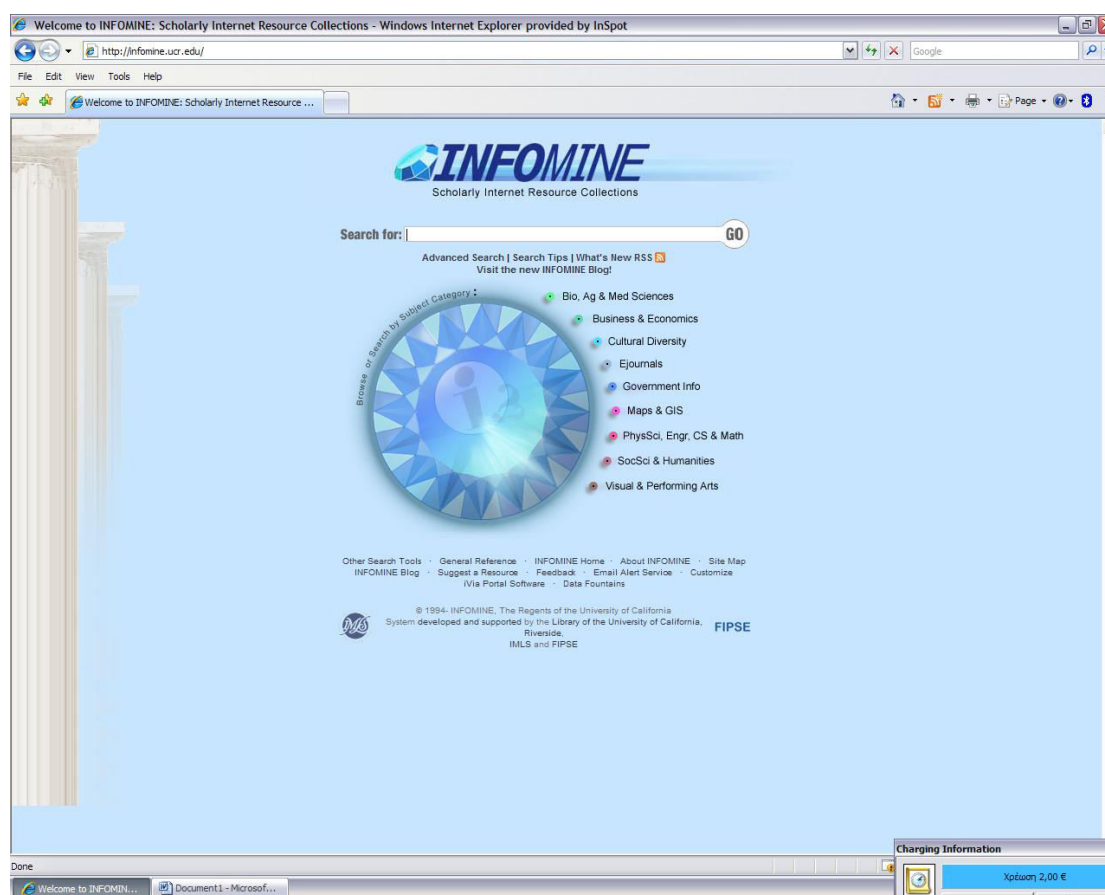
The screenshot shows the website's interface with a search bar at the top and several content columns. The 'Watch Artists' Videos' section includes a video player for 'Angels Never Die' by Jean Pierre Rousselet. The 'Visit These Premiere Art Sites' section lists various art-related organizations and programs. The 'Purchase Contemporary Art' section features a painting by Julie Schumer. The 'Artblogs' section includes a post by Barney Davey. The browser's address bar shows the URL 'http://wwar.com' and the page title 'Contemporary Art - World Wide Arts Resources - absolutearts.com'.

Εικόνα 1.6.3: World Wide Arts Resources: The Arts

Infomine: All subjects

<http://infomine.ucr.edu>

Είναι μια ψηφιακή βιβλιοθήκη από πηγές στο internet και αναφέρεται σε μαθητές, πανεπιστημιακές σχολές και ερευνητικό προσωπικό σε πανεπιστημιακό επίπεδο . Αναπτύσσεται και στηρίζεται από τη Library of the University of California, Riverside . Περιέχει χρήσιμες πηγές στο internet όπως βάσεις δεδομένων, ηλεκτρονικά περιοδικά, ηλεκτρονικά βιβλία, mailing list, άρθρα και πολλές άλλες, κάθε είδους πληροφορίες . Βιβλιοθήκες από το Πανεπιστήμιο της California, το πανεπιστήμιο Wake Forest, California State University, το πανεπιστήμιο του Detroit-Mercy και άλλα πανεπιστήμια συνέβαλλαν στη δημιουργία του Infomine.

Εικόνα 1.6.4: Infomine: all subjects

Intute: All Subjects

<http://www.intute.ac.uk>

Δημιουργήθηκε από το δίκτυο του UK πανεπιστήμια και συνεργάτες . Ειδικοί επιλέγουν και εκτιμούν τις ιστοσελίδες στη βάση δεδομένων μας και γράφουν υψηλής ποιότητας περιγραφές για τις πηγές . Η βάση δεδομένων περιέχει 120.524 αντίτυπα .Είναι μια ελεύθερη online υπηρεσία προσφέροντας πρόσβαση στις καλύτερες πηγές στο διαδίκτυο για την εκπαίδευση και τη έρευνα . Δίνεται η δυνατότητα αναζήτησης, ανάλογα με το θέμα της έρευνας του χρήστη από το Α-Z, σε νέες πηγές και με advanced search.

The screenshot shows the Intute website homepage in a Windows Internet Explorer browser. The page features the Intute logo at the top left, followed by navigation links: Contacts, Help desk, Policy, Site map, and Survey. Below the logo are four subject category icons: Science and Technology, Arts and Humanities, Social Sciences, and Health and Life Sciences. A central search area includes a search box, a 'Search our database' section with a search button, and a 'Browse by subject' dropdown menu. The left sidebar contains a 'Who we are' section with links to 'About Intute', 'Working with Intute', 'Support materials', and 'Projects'. Below this is an 'Internet catalogue' section with links for 'A.Z of services', 'New resources', 'Suggest a site', 'Resources for FE', 'User support', 'Internet training', 'Virtual Training Suite', 'Informs', 'Seminars and events', and 'Additional services'. A 'MyIntute' link is also present. The right sidebar features a 'Login to MyIntute' button, an 'Intute Blog' section with links to 'More Power to the Power Browser', 'Digital Future Report', 'Use of the Web by the Google Generation', 'UK Universities Institutional Repositories search project', 'Intute at Bristol Learning & Teaching Exhibition', and 'Google is White Bread for the Mind'. A 'Go to Blog' link is also visible. At the bottom, there is a 'Behind the Headlines' section with a link to 'Flood Fears'. The footer contains copyright information (© 2006-2008), terms of use, privacy policy, and accessibility links, along with logos for JISC, The University of Manchester, and Mimas. A 'Charging Information' box in the bottom right corner shows 'Χρέωση 2,10 €'.

Εικόνα 1.6.5: Intute: all subjects

Librarians Internet Index: all subjects

<http://lii.org>

Είναι μια δημοσιοποιημένη ιστοσελίδα και εβδομαδιαίο δελτίο υπηρετώντας την Καλιφόρνια, το έθνος και τον κόσμο .Κάθε Πέμπτη πρωί βγάζουν το δελτίο, New Times Week, με πολλές υψηλά ποιοτικές ιστοσελίδες σχεδιασμένες και οργανωμένες από την ομάδα της βιβλιοθήκης . Τα θέματα περιλαμβάνουν σύγχρονα γεγονότα, διακοπές και εποχές, χρήσιμα εργαλεία για τους πληροφοριακούς χρήστες κ.α. Μπορεί κάποιος να συνεισφέρει στο δελτίο της ιστοσελίδας στέλνοντας e-mail ή RSS ή να διαβάσει σχετικά με την ιστοσελίδα στο διαδίκτυο . Υπάρχουν 40.000 συνδρομητές από την Καλιφόρνια .

Εικόνα 1.6.6: Librarians Internet Index: all subjects

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Η Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών έχει ιστορία ισόχρονη περίπου με του Νεοελληνικού κράτους. Πρόδρομη μορφή της, όπως και του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, υπήρξε το *Σχολείον των Τεχνών* που ιδρύθηκε στην Αθήνα με διάταγμα της 31ης Δεκεμβρίου 1836 (12 Ιανουαρίου 1837 με το νέο ημερολόγιο) . Σύμφωνα με το διάταγμα, το *Σχολείον των Τεχνών* περιλάμβανε τρία τμήματα : α) Σχολείο *Κυριακών και Εορτών* για τη στοιχειώδη επαγγελματική κατάρτιση τεχνιτών, β) Καθημερινό σχολείο για τη *διδασκαλία των Βιομηχάνων Τεχνών* και γ) Καθημερινό σχολείο για τη *διδασκαλία των Ωραίων Τεχνών* .

Το Σχολείο των Ωραίων Τεχνών, το οποίο άρχισε να λειτουργεί ως καθημερινό το 1840, ήταν από τις νεότερες καλλιτεχνικές σχολές στην Ευρώπη της εποχής και μέχρι το 1872 στεγαζόταν στην οικία Βλαχούτση (το παλιό Ωδείο), στην οδό Πειραιώς, συγκεντρώνοντας μαθητές διαφόρων ηλικιών, με ποικίλες γραμματικές και επαγγελματικές γνώσεις. Έως το 1843 διευθυντής του ήταν ο Βαυαρός λοχαγός *Φρειδερίκος φον Τσένερ* .

Το 1840 η *Δούκισσα της Πλακεντίας* (Σοφία ντε Μαρμπουά), που είχε εγκατασταθεί στην Ελλάδα, συντέλεσε στην αναβάθμιση του Σχολείου, ενισχύοντάς το με είδη ζωγραφικής και μετακαλώντας, με έξοδά της, τον Γάλλο ζωγράφο *Μπονιρότ*, μαθητή του *Ένγκρ*, για να διδάξει το μάθημα της ελαιογραφίας επί τρία έτη, έως το 1843.

Το 1843, με βασιλικό διάταγμα το *Σχολείον των Ωραίων Τεχνών* προήχθη σε ανώτερη Σχολή πενταετούς φοιτήσεως, με νέο διευθυντή τον λαμπρό αρχιτέκτονα *Λύσανδρο Κανταντζόγλου* (1844-1862) . Οι πρώτοι Έλληνες δάσκαλοι του Σχολείου ήταν οι ζωγράφοι αδελφοί *Φίλιππος και Γεώργιος Μαργαρίτης*, από τη Νεάπολη της Ιταλίας είχε έρθει ο *Ραφαέλο Τσέκολι*, που δίδαξε άμισθος τα τρία πρώτα χρόνια, ενώ από τη Βαυαρία έφτασαν λίγο αργότερα ο γλύπτης *Χριστιανός Ζίγκελ* και ο ζωγράφος *Λουδοβίκος Θείρσιος* .

Κατά την περίοδο 1844-1862, το πρόγραμμα διδασκαλίας διαμορφώθηκε κατά τα πρότυπα των Ακαδημιών Καλών Τεχνών της Ευρώπης, που ακολουθούσαν το ρεύμα του νεοκλασικισμού . Την εποχή του Κανταντζόγλου η Σχολή πέρασε σε ώριμη φάση, και οι μαθητές που διακρίθηκαν τότε έγιναν οι μελλοντικοί δάσκαλοι, όπως ο *Νικηφόρος Λύτρας*, ο *Νικόλαος Γύζης*, κ.ά. Η φοίτηση ήταν δωρεάν, ενώ για τους

οικονομικά ασθενέστερους μαθητές ίσχυε το σύστημα υποτροφιών . Την ίδια εποχή η Σχολή άνοιξε προς τον έξω κόσμο, οργανώθηκαν εκθέσεις και καλλιτεχνικοί διαγωνισμοί, ενώ πραγματοποιήθηκαν μεγάλες δωρεές προς το Πολυτεχνικό Σχολείο, όπως του *Νικολάου Στουρνάρη* και των *Μιχαήλ κα Ελένης Τοσίτσα* .

Το 1872, με δωρεά του *Γεωργίου Αβέρωφ* αποπερατώθηκε η ανέγερση του νέου κτιρίου στην οδό Πατησίων, που αργότερα ονομάστηκε Μετσόβιο Πολυτεχνείο, για να στεγάσει από κοινού τη Σχολή Βιομηχάνων και τη Σχολή Ωραίων Τεχνών .

Το 1901 η Σχολή δέχτηκε την πρώτη μαθήτριά, τη *Σοφία Λασκαρίδου*, και έτσι καθιερώθηκε τελικά η μεικτή φοίτηση (με 4 φοιτήτριες). Το 1904-1905 ο *Γεώργιος Ιακωβίδης*, Διευθυντής της Σχολής, Καθηγητής Ζωγραφικής και Διευθυντής της νεοϊδρυθείσας Πινακοθήκης των Αθηνών (1900), πρότεινε τη μελέτη γυμνού και σε γυναικείο μοντέλο .

Με νόμο το 1910 η Σχολή αποκτά την ανεξαρτησία της από το Πολυτεχνείο και υπάγεται πλέον απευθείας στο Υπουργείο των Εκκλησιαστικών και της Δημοσίας Εκπαιδεύσεως .

Το 1925-1926 καθιερώθηκαν τα Εργαστήρια, και ο φοιτητής είχε το δικαίωμα να επιλέξει ως δάσκαλό του τον διευθυντή ενός εργαστηρίου. Το 1929 το Υπουργείο Παιδείας διόρισε καθηγητή τον *Κωνσταντίνο Παρθένη*, ο οποίος ενσωμάτωνε στη ζωγραφική του διδάγματα από τα μεγαλύτερα καλλιτεχνικά κέντρα της Ευρώπης . Η διδασκαλία του στηριζόταν κυρίως στην ανάλυση της όρασης και στην πλαστική μεταγραφή των δεδομένων της αντίληψης . Το 1930 το Σχολείο αναβαθμίστηκε σε Ανωτάτη Σχολή με την προσωνυμία *Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών* . Την ίδια χρονιά ο γλύπτης *Κώστας Δημητριάδης* διορίστηκε από τον Βενιζέλο διευθυντής της Σχολής, θέση που διατήρησε μέχρι το 1943. Με δική του πρωτοβουλία δημιουργήθηκε ο θεσμός των Καλλιτεχνικών Σταθμών . Το 1932 ο *Γιάννης Κεφαλληνός* διορίστηκε Καθηγητής της Χαρακτικής. Το 1939 θεσμοθετείται επίσημα η έδρα της Ιστορίας της Τέχνης, την οποία κατέλαβε, διαδεχόμενος τον *Ζαχαρία Παπαντωνίου*, ο λογοτέχνης και ιστορικός της τέχνης *Παντελής Πρεβελάκης*, που δίδαξε επί 35 χρόνια .

Το 1947 ο *Γιάννης Μοράλης* διαδέχτηκε τον Παρθένη σε ηλικία 31 ετών και δίδαξε στη Σχολή επίσης επί 35 έτη . Κατά τη περίοδο 1950-1970 καθηγητές όπως ο ζωγράφος *Γεώργιος Μαυροΐδης*, ο χαράκτης *Κωνσταντίνος Γραμματόπουλος*, ο

ζωγράφος *Σπύρος Παπαλουκάς*, οι γλύπτες *Γιάννης Παππάς*, *Δημήτρης Καλαμάρας*, *Θανάσης Απάρτης* καθώς και ο αρχιτέκτονας *Παύλος Μυλωνάς* πλούτισαν με τη παρουσία τους και τη διδασκαλία τους τη Σχολή . Το 1960 ιδρύθηκαν τα εργαστήρια εφαρμογών, τα μετέπειτα κατ' επιλογήν εργαστήρια, και την εποχή εκείνη δίδαξε στο Εργαστήριο Ψηφιδωτού η *Έλλη Βοϊλα - Λάσκαρη*, η πρώτη γυναικεία παρουσία στο διδακτικό προσωπικό της Σχολής . Την εποχή της δικτατορίας οι σπουδαστές συμμετείχαν στους αγώνες κατά της χούντας, ενώ ούτε ένας Καθηγητής δε συνεργάστηκε με το καθεστώς των Συνταγματαρχών .

Μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας το διδακτικό προσωπικό της Σχολής ανανεώθηκε με καλλιτέχνες όπως ο *Παναγιώτης Τέτσης*, ο *Δημοσθένης Κοκκινίδης*, ο *Νίκος Κεσσανλής*, ο *Δημήτρης Μυταράς*, ο *Γιώργος Νικολαΐδης*, ο *Ηλίας Δεκουλάκος*, ο *Θανάσης Εξαρχόπουλος* και ο αρχιτέκτονας *Σάββας Κονταράτος* έτσι ώστε να αντιπροσωπεύονται όλες οι τάσεις της σύγχρονης τέχνης και η ελεύθερη τέχνη να είναι αντικείμενο προβληματισμού τόσο στον θεωρητικό χώρο (που εμπλουτίστηκε με τη δημιουργία μαθήματος *Εισαγωγής στη Φιλοσοφία και Αισθητική*, το οποίο δίδαξε ο *Παύλος Χριστοδουλίδης*)όσο και στο Εργαστήριο .

Στη θέση του Παντελή Πρεβελάκη, που αποχώρησε το 1974, εξελέγη η ιστορικός της τέχνης *Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα*, η πρώτη γυναίκα μέλος του Συλλόγου Καθηγητών της Σχολής . Το 1992 εξελέγη και η πρώτη γυναίκα Διευθύντρια Εργαστηρίου, η ζωγράφος *Ρένα Παπασπύρου*.

Μεγάλη τομή στην εξέλιξη της Σχολής είναι η παραχώρηση του παλιού εργοστασίου της Αγγλοελληνικής Εριουργίας «Σικιαρίδειο» από τον τότε Υπουργό Παιδείας *Γιώργο Σουφλιά* στον τότε Πρύτανη *Παναγιώτη Τέτση*, το οποίο παρέλαβε και αξιοποίησε ο *Νίκος Κεσσανλής*, ο οποίος δημιούργησε τον Εκθεσιακό Χώρο της Σχολής «Το Εργοστάσιο» .

Σήμερα στη Σχολή λειτουργεί το *Τμήμα Εικαστικών Τεχνών*, που περιλαμβάνει τους ακόλουθους τέσσερις τομείς : *Ζωγραφικής*, *Γλυπτικής*, *Χαρακτικής*, *Θεωρητικών Σπουδών* . Οι τρεις πρώτοι οδηγούν στην απόκτηση πτυχίου με την αντίστοιχη κατεύθυνση . Επιπλέον, από το 1998 λειτουργεί το *Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στις Ψηφιακές Μορφές Τέχνης* και από το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 λειτουργεί τα *Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στις Εικαστικές Τέχνες*.

Από το 1994-1995 τα *Εργαστήρια της Σχολής, η Βιβλιοθήκη και ο Εκθεσιακός Χώρος* στεγάζονται στην οδό Πειραιώς 256, ενώ οι *διοικητικές υπηρεσίες, το ιστορικό τυπογραφείο και η Πρυτανεία* εξακολουθούν να λειτουργούν στο παλαιό κτίριο της Πατησίων .

Ο αριθμός των φοιτητών της Σχολής αυξάνεται σταθερά και σήμερα ανέρχεται σε 1509 φοιτητές και φοιτήτριες (119 στο θεωρητικό τμήμα και 1390 στο εικαστικό τμήμα).

Ως *αυτοδιοικούμενο ΑΕΙ, η Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών* λειτουργεί υπό την εποπτεία του Κράτους . Αποστολή της είναι να αναπτύσσει τις καλλιτεχνικές δεξιότητες των φοιτητών, παρέχοντάς τους τις αναγκαίες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις στις εικαστικές τέχνες, αλλά και γενικότερα να συμβάλλει στην κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας . (Οδηγός Σπουδών ΑΣΚΤ, 2003-2004)

2.2 Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Η εξελικτική πορεία της Βιβλιοθήκης της ΑΣΚΤ επηρεάστηκε από τους ίδιους βασικούς παράγοντες που επηρέασαν και την εξέλιξη της Σχολής, δηλαδή από το πρόγραμμα σπουδών, το εκάστοτε διδακτικό προσωπικό και τις διατιθέμενες πιστώσεις . Ο καθοριστικότερος όμως όλων των παραγόντων κρίνεται ότι ήταν και εξακολουθεί να είναι ο οικονομικός . Έτσι, το μεγάλο άλμα για την ανάπτυξη της Βιβλιοθήκης θα επιτευχθεί από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 και εξής με τις γενναίες χρηματοδοτήσεις από τα αναπτυξιακά προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας (ΕΠΕΑΕΚ Ι, 1995-2000 και ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, 2000-2006), τα οποία χρηματοδοτούνται κατά 75% από τους Κοινοτικούς πόρους και κατά 25% από τους Εθνικούς πόρους . Μια συγκριτική αναφορά σε ποσοτικά στοιχεία από τις συλλογές είναι ενδεικτική : το 1977 η Βιβλιοθήκη αριθμούσε 10.000 τόμους βιβλίων, 60 τίτλους περιοδικών και 600 χαρακτηριστικά έργα. Το 1997, 22.000 τόμους βιβλίων, 183 τίτλους περιοδικών, 600 χαρακτηριστικά έργα, 189 video . Το 2007, αριθμούσε 42.000 τόμους βιβλίων, 602 τίτλους περιοδικών (394 έντυπους, 43 σε CD-ROM, 15 σε μικροφίλμ και 150 ηλεκτρονικούς τίτλους από τη βάση JSTOR). Το 2009, αριθμεί 47.205 τόμους βιβλίων, περίπου 650 τίτλους περιοδικών, 2.705 CD-DVD και 1864 video .

Επιπλέον από τη Βιβλιοθήκη διατίθενται :

- 12.000 τίτλοι περιοδικών σε ηλεκτρονική μορφή από τις βάσεις της Healink (Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών)
- Συλλογή οπτικοακουστικού υλικού από 3.640(1.860 video και 1.780 CD-ROM, DVD και μουσικά CD)
- 600 χαρακτηριστικά έργα
- Ψηφιακή συλλογή που περιλαμβάνει 19 βιβλία και 12 περιοδικά

Διατίθενται επίσης 6 ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων από τη Βιβλιοθήκη και 31 από το Σύνδεσμο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Όλο το προαναφερόμενο υλικό είναι καταλογογραφημένο και αναζητήσιμο από τον ανοικτό στο Διαδίκτυο κατάλογο της Βιβλιοθήκης . Αναζητήσιμα είναι επίσης τα αποδελτιωμένα άρθρα 5 ελληνικών περιοδικών τέχνης .

Το προσωπικό της Βιβλιοθήκης :

Διευθύντρια της βιβλιοθήκης : *Ζαχιώτη Νίκη*

Βιβλιογραφική επεξεργασία : *Βανέλης Δημήτρης, Γεωργούλη Χρυσάνθη, Σουρλίγκα Ελένη, Χατζηδάκη Ευαγγελία*

Προσκτήσεις και συνεργασίες : *Κομπολύτη Μαρίνα*

Συλλογή οπτικοακουστικού υλικού : *Μαμαλίγκα Μαρία*

Δανεισμός και εξυπηρέτηση χρηστών : *Παθιακάκη Ελέανα*

Διοικητική Υποστήριξη : *Καραπανάγου Νατάσα*

Πληροφοριακά και Υπολογιστικά Συστήματα : *Σαγκριώτη Σταυρούλα (www.asfa.gr)*

2.3 ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Το νεοσύστατο Τμήμα Θεωρητικών Σπουδών Τέχνης της ΑΣΚΤ ιδρύθηκε σύμφωνα με το ΠΔ 486/1991 και λειτούργησε για πρώτη φορά κατά το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 .

Αποστολή :

Το Τμήμα Θεωρητικών Σπουδών Τέχνης (η Γενική Συνέλευση του Τμήματος έχει ετοιμάσει πρόταση τροποποίησης του ΠΔ 486/1991 για μετονομασία του Τμήματος σε Τμήμα Ιστορίας και Θεωρίας της Τέχνης . Ο υποδεικνυόμενος νέος τίτλος εκφράζει σαφέστερα το επιστημονικό περιεχόμενο της αποστολής και του ακαδημαϊκού στόχου του Τμήματος) σκοπεύει στη ποιοτική αναβάθμιση των Ανθρωπιστικών Σπουδών στην Ελλάδα μέσω της έρευνας και διδασκαλίας της Ιστορίας της Τέχνης . Η επιστήμη της Ιστορίας και θεωρίας της Τέχνης αντιμετωπίζεται, όχι ως επιλεγόμενη διδακτική ύλη, αλλά ως ειδικευμένος και σαφώς προσδιορισμένος (σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική) ακαδημαϊκός και επαγγελματικός προσανατολισμός .

Η ερευνητική εμβέλεια του συγκεκριμένου γνωστικού πεδίου - η οποία ενισχύεται από ένα σημαντικό αριθμό επιστημονικών αντικειμένων, όπως π.χ. η Φιλοσοφία, η Ιστορία των Αισθητικών Θεωριών, η Μουσειολογία, η Ιστορία της Αρχιτεκτονικής, η Ανθρωπολογία της Τέχνης και Κριτική – καλύπτει το χώρο του ευρωπαϊκού και δυτικού πολιτισμού με δεδομένη ωστόσο προοπτική ανοιγμάτων σε αρχαίους αλλά και σύγχρονους πολιτισμούς της αναπτυσσόμενης περιφέρειας .

Επιστημονικός στόχος και κοινωνική προοπτική :

Το Τμήμα Θεωρητικών Σπουδών Τέχνης έχει ως βασικό στόχο τη κάλυψη ενός σημαντικού κενού που χαρακτηρίζει την ακαδημαϊκή αλλά και πολιτισμική ζωή του τόπου . Αν και κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα δεν έχει προσπαθήσει αρκετά για να καταστήσει κοινώνό του ευρωπαϊκού πολιτισμού τόσο τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση όσο και την Ανώτατη Παιδεία . Οι επιπτώσεις αυτής της παιδευτικής αδράνειας είναι δυστυχώς ορατές σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινής ζωής του έλληνα πολίτη .

Αξιοποιώντας την προνομιακή γειτνίαση του με το Τμήμα Εικαστικών Τεχνών της ΑΣΚΤ, το Τμήμα Θεωρητικών Σπουδών Τέχνης έχει ως βασικό σκοπό και κυρίαρχης σημασίας προοπτική να συμβάλλει αποτελεσματικά στην αναβάθμιση της καλλιτεχνικής και αισθητικής παιδείας του έλληνα πολίτη . Οι απόφοιτοι του Τμήματος αλλά και οι φοιτητές του Μεταπτυχιακού κύκλου – ο οποίος πρόκειται σύντομα να οργανωθεί- θα μπορούν να προσφέρουν τις γνώσεις και την επιστημονική τους πείρα σε Πανεπιστήμια, Επιστημονικά Ινστιτούτα, Μουσεία, Δημοτικές Πινακοθήκες και κυρίως –αυτή είναι η σημαντικότερη προσδοκία της ΑΣΚΤ – στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση . (www.aht.asfa.gr)

2.4 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΑΣΚΤ

Εικόνα 2.4.1 : Παλαιό κτίσμα της ΑΣΚΤ

Εικόνα 2.4.2: Τμήμα Λογοτεχνίας

Εικόνα 2.4.3 : Μονογραφίες καλλιτεχνών και Ιστορία της Τέχνης

Εικόνα 2.4.6 : Η/Υ και στο δεξί τμήμα υπάρχουν βιβλία ζωγραφικής, γλυπτικής, αρχιτεκτονικής , φωτογραφίας κλπ .

Εικόνα 2.4.7 : Δωρεά Ι. Κεφαλληνού

Εικόνα 2.4.8-9 : Λεξικά Τέχνης

Εικόνα 2.4.10-11: Τμήμα DVD-Video και χώρος φύλαξης των Cd-Rom & Cd

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο της Μεθοδολογίας, περιγράφεται αναλυτικά η μέθοδος η οποία χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή των δεδομένων, η δειγματοληψία, η παρουσίαση του ερωτηματολογίου, η προκαταρκτική έρευνα και η διεξαγωγή της έρευνας . Επομένως, παρουσιάζεται όλη η διαδικασία συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων .

3.2 Βασικές Αρχές

Για τη μεθοδολογία μιας έρευνας έχουν διαμορφωθεί ορισμένες αρχές που καθορίζουν τη πορεία της έρευνάς μας . Αυτές είναι :

1. Η ανάλυση των δεδομένων καθορίζεται εκ των προτέρων από τον προβληματισμό της έρευνας . Πρέπει να προσαρμόσουμε τη μεθοδολογία έρευνας που θα ακολουθήσουμε, σε αυτό που ψάχνουμε. Οι ερωτήσεις που θέτουμε είναι :
 - Ποιό είναι το βασικό ερώτημα της έρευνας
 - Ποιες είναι οι πληροφορίες που πρέπει να έχουμε στο τέλος της έρευνάς μας
2. Συχνά η διατύπωση του προβληματισμού και η ανάλυση των δεδομένων διαμορφώνονται κατά τη διάρκεια της έρευνας . Ωστόσο, είναι απαραίτητο να διατυπωθούν από την αρχή .
3. Είναι απαραίτητο να διευκρινίσουμε διεξοδικά τις ερευνητικές υποθέσεις γιατί αυτές είναι που καθορίζουν, όχι μόνο τα ερευνητικά εργαλεία που θα χρησιμοποιήσουμε, αλλά και την ανάλυση που θα πραγματοποιήσουμε .
4. Όλα τα ερευνητικά εργαλεία έχουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα . Η χρήση ενός ερευνητικού εργαλείου δεν αποκλείει τη χρήση ενός δεύτερου ερευνητικού εργαλείου ή ενός τρίτου . Αυτό σημαίνει, ότι ο ερευνητής μπορεί να διασταυρώσει τα ερευνητικά εργαλεία, εάν αυτό είναι απαραίτητο για τη προώθηση της έρευνας.
5. Η μεθοδολογία της συλλογής δεδομένων συνδέεται με :
 - Το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας
 - Το προβληματισμό
 - Τις ερευνητικές υποθέσεις

6. Υπάρχουν τριών ειδών πηγές πληροφοριών για τη διεξαγωγή της έρευνας :

- Ο λόγος (συνέντευξη, ερωτηματολόγιο)
- Τα γεγονότα (παρατήρηση)
- Τα «ίχνη» (γραπτά, στατιστικές)

3.3 Μέθοδοι συλλογής υλικού

Στο σημείο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται περιληπτικά οι μέθοδοι συλλογής υλικού . Τα βασικά χαρακτηριστικά, τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματά τους . Η μέθοδος που επιλέχθηκε για να βασιστεί η παρούσα έρευνα είναι εκείνη του ερωτηματολογίου καθώς διευκολύνει περισσότερο την διεξαγωγή της έρευνας . Έτσι, οι τρεις βασικές μέθοδοι συλλογής υλικού είναι : η συνέντευξη, η παρατήρηση και το ερωτηματολόγιο.

Στην παρούσα έρευνα λοιπόν, συνδυάστηκε η μέθοδος της συνέντευξης και του ερωτηματολογίου. Χρησιμοποιήθηκε ο ειδικός πληθυσμός, όπως απαιτεί η μέθοδος της συνέντευξης(οι χρήστες της ΑΣΚΤ) ο οποίος απάντησε σε συγκεκριμένες ερωτήσεις τις οποίες γνώριζε . Πραγματοποιήθηκε μια δομημένη συνέντευξη, όπου οι ερωτώμενοι απάντησαν στο ερωτηματολόγιο, το οποίο περιείχε ένα προκαθορισμένο αριθμό ερωτήσεων με προκαθορισμένες απαντήσεις . Δεν θα ήταν χρήσιμο να πραγματοποιηθεί μια μη- δομημένη ή ελεύθερη συνέντευξη, καθώς θα επικρατούσε σύγχυση και θα υπήρχαν αντιδράσεις από τους ερωτώμενους. Στη περίπτωση της μη- δομημένης συνέντευξης, το ερωτηματολόγιο δεν θα ήταν εμφανές, αλλά θα υπήρχε ως βοήθημα, κάτι που ίσως προκαλούσε αντιδράσεις και δυσπιστία από τους χρήστες. Όσο για την ελεύθερη συνέντευξη, δε θα υπήρχε ακριβές διάγραμμα της συζήτησης, επομένως θα υπήρχε ο κίνδυνος η συζήτηση να ξεφύγει από το θέμα καθώς ο ερωτώμενος έχει τη δυνατότητα να μιλήσει ελεύθερα για διάφορα γεγονότα που αφορούν το θέμα της συζήτησης . Καλύτερο ήταν, λοιπόν η πραγματοποίηση της δομημένης συνέντευξης με το ερωτηματολόγιο καθώς ζητηθήκαν να απαντηθούν συγκεκριμένα πράγματα, οπότε δεν υπήρχε ο κίνδυνος να πάρει άλλες διαστάσεις η συνέντευξη.

Η μέθοδος της παρατήρησης, δεν χρησιμοποιήθηκε καθώς χρησιμοποιείται είτε σαν ανεξάρτητη μέθοδος είτε σαν μια τεχνική συγκέντρωσης στοιχείων παράλληλα με

άλλες τεχνικές. Συνήθως, η συγκεκριμένη μέθοδος χρησιμοποιείται για συγκεκριμένους επιστημονικούς σκοπούς, είναι προγραμματισμένη και όχι τυχαία, καταγράφεται συστηματικά και συσχετίζεται με θεωρητικές γενικεύσεις αντί να παρουσιάζει απλώς ένα σύνολο από δεδομένα. Το τυχαίο της παρατήρησης αφορά το σημείο εκκίνησης, την αρχική ιδέα και όχι την έρευνα που ακολούθησε στη συνέχεια. Έτσι λοιπόν, δεν θα ήταν χρήσιμο κάτι τέτοιο στη δική μας έρευνα, καθώς η έρευνα έγινε για την εκπόνηση μιας πτυχιακής εργασίας καθώς επίσης το πλήθος που χρησιμοποιήθηκε ήταν τυχαίο (χρήστες και μη της βιβλιοθήκης της ΑΣΚΤ).

Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι η πιο κατάλληλη μέθοδος συλλογής για την παρούσα έρευνα είναι η μέθοδος του ερωτηματολογίου. Περιέχει μια σειρά δομημένων ερωτήσεων οι οποίες παρουσιάζονται σε μια συγκεκριμένη σειρά και στις οποίες ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει γραπτά . Το ερωτηματολόγιο της συγκεκριμένης έρευνας ήταν ξεκάθαρο, χωρίς αμφιβολίες για το περιεχόμενό του με αποτέλεσμα να είναι εύκολο να συμπληρωθεί από τον ερωτώμενο και να αναλυθεί από τον ερευνητή. Μεγάλο πλεονέκτημα του ερωτηματολογίου είναι ότι μπορεί να σταλεί, να μοιραστεί σε μεγάλο αριθμό ανθρώπων, αφού κοστίζει πολύ φθηνότερα από τις συνεντεύξεις. Οι ερωτώμενοι μπορούν να εκφραστούν ελεύθερα καθώς ο ερευνητής δε μπορεί να επηρεάσει τις απαντήσεις. Το μειονέκτημα βέβαια, στη περίπτωση του ερωτηματολογίου είναι ότι μπορεί να υπάρξει χαμηλό ποσοστό ανταπόκρισης . Με τον τρόπο αυτό τα αποτελέσματα της έρευνας μπορεί να μη θεωρηθούν έγκυρα καθώς οι απόψεις κάποιων ανθρώπων θα απουσιάζουν .

3.4 Ερωτηματολόγιο

Στην επιτυχία μιας έρευνας σημαντικό ρόλο έχει η σχεδίαση του ερωτηματολογίου . Το ερωτηματολόγιο πρέπει να συνταχθεί σύμφωνα με ορισμένες αρχές, οι οποίες θα εξυπηρετούν την κατανόησή του από τον ερωτώμενο και θα διευκολύνουν την επεξεργασία των πληροφοριών που θα συλλέξουμε . Οι αρχές στη σύνταξη του ερωτηματολογίου, που θα επηρεάσουν θετικά την έρευνα είναι:

- Ο στόχος :αφού το ερωτηματολόγιο καταρτίζεται για να εξυπηρετήσει μια συγκεκριμένη έρευνα, είναι λογικό να υιοθετεί το σκοπό και τους στόχους της έρευνας αυτής. Ερωτήσεις που δεν ανταποκρίνονται στο σκοπό και στους στόχους της έρευνας αποπροσανατολίζουν τον ερωτώμενο, τον κουράζουν και γίνεται απρόθυμος να ανταποκριθεί στις ερωτήσεις που έπονται . Έμμεσα η έρευνα οδηγείται σε αποτυχία . Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου θα πρέπει να οδηγούν στη συγκέντρωση πληροφοριών, οι οποίες θα αναδεικνύουν τα χαρακτηριστικά του υπό εξέταση φαινομένου .(Τσάφου, 2003)

Σε γενικές γραμμές το ερωτηματολόγιο που θα χρησιμοποιηθεί ποικίλλει ανάλογα με το είδος των πληροφοριών που θέλουμε να συλλέξουμε κάθε φορά και από το είδος της έρευνας που θέλουμε να πραγματοποιήσουμε . Τα ερωτηματολόγια των ερευνών αυτών πρέπει να είναι όσο το δυνατό πιο σαφή και ξεκάθαρα στη διατύπωση των ερωτήσεών τους, ώστε να μη δημιουργούν προβλήματα συμπλήρωσης . Ο σχεδιασμός ερωτηματολογίων με περιεκτικό και σαφή περιεχόμενο δεν είναι εύκολη υπόθεση . Σχετικά με τη μορφή των ερωτηματολογίων ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί και στην έκτασή τους . Υπενθυμίζεται ότι ερωτηματολόγια εκτενή με μεγάλο αριθμό ερωτήσεων που απαιτούν πολύ χρόνο για τη συμπλήρωσή τους δε θεωρούνται εύχρηστα, αλλά ούτε και αξιοποιήσιμα από το βιβλιοθηκονόμο, καθώς θα αντιμετωπίσει προβλήματα στη ταξινόμησή τους . (Οδηγός αποτίμησης Βιβλιοθηκών,1999)

3.4.1 Δημιουργία ερωτηματολογίου

Ένα επιτυχημένο ερωτηματολόγιο πρέπει να έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- ❖ Πληρότητα
- ❖ Σαφήνεια
- ❖ Συνοχή
- ❖ Κατάλληλη δομή
- ❖ Να περιλαμβάνει ερωτήματα ελέγχου
- ❖ Να είναι κατά το δυνατό σύντομο
- ❖ Να έχει τελειότητα παρουσίασης από τεχνικής πλευράς
- ❖ Να περιλαμβάνει βασικές οδηγίες συμπλήρωσης και εννοιολογικές επεξηγήσεις
- ❖ Να επιδέχεται κωδικογράφησης και μηχανογραφικής επεξεργασίας

Η **πληρότητα** αναφέρεται ακριβώς στην ανάγκη κάλυψης όλων των πτυχών του ερευνώμενου χαρακτηριστικού, για το οποίο έχει γίνει αρκετός λόγος .

Η **σαφήνεια** δεν αναφέρεται μόνο στο περιεχόμενο των πληροφοριών αλλά και στο άτομο το οποίο πρέπει να δώσει τις απαντήσεις . Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι σαφείς και να αποκλείουν την παρερμηνεία και την ασάφεια για να βοηθούν τον ερευνώμενο να απαντά χωρίς προβληματισμό . Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι ευθείς, να οδηγούν τη σκέψη του ερωτώμενου και να τον παροτρύνουν να δίνει τη ζητούμενη πληροφορία .

Η **συνοχή** αναφέρεται στην ανάγκη οργανικής σύνδεσης των επιμέρους ερωτημάτων μεταξύ τους . Συγγενή ερωτήματα πρέπει να εμφανίζονται στο ερωτηματολόγιο ομαδοποιημένα και να ερωτώνται μαζί, προκειμένου η σκέψη και η μνήμη του ερωτώμενου να κατευθύνεται ευκολότερα στις σωστές απαντήσεις . Οι ερωτήσεις που αποτελούν το ερωτηματολόγιο να έχουν συνοχή και συνέπεια και να εξελίσσονται σε μια προοδευτική σειρά από τις γενικές στις ειδικές .

Η κατάλληλη δομή του ερωτηματολογίου, δηλαδή η σειρά με την οποία θα τεθούν οι ομάδες ερωτήσεων, είναι επίσης μεγάλης σημασίας στην αύξηση του βαθμού ανταπόκρισης του κοινού . Είναι αυτονόητο, αλλά δεν εφαρμόζεται πάντοτε, ότι

προσωπικές ή γενικότερα ερωτήσεις που δεν απαντά εύκολα το κοινό δε τίθενται στην αρχή ενός ερωτηματολογίου .

Γενικά ένα ερωτηματολόγιο, θα πρέπει στην αρχή να περιλαμβάνει το φορέα της έρευνας, το τίτλο αυτής, από τον οποίο προσδιορίζεται και ο σκοπός της, η ονομασία του εντύπου, ο πληθυσμός στον οποίο απευθύνεται, η γεωγραφική ταυτότητα του ερωτώμενου και η ρητή διαβεβαίωση ότι τα ατομικά στοιχεία που θα δοθούν θα τηρηθούν εμπιστευτικά . (Javeau, 2000)

3.4.2 Τύποι ερωτήσεων

Υπάρχουν δύο τύποι ερωτήσεων-απαντήσεων . Οι κλειστές ερωτήσεις, στις οποίες δίνονται εξ' αρχής και οι δυνατές απαντήσεις μεταξύ των οποίων καλείται ο ερωτώμενος να επιλέξει και οι ανοικτές ερωτήσεις, στις οποίες δε δίνονται οι απαντήσεις .

Στις κλειστές ερωτήσεις, υπάρχει η πιθανότητα ο ερωτώμενος να κατευθυνθεί προς μια ερώτηση ή υπάρχει και το ενδεχόμενο να μη βρει καμία από τις απαντήσεις ικανοποιητικές .

Με τη μέθοδο αυτή, όμως, τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τις ερωτήσεις είναι έτοιμα και δεν απαιτούν περαιτέρω επεξεργασία δηλαδή ομαδοποίηση των απαντήσεων και κωδικογράφηση αυτών, (με όλες τις δυσκολίες που έχουν αυτές οι εργασίες, λόγω του ότι απαιτούν πολύ χρόνο), κάτι το οποίο συμβαίνει στις ανοικτές ερωτήσεις .

Στις κλειστές ερωτήσεις βασική προϋπόθεση είναι ότι οι πιθανές απαντήσεις θα έχουν μελετηθεί εξ' αρχής, ώστε να καλύπτεται το θέμα που διαπραγματεύεται το ερώτημα . Το ίδιο βέβαια, πρέπει να γίνεται και στις ανοικτές ερωτήσεις, δηλαδή οι απαντήσεις να προσδιορίζονται εξ' αρχής, όπου σύμφωνα με τις απαντήσεις που θα δώσει ο ερωτώμενος θα πρέπει να ομαδοποιηθούν η κάθε απάντηση που θα δώσει . Οι απαντήσεις δεν υπάρχουν σ' αυτή τη περίπτωση στο ερωτηματολόγιο αλλά θα πρέπει εξ' αρχής να έχουν προσδιοριστεί .

Παράδειγμα κλειστών ερωτήσεων :

Διχοτομικές ερωτήσεις

Οι ερωτήσεις αυτές επιτρέπουν στον ερωτώμενο να επιλέξει μόνο μια από τις δυο απαντήσεις που δίνονται . Είναι ξεκάθαρες και με νόημα και γι' αυτό το λόγο η επεξεργασία τους είναι πιο εύκολη .

Παράδειγμα

16. Σας βοηθάει η σήμανση της βιβλιοθήκης για να εντοπίσετε το υλικό που θέλετε;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Ερωτήσεις βαθμολόγησης

Ο ερωτώμενος μπορεί να απαντήσει σε μια από τις υπάρχουσες κατηγορίες .

Παράδειγμα

6. Πόσο συχνά επισκέπτεστε τη βιβλιοθήκη;

Καθημερινά
Μια φορά την εβδομάδα
Μια φορά το μήνα
Μια φορά το εξάμηνο
Καθόλου

Ερωτήσεις κατάταξης

Ζητείται από τον ερωτώμενο να απαντήσει βάζοντας τις απαντήσεις σε σειρά κατάταξης, ανάλογα με το ποια απάντηση θεωρεί πιο σημαντική .

Παράδειγμα

8.Ποιοί είναι οι λόγοι για τους οποίους επισκέπτεστε τη βιβλιοθήκη;

E-mail

Internet (face book, msn, chat)

Έρευνα

Δανεισμό

Μελέτη στο αναγνωστήριο

Φωτοτυπίες

Οπτικοακουστικό υλικό

Τρέχουσα ενημέρωση

Ερωτήσεις διαβαθμισμένης κλίμακας

Ζητείται από τον ερωτώμενο να βαθμολογήσει με μια συγκεκριμένη κλίμακα μια κατηγορία ερωτήσεων .

Παράδειγμα

13.Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τα παρακάτω για να εντοπίσετε το υλικό που σας ενδιαφέρει;

	Καθημερινά	1-2φ.την εβδομάδα	1-2φ.το μήνα	1-2φ.το τρίμηνο	1-2φ. το εξάμηνο	Ποτέ
Αναζήτηση στο κατάλογο						
Βοήθεια από το βιβλιοθηκονόμο						
Κατευθείαν στα ράφια						

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Ο ερωτώμενος καλείται να επιλέξει περισσότερες από μια απαντήσεις.

Παράδειγμα

10. Αναφέρετε σε ποια συλλογή η βιβλιοθήκη χρειάζεται αναβάθμιση;

- Μονογραφίες καλλιτεχνών
- Ιστορία της Τέχνης
- Μοντέρνα Τέχνη
- Αρχιτεκτονική
- Ζωγραφική
- Γλυπτική
- Χαρακτική
- Φωτογραφία
- Φιλοσοφία
- Λογοτεχνία
- Κοινωνικές επιστήμες
- Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)

Στις ανοιχτές ερωτήσεις υπάρχει η δυνατότητα να τροποποιήσουμε τις ομαδοποιήσεις των απαντήσεών μας, αν από την έρευνα έχει παραληφθεί κάποια παράμετρος .

Οι ανοιχτές ερωτήσεις έχουν το πλεονέκτημα ότι αφήνουν τον ερωτώμενο να εκφρασθεί ελεύθερα και να αναπτύξει την άποψή του . Απαιτούν όμως μεγαλύτερη

προσπάθεια και περισσότερο χρόνο για τη συμπλήρωσή τους, πράγμα που επηρεάζει το ποσοστό ανταπόκρισης των ερωτούμενων . Λόγω μεγάλης ποικιλίας των απαντήσεων που δίνονται στις ανοικτές ερωτήσεις, γίνεται δύσκολη η κωδικοποίησή τους για περαιτέρω επεξεργασία και στατιστική ανάλυση . Αυτό επηρεάζει την αξιοπιστία των δεδομένων.

Σε ένα ερωτηματολόγιο συνήθως χρησιμοποιούνται, τόσο κλειστές όσο και ανοικτές ερωτήσεις, οι οποίες αλληλοσυμπληρώνονται . Ο ερευνητής αποφασίζει ποιος τύπος ερωτήσεων θα του εξασφαλίσει τις πληροφορίες που χρειάζεται . Ανοικτές ερωτήσεις χρησιμοποιούνται κυρίως όταν δεν μπορούν αυτές να διατυπωθούν σε κλειστές . (Τσάφου, 2003)

3.4.3 Σειρά των ερωτήσεων

Η σειρά των ερωτήσεων επηρεάζει τόσο την απάντηση του ερωτηματολογίου όσο και το είδος των απαντήσεων σε συγκεκριμένες ερωτήσεις . Σε γενικές γραμμές, οι πρώτες ερωτήσεις που χρησιμοποιούνται σε ένα ερωτηματολόγιο, συνήθως είναι εύκολες στην απάντησή τους, που σα σκοπό έχουν να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του ερωτώμενου ώστε να συνεχίσει να απαντάει στο ερωτηματολόγιο .

Ως εύκολες ερωτήσεις θεωρούνται αυτές που αναφέρονται στα βασικά στοιχεία του ερωτώμενου όπως η ηλικία, το φύλο, η ιδιότητά του κ.λπ., όσο όμως περισσότερες τέτοιες ερωτήσεις υπάρχουν τόσο πιο άσχετο φαίνεται το ερωτηματολόγιο με την έρευνα .

Υπάρχει πιθανότητα, οι ερωτώμενοι να αναρωτηθούν ποια είναι η χρησιμότητα τέτοιου είδους προσωπικών ερωτήσεων στην έρευνα . Ακόμη, υπάρχει το ενδεχόμενο να ευαισθητοποιηθεί στις επιμέρους κατηγορίες οι οποίες ενδιαφέρουν την έρευνα συγκρίσεις και αναλύσεις κατά ηλικία, φύλο κ.λπ. και να επηρεαστούν οι απαντήσεις του .

Σε γενικές γραμμές, πρέπει να προηγούνται οι γενικές ερωτήσεις και να έπονται οι ειδικές, καθώς και οι ανοικτές ερωτήσεις να προηγούνται των κλειστών . Αν υπάρχει πιθανότητα να επηρεάζεται η μια ερώτηση από την άλλη τότε θα προηγηθεί αυτή που θα διατρέχει μικρότερο κίνδυνο να επηρεαστεί .

3.4.4 Διατύπωση των ερωτήσεων

Σύμφωνα με τον Javeau (2000) οι ερωτήσεις πρέπει :

- Να ακολουθούν τους κανόνες της γραμματικής και του συντακτικού
- Να είναι διατυπωμένες έτσι ώστε να γίνονται κατανοητές από όλους
- Να μην περιέχουν λέξεις σπάνιες, δύσκολες και τεχνικούς όρους .Θα υπάρξουν βέβαια, και κάποιοι τεχνικοί όροι που θα θεωρηθούν απαραίτητοι να προστεθούν στο ερωτηματολόγιο, στη διατύπωση της ερώτησης . Σε αυτή τη περίπτωση θα χρειαστεί επεξήγηση από τον ερευνητή .
- Οι ερωτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο τους να είναι όσο γίνεται πιο απλές και περιεκτικές .

3.4.5 Το μέγεθος του ερωτηματολογίου

Ένα μεγάλο ερωτηματολόγιο είναι εξ' αρχής αποθαρρυντικό .Το μέγεθος του ερωτηματολογίου γίνεται εκ πρώτης όψεως αντιληπτό από τον όγκο των σελίδων του και από τον αριθμό των ερωτήσεων που το αποτελούν . Μπορούμε να μειώσουμε το μέγεθος σε σελίδες με την κατάλληλη διαμόρφωση, επιλογή τυπογραφικών στοιχείων, διάστιχων κλπ, χρησιμοποιώντας ένα πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου καθώς και με εκτύπωση και στις δυο πλευρές της σελίδας . Χωρίζοντας το ερωτηματολόγιο σε επιμέρους ενότητες με ξεχωριστή αρίθμηση των ερωτήσεων σε κάθε ερώτηση, εμφανίζεται η τελευταία ερώτηση της τελευταίας ενότητας με μικρό αύξοντα αριθμό .

Τα τεχνάσματα αυτά επηρεάζουν την πρώτη εντύπωση και όχι το πραγματικό μέγεθος του ερωτηματολογίου και τον χρόνο που χρειάζεται να συμπληρωθεί . Αυτό το οποίο ζητάμε από τους αποδέκτες του ερωτηματολογίου είναι χρόνος και κόπος τα οποία δεν πρέπει να σπαταλήσουμε . Πολύ μεγάλα ερωτηματολόγια γίνονται βαρετά ακόμα και αν έχουν εύκολες ερωτήσεις . Οι ανοιχτές ερωτήσεις θέλουν πολύ περισσότερο χρόνο για να απαντηθούν . Ακόμα και αν κερδίσουμε τις πρώτες εντυπώσεις, είναι δυνατόν εξ' αιτίας κούρασης να απαντηθούν κάποιες ερωτήσεις βιαστικά και περίπου στη τύχη, ή να μην απαντηθούν καθόλου .

Σε γενικές γραμμές αποφεύγουμε να ζητάμε στοιχεία τα οποία μπορούμε να συγκεντρώσουμε από άλλες πηγές . Αποφεύγουμε να δίνουμε επιπλέον δουλειά σε αυτόν που πρόκειται να απαντήσει κάνοντας υπολογισμούς και ταξινομήσεις . Δεν ζητάμε να διαβάσει ένα περίπλοκο πίνακα για να ταξινομήσει το επάγγελμά του αλλά κατευθείαν το επάγγελμά του το οποίο θα ταξινομήσουμε εμείς .

Δεν ζητάμε τα ίδια στοιχεία δεύτερη φορά . Ένας πρακτικός τρόπος να ελέγξουμε τέτοιου είδους επαναλήψεις είναι να φτιάξουμε ένα πίνακα ο οποίος θα περιέχει τις ερωτήσεις (τους αύξοντες αριθμούς των ερωτήσεων) στη μια στήλη και στην άλλη στήλη τις μεταβλητές για τις οποίες θέλουμε να συγκεντρώσουμε στοιχεία. Σημειώνουμε τις μεταβλητές για τις οποίες μπορούμε να έχουμε στοιχεία από άλλες πηγές και στη συνέχεια συνδέουμε τις ερωτήσεις με τις μεταβλητές για τις οποίες συγκεντρώνουν στοιχεία ώστε να εντοπίσουμε μεταβλητές για τις οποίες συγκεντρώνουμε στοιχεία από απαντήσεις σε διαφορετικά σημεία του ερωτηματολογίου ή από άλλες πηγές . Διαγράφουμε όλες τις περιττές ερωτήσεις .

Η απαίτηση αυτή είναι προφανώς αντιφατική με την ανάγκη για επιβεβαίωση κάποιων στοιχείων ζητώντας με διαφορετικές διατυπώσεις, σε διαφορετικές ερωτήσεις, στοιχεία για τις ίδιες μεταβλητές, απαιτώντας ουσιαστικά τέτοιους πλεονασμούς . Στην πράξη προσπαθούμε να εξισορροπήσουμε αυτές τις δυο απαιτήσεις ανάλογα με τις ανάγκες κάθε συγκεκριμένης έρευνας .(προφανώς δεν συγκεντρώνουμε στοιχεία για μεταβλητές οι οποίες δεν μας ενδιαφέρουν και διαγράφουμε αυτές τις ερωτήσεις) . (Ζαφειρίου, 2003)

3.5 Μέθοδοι δειγματοληψίας

Δειγματοληπτική έρευνα ή «Δειγματοληψία» καλείται η μέθοδος συγκέντρωσης πληροφοριών, κατά την οποία ερευνάται ένα δείγμα ενός στατιστικού πληθυσμού . Δείγμα είναι ένα μέρος (υποσύνολο) ενός στατιστικού πληθυσμού, το οποίο έχει τα χαρακτηριστικά του γνωρίσματα και οι παρατηρήσεις στο μέρος αυτό του πληθυσμού ανάγονται στο σύνολο του στατιστικού πληθυσμού .

Για τη διεξαγωγή της παρούσας έρευνας, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της δειγματοληψίας, όπου ο πληθυσμός που πραγματοποιήθηκε η έρευνα, ονομάζεται «δείγμα» . Το δείγμα που χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα ήταν αντιπροσωπευτικό

καθώς ήταν τυχαίο. Οι ερωτώμενοι ήταν διαφορετικής ηλικίας, φύλου, προσωπικότητας, ενδιαφέροντος, κάποιοι ήταν φοιτητές του τμήματος, κάποιοι άλλοι ήταν διοικητικό ή διδακτικό προσωπικό, εξωτερικοί χρήστες κλπ .

Υπάρχουν επιστημονικοί τρόποι με τους οποίους εξασφαλίζεται η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος. Για μικρής όμως, έκτασης έρευνες (όπως η παρούσα έρευνα), όπως είναι αυτές που μπορεί να διεξαχθούν στη διαδικασία διοίκησης ή οργάνωσης μιας βιβλιοθήκης ή άλλης μονάδας πληροφόρησης, οι μονάδες που θα ερευνηθούν μπορούν να επιλεγούν με εμπειρικό τρόπο πχ οι αναγνώστες μιας εποχής του έτους κ.α. Το δείγμα που προκύπτει με τη μέθοδο αυτή ονομάζεται συμπτωματικό δείγμα. (Τσάφου, 2003). Στη παρούσα έρευνα, το δείγμα εκτός από αντιπροσωπευτικό είναι και συμπτωματικό καθώς η έρευνα έγινε μια συγκεκριμένη περίοδο του έτους, σε χρήστες συγκεκριμένου υλικού από τη συλλογή της βιβλιοθήκης .

Η μέθοδος της δειγματοληψίας έχει δυο σημαντικά πλεονεκτήματα, καθώς δίνει περισσότερο αντικειμενικά (μη μεροληπτικά) αποτελέσματα και επιπλέον δίνει τη δυνατότητα μέτρησης του δειγματοληπτικού σφάλματος . Στα μειονεκτήματα της μεθόδου, περιλαμβάνεται η ανάγκη για ενημερωμένους καταλόγους –πλαίσια που η κατάρτισή τους είναι δαπανηρή και γενικότερα το αυξημένο κόστος το οποίο απαιτούν έναντι των άλλων μεθόδων.

3.6 Μέθοδος συμπλήρωσης ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο παρουσιάζεται σαν ένα *έντυπο*, στο οποίο σημειώνονται οι απαντήσεις ή αντιδράσεις ενός συγκεκριμένου ατόμου (του ερωτώμενου).

Διακρίνουμε, κάτω από αυτό το πρίσμα, δυο είδη ερωτηματολογίων:

- 1) Τα *απευθείας* από τον ίδιο τον ερωτώμενο συμπληρωμένα ερωτηματολόγια : το κάθε ερωτώμενο, δηλαδή, άτομο «τσεκάρει» μόνο του τις απαντήσεις του στο ερωτηματολόγιο .
- 2) Τα *εμμέσως* συμπληρωμένα ερωτηματολόγια : ο συνεντευκτής, δηλαδή, σημειώνει τις απαντήσεις, που του δίνει το άτομο .

Στη δεύτερη αυτή περίπτωση, η παρουσία του ερευνητή – συνεντευκτή θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση, κάτι το οποίο δεν αποκλείεται να συμβεί και στην πρώτη : ο ερωτώμενος συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο του παρουσία του συνεντευκτή, ο οποίος ενδεχομένως επεξηγεί το περιεχόμενο της μιας ή της άλλης ερώτησης .

Αυτή η μέθοδος είναι εκείνη, η οποία επιτρέπει, βέβαια, να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα . Αλλά, η απευθείας συμπλήρωση των ερωτηματολογίων δεν είναι μια μέθοδος που θα πρέπει να μας φοβίζει . Είναι συνηθισμένο να χρησιμοποιείται όταν :

- 1) Ο αριθμός των ατόμων, τα οποία πρόκειται να ερωτηθούν, είναι πολύ υψηλός και δε διαθέτουμε ικανοποιητικό αριθμό συνεντευκτών
- 2) Είναι βέβαιος κάποιος ότι τα άτομα, που θα ερωτηθούν, είναι ικανά να εκφραστούν σωστά με τη βοήθεια ενός ερωτηματολογίου
- 3) Το ερωτηματολόγιο προκαλεί έντονο ενδιαφέρον των ερωτώμενων

Πρακτικά ένα ερωτηματολόγιο μπορεί να συμπληρωθεί με τρεις διαφορετικούς τρόπους :

1) Με αλληλογραφία :

Τα ερωτηματολόγια αποστέλλονται ταχυδρομικά στα επιλεγμένα άτομα του δείγματος με την παράκληση να επιστραφούν συμπληρωμένα, όπως πρέπει . Σε αυτή τη περίπτωση, κινδυνεύει κάποιος να βρεθεί μπροστά σ' έναν αυξημένο αριθμό

αναπάντητων ερωτήσεων, κάτι το οποίο ανατρέπει την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος .

2) Με απευθείας συνομιλία :

Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται κατά τη διάρκεια ή μετά από την πρόσωπο με πρόσωπο συνομιλία – *συνέντευξη* – μεταξύ ερευνητή και ερωτώμενου . Στη προκειμένη περίπτωση, είναι κατά πολύ ευκολότερο να σεβαστεί κάποιος τη σύνθεση του δείγματος . Παρ' όλα αυτά, πρέπει να υπολογιστούν και οι τυχόν αρνήσεις ή απουσίες των ερωτώμενων ατόμων (μετακομίσεις, άδειες, ασθένειες, θάνατοι) .

3) Με το τηλέφωνο :

Πρέπει να προβλέπει κάποιος ένα πολύ σύντομο ερωτηματολόγιο .Επιπλέον ο «πληθυσμός» των συνδρομητών δεν αντιπροσωπεύει ποτέ ολόκληρο τον πληθυσμό . (Javeau, 2000 : 49-51)

Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για τη παρούσα έρευνα, για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι η προσωπική συνέντευξη (απευθείας συνομιλία) . Οι λόγοι που επιλέχθηκαν για τη μέθοδο αυτή είναι οι εξής :

- Ο ερωτώμενος θα μπορεί να κατανοήσει πιο εύκολα τις ερωτήσεις με τη παρουσία και τη βοήθεια του ερευνητή
- Δεν ήταν εύκολο να βρεθούν τα προσωπικά στοιχεία των χρηστών
- Είναι η λιγότερο χρονοβόρα μέθοδος, κάτι το οποίο βοηθάει για την όσο το δυνατόν πιο σύντομη ολοκλήρωση της έρευνάς μου .

3.7 Παρουσίαση ερωτηματολογίου

Κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού του ερωτηματολογίου λήφθηκαν υπόψη οι βασικές αρχές ενός ερωτηματολογίου, ώστε τα ζητούμενα στοιχεία να είναι όσο το δυνατό πιο σαφή και πιο αξιόπιστα τα αποτελέσματα για την ολοκλήρωση μιας σωστής έρευνας.

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας περιλαμβάνει και ποσοτικές ερωτήσεις, ενώ χρησιμοποιήθηκαν οι ερωτήσεις κλειστού τύπου .

Οι θεματικές ενότητες, όπου βασίστηκε το ερωτηματολόγιο είναι οι παρακάτω :

1. Προσωπικά στοιχεία του χρήστη
2. Χρήση συλλογών –καταγραφή προτιμήσεων των χρηστών
3. Χρήση και αξιολόγηση των υπηρεσιών
4. Αξιολόγηση του προσωπικού
5. Ικανοποίηση και βελτιώσεις

Η πρώτη ενότητα περιέχει ερωτήσεις σχετικές με τα προσωπικά στοιχεία των χρηστών (φύλο, ηλικία και ιδιότητα) .

Η δεύτερη ενότητα περιέχει ερωτήσεις οι οποίες αφορούν τη χρήση των συλλογών και καταγράφουν τις προτιμήσεις των χρηστών .

Η τρίτη ενότητα σχετίζεται με τη χρήση και την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, όπου σα στόχο έχουν να γνωστοποιηθεί το κατά πόσο οι χρήστες γνωρίζουν όλες τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης .

Η τέταρτη ενότητα αφορά το προσωπικό της βιβλιοθήκης και την εξυπηρέτηση των χρηστών .

Τέλος, στη πέμπτη ενότητα καταγράφονται οι προτιμήσεις των χρηστών αλλά και ο τρόπος κατά τον οποίο επιθυμούν, να ενημερώνονται για τις όποιες δραστηριότητες της βιβλιοθήκης . Στην ενότητα αυτή, αναφέρονται και οι βελτιώσεις για τη καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών .

3.8 Διεξαγωγή της έρευνας

Το τελικό ερωτηματολόγιο, για την έρευνα των χρηστών της ΑΣΚΤ, ξεκινάει με ένα σύντομο εισαγωγικό κείμενο, στο οποίο εξηγείται ο σκοπός της παρούσας έρευνας .

Το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η έρευνα είναι κατά τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο, με την προσωπική παράδοση των ερωτηματολογίων στους χρήστες της βιβλιοθήκης αλλά και με τη βοήθεια του προσωπικού της βιβλιοθήκης, στις ώρες λειτουργίας της βιβλιοθήκης, από τις 10.00 το πρωί μέχρι τις 19.00 το απόγευμα (ώρες λειτουργίας για τους χρήστες της βιβλιοθήκης της ΑΣΚΤ) . Ο αριθμός των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν είναι 150, χωρίς η έρευνα να περιοριστεί σε καθορισμένο χρονικό διάστημα, γιατί υπήρχε το ενδεχόμενο να μη συμπληρωνόταν ικανοποιητικός αριθμός ερωτηματολογίων, κατά τη περίοδο των διακοπών του Πάσχα και της εξεταστικής των φοιτητών . Ο αριθμός των ερωτηματολογίων είναι 150, γιατί οι χρήστες της βιβλιοθήκης είναι συγκεκριμένοι, καθώς την επισκέπτονται συγκεκριμένα άτομα για συγκεκριμένους λόγους .

Βέβαια, στην έρευνα δεν έλειψαν και τα προβλήματα, που ήταν αναμενόμενα να υπάρξουν στη διεξαγωγή μιας έρευνας . Ένα από αυτά ήταν η άρνηση κάποιων χρηστών να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο ώστε να συμβάλλουν στη διεξαγωγή της έρευνας . Οι περισσότεροι από τους χρήστες επισκεπτόντουσαν τη βιβλιοθήκη για να ενημερωθούν, να κάνουν τις εργασίες τους και να διαβάσουν. Ελάχιστοι ήταν οι χρήστες που τη χρησιμοποιούσαν για ψυχαγωγικούς λόγους . Η πίεση του χρόνου, ήταν ένας από τους λόγους στους οποίους οφειλόταν η ελλείψεις συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, και γι' αυτό το λόγο απαιτούνταν η επανασυμπλήρωσή τους .

3.9 Ανάλυση στοιχείων

Μέχρι τώρα έχουν αναλυθεί οι μέθοδοι συλλογής υλικού, η επιλογή της μεθόδου που εξυπηρετεί τους σκοπούς και τους στόχους της ερευνητικής αυτής μελέτης (το ερωτηματολόγιο), οι βασικές αρχές που ακολουθήθηκαν για τη σύνταξη του ερωτηματολογίου, η μέθοδος δειγματοληψίας, οι μέθοδοι συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου από τις οποίες καταλληλότερη κρίθηκε η προσωπική συνέντευξη, παρουσιάστηκε το οριστικό ερωτηματολόγιο καθώς έγινε αναφορά και στη διεξαγωγή της έρευνας όπως προέκυψε από τους μήνες της συλλογής υλικού .

Μετά τη συγκέντρωση των ερωτηματολογίων, το επόμενο βήμα ήταν η επεξεργασία των στοιχείων . Για την ανάλυση αυτή βασίστηκα, στο πρόγραμμα Excel Microsoft Office .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 :

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

1.1 Γενικά

Σ' αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιαστούν, με διαγράμματα συχνοτήτων, σύμφωνα με το πρόγραμμα Excel Microsoft Office, τα στοιχεία που επεξεργάστηκαν από τη συμπλήρωση των 150 ερωτηματολογίων .

Για τη καλύτερη κατανόηση των αποτελεσμάτων το ερωτηματολόγιο χωρίστηκε σε πέντε κατηγορίες :

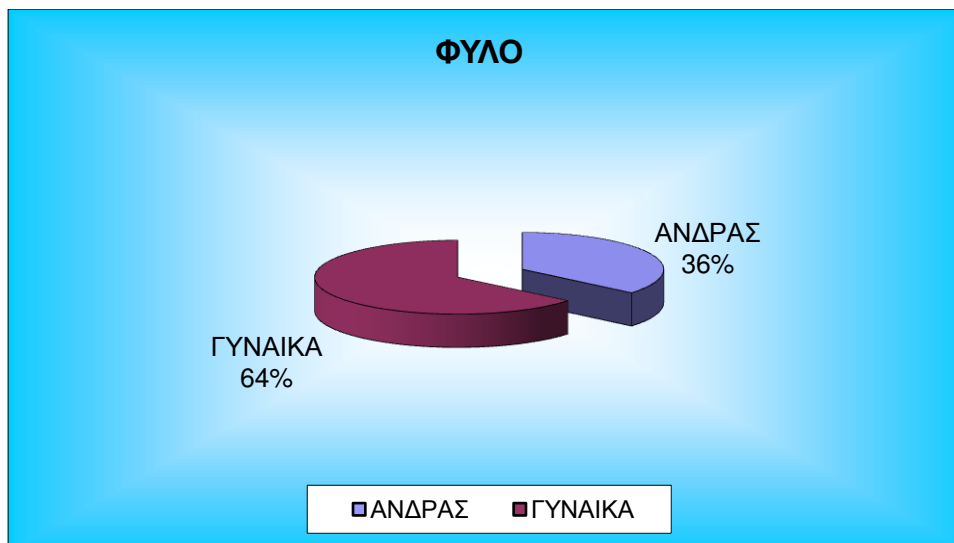
- Προσωπικά στοιχεία χρηστών
- Χρήση συλλογών της βιβλιοθήκης
- Αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών
- Αξιολόγηση του προσωπικού
- Καταγραφή των προτιμήσεων των χρηστών –βελτιώσεις

4.2 Προσωπικά στοιχεία χρηστών

Στην ενότητα αυτή αντλούμε ορισμένες εκτιμήσεις σχετικά με τον καταμερισμό των χρηστών ως προς το φύλο και την ιδιότητά τους .

Ερώτηση 1"

Η πρώτη ερώτηση αφορά το φύλο των χρηστών της βιβλιοθήκης όπου το παρακάτω γράφημα μας δείχνει το εξής :

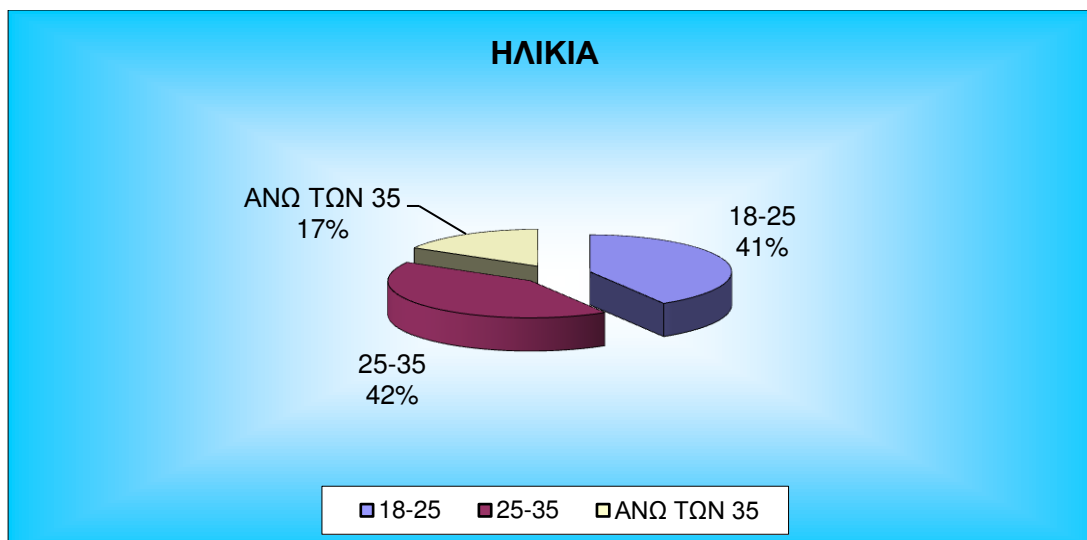

Γράφημα 1 Φύλο χρηστών

Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι το **36%** των χρηστών είναι **άνδρες** ενώ το **64%** των χρηστών αποτελείται από **γυναίκες** .Υπάρχει μια διαφορά ανάμεσα στα δυο φύλα που χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη αλλά δεν είναι πολύ μεγάλη η διαφορά ανάμεσά τους.

Ερώτηση 2^η

Η δεύτερη ερώτηση αφορά την ηλικία των χρηστών της βιβλιοθήκης όπου το παρακάτω γράφημα μας δείχνει το εξής :

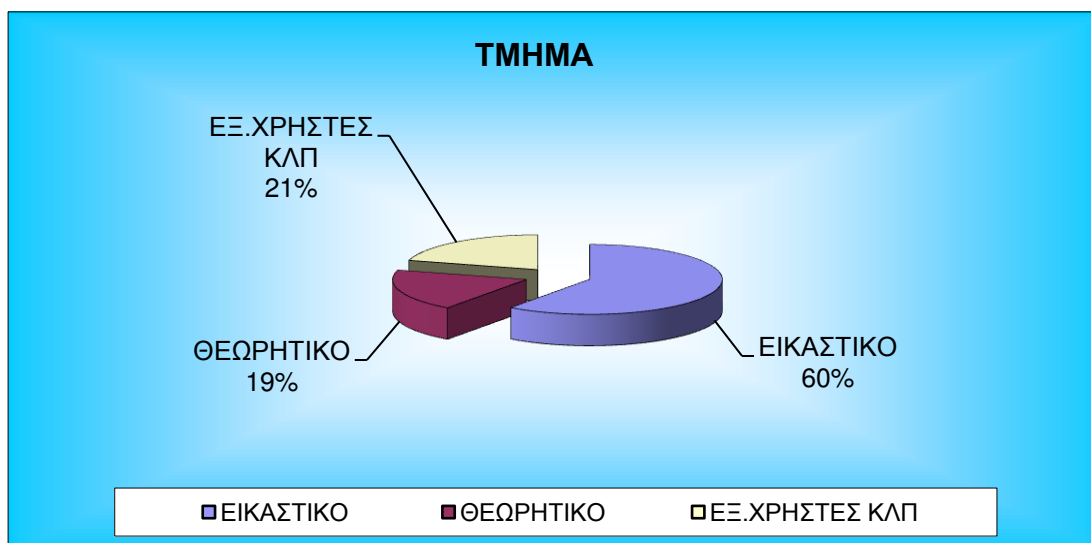

Γράφημα 2 Ηλικία χρηστών

Από τα παραπάνω αποτελέσματα βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό είναι ηλικίας **25-35** με **42%**, ακολουθεί με πολύ μικρή διαφορά η ηλικία **18-25** με **41%** και τέλος η ηλικία **άνω των 35** με **17%**. Παρατηρούμε, λοιπόν ότι η βιβλιοθήκη χρησιμοποιείται κυρίως από τις ηλικίες 18-25 σε σχέση με μεγαλύτερες ηλικίες.

Ερώτηση 3^η

Στην τρίτη ερώτηση προσδιορίζεται το τμήμα των χρηστών :

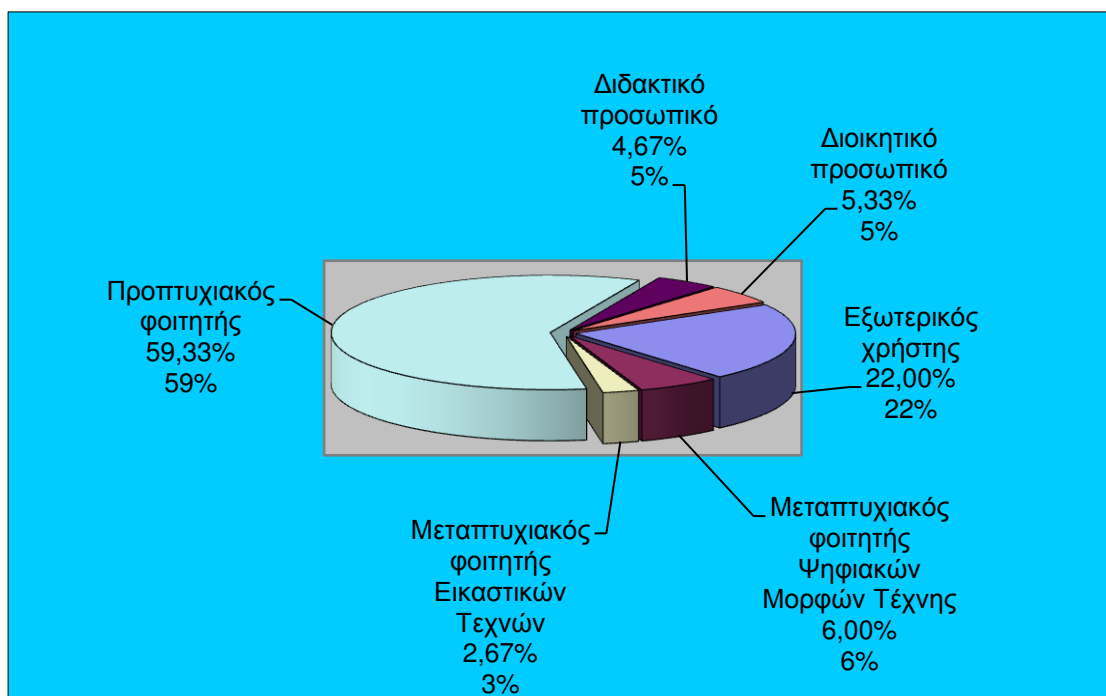

Γράφημα 3 Τμήμα χρηστών

Παρατηρούμε ότι το **60%** των χρηστών προέρχεται από το **εικαστικό τμήμα** ενώ το **19%** από το **θεωρητικό τμήμα** . Το **21%** των χρηστών είναι **εξωτερικοί χρήστες**, διδακτικό προσωπικό, διοικητικό προσωπικό κλπ .

Ερώτηση 4^η

Στη τέταρτη ερώτηση προσδιορίζεται η ιδιότητα των χρηστών :

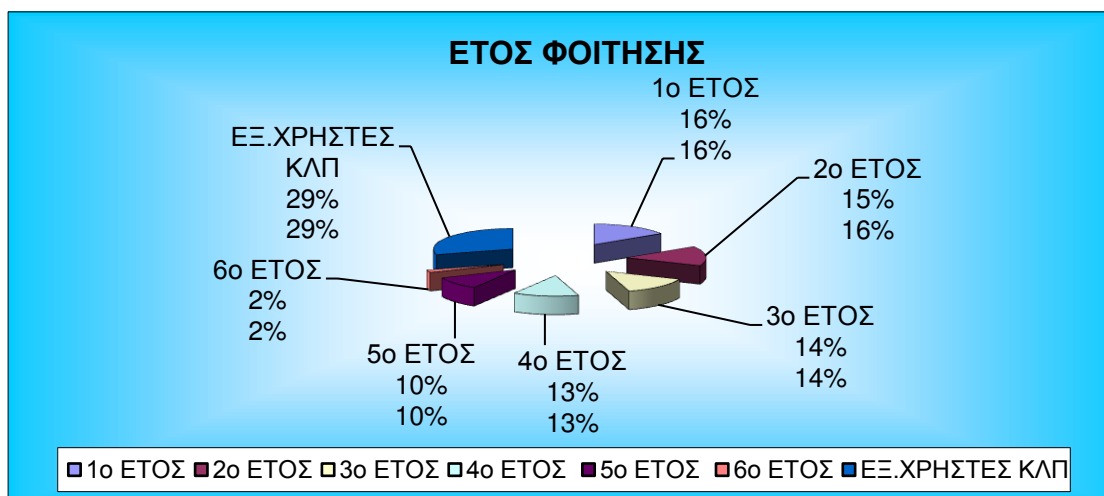

Γράφημα 4 Ιδιότητα χρηστών

Σε αυτό το γράφημα παρατηρούμε ότι το **59%** που χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη είναι **προπτυχιακοί φοιτητές** και το **22%** είναι **εξωτερικοί χρήστες** . Ακολουθούν οι **μεταπτυχιακοί φοιτητές ψηφιακών μορφών τέχνης** με **6%**, το **διδακτικό** και **διοικητικό προσωπικό** με **5%** και τέλος οι **μεταπτυχιακοί φοιτητές εικαστικών τεχνών** με **3%** .

Ερώτηση 5^η

Στην **πέμπτη ερώτηση** προσδιορίζεται το έτος φοίτησης των χρηστών :

Γράφημα 5 Έτος φοίτησης

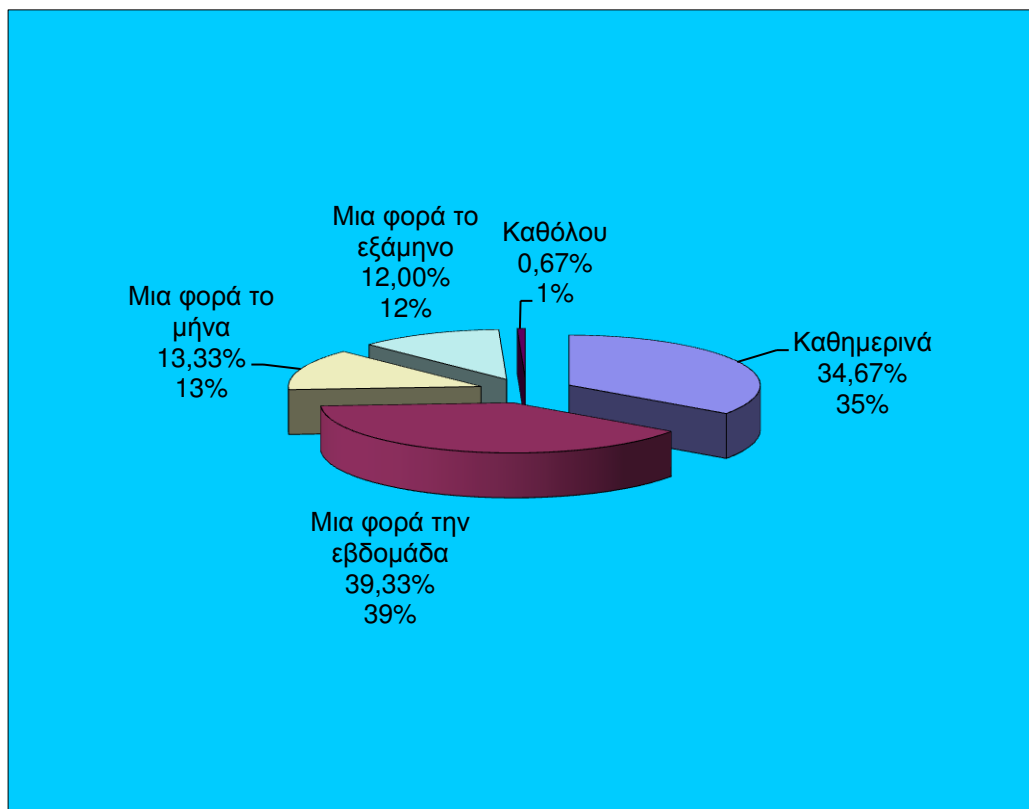
Παρατηρούμε ότι το **29%** είναι οι εξωτερικοί χρήστες, το διδακτικό προσωπικό κλπ, ακολουθεί το 1^ο έτος με **16%** και έπονται τα έτη : 2^ο έτος με **15%**, 3^ο έτος με **14%**, 4^ο έτος με **13%**, 5^ο έτος με **10%** και τέλος 6^ο έτος με **2%** .

4.3 Συλλογή

Σ' αυτή την ενότητα καταγράφονται οι επιλογές των χρηστών σε σχέση με τη συλλογή της βιβλιοθήκης .

Ερώτηση 6^η

Πόσο συχνά επισκέπτεστε τη βιβλιοθήκη ;

Γράφημα 6 Συχνότητα επίσκεψης στη βιβλιοθήκη

Παρατηρούμε ότι το **39%** των χρηστών επισκέπτεται τη βιβλιοθήκη μια φορά την εβδομάδα ενώ το **35%** επισκέπτεται τη βιβλιοθήκη καθημερινά . Στη συνέχεια, το **13%** χρησιμοποιεί τη βιβλιοθήκη μια φορά το μήνα, το **12%** μια φορά το εξάμηνο ενώ το **1%** δεν επισκέπτεται καθόλου τη βιβλιοθήκη .

Ερώτηση 7^η

Έχετε κάρτα χρήστη βιβλιοθήκης :

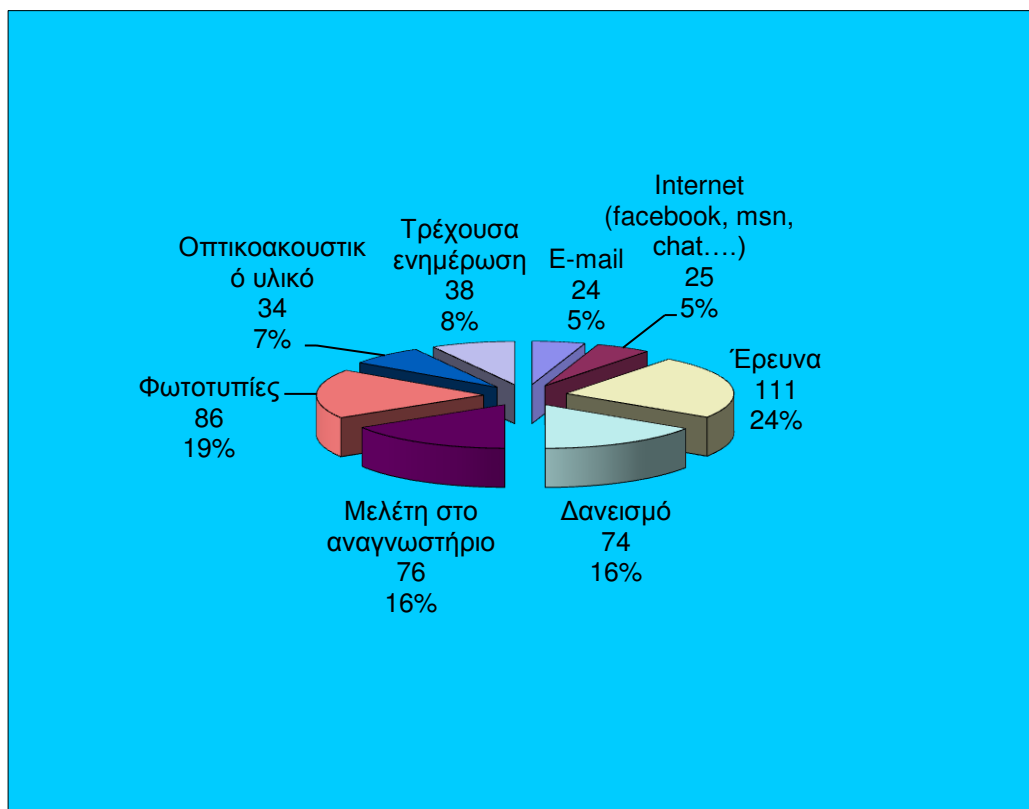
Γράφημα 7 Κάρτα χρήστη βιβλιοθήκης

Το **58%** των χρηστών έχουν κάρτα χρήστη της βιβλιοθήκης ενώ το **42%** δεν έχουν βγάλει κάρτα χρήστη της βιβλιοθήκης, είτε γιατί δεν επιθυμεί, είτε γιατί είναι εξωτερικοί χρήστες .

4.4 Αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών

Ερώτηση 8^η

Ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους επισκέπτεστε τη βιβλιοθήκη ;

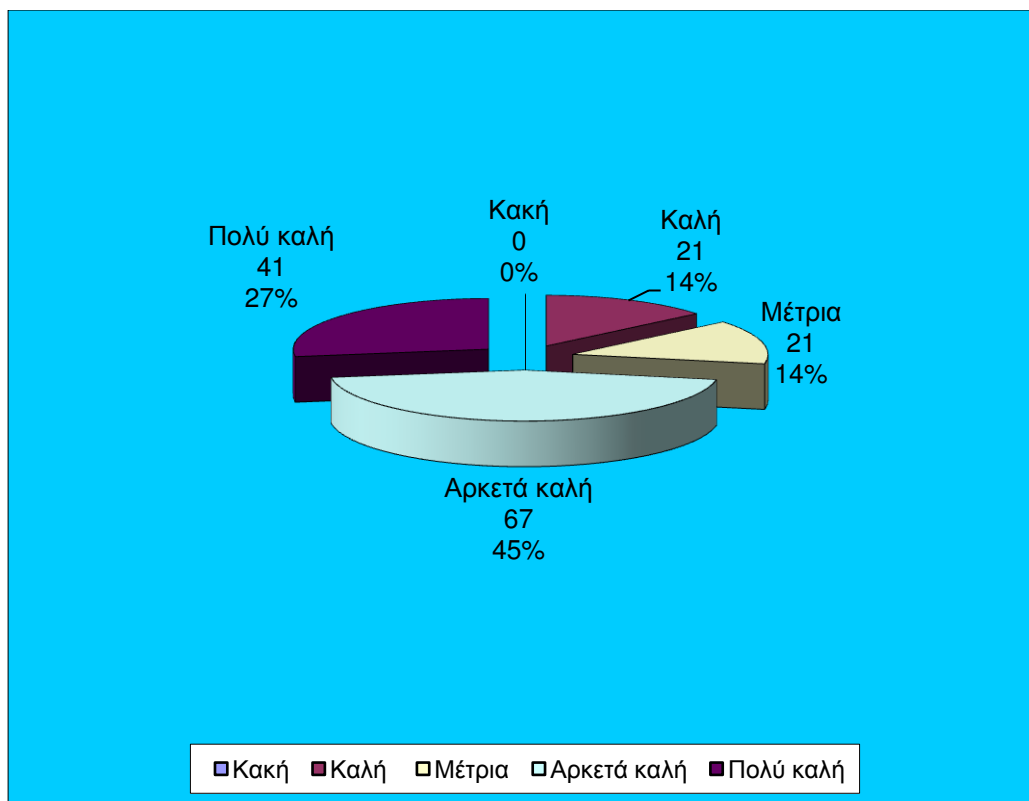

Γράφημα 8 Λόγοι επίσκεψης στη βιβλιοθήκη

Σε αυτό γράφημα παρατηρούμε ότι το **24%** χρησιμοποιεί τη βιβλιοθήκη για έρευνα, το **19%** για φωτοτυπίες ενώ το **16%** για μελέτη στο αναγνωστήριο και δανεισμό . Το **8%** χρησιμοποιεί τη βιβλιοθήκη για τη τρέχουσα ενημέρωση, το **7%** για το οπτικοακουστικό υλικό ενώ από ένα **5%** για e-mail και internet .

Ερώτηση 9^η

Πώς αξιολογείται τη συλλογή των βιβλίων σχετικά με τη κάλυψη των αναγκών σας για την εκπόνηση των εργασιών σας ;

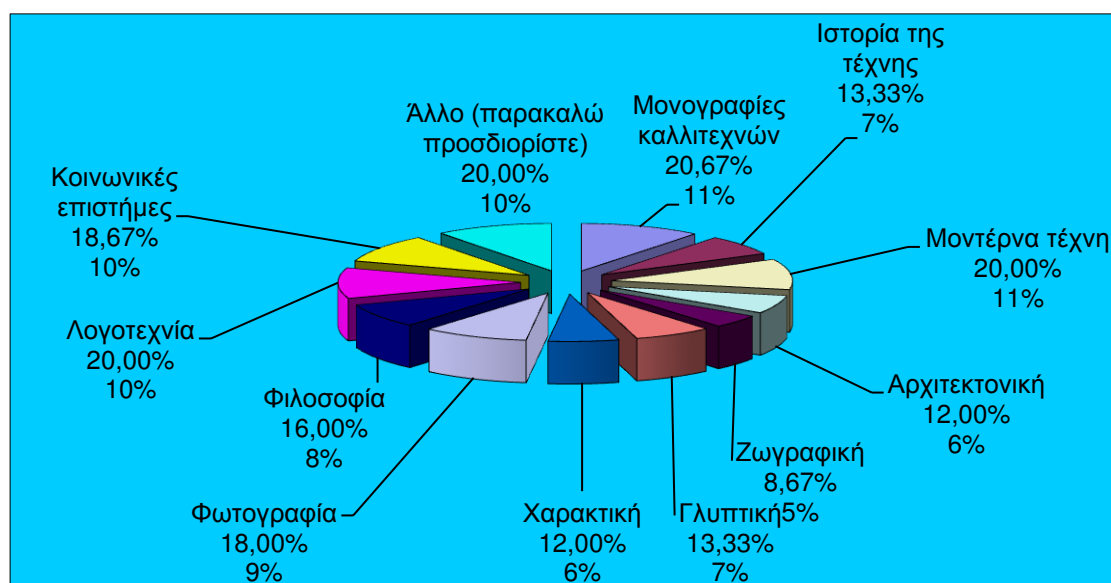

Γράφημα 9 Αξιολόγηση βιβλίων για τη κάλυψη των αναγκών των χρηστών

Το **45%** των χρηστών της βιβλιοθήκης πιστεύει ότι η συλλογή της βιβλιοθήκης είναι αρκετά καλή για την εκπόνηση των εργασιών τους. Το **27%** πιστεύει ότι είναι πολύ καλή η συλλογή της βιβλιοθήκης . Ακολουθεί από ένα **14%** που πιστεύει ότι είναι μέτρια και καλή η συλλογή της βιβλιοθήκης για την εκπόνηση των εργασιών τους ενώ δεν υπάρχει κανένας που να θεωρεί κακή την συλλογή της βιβλιοθήκης .

Ερώτηση 10^η

Αναφέρετε σε ποια συλλογή η βιβλιοθήκη χρειάζεται αναβάθμιση;

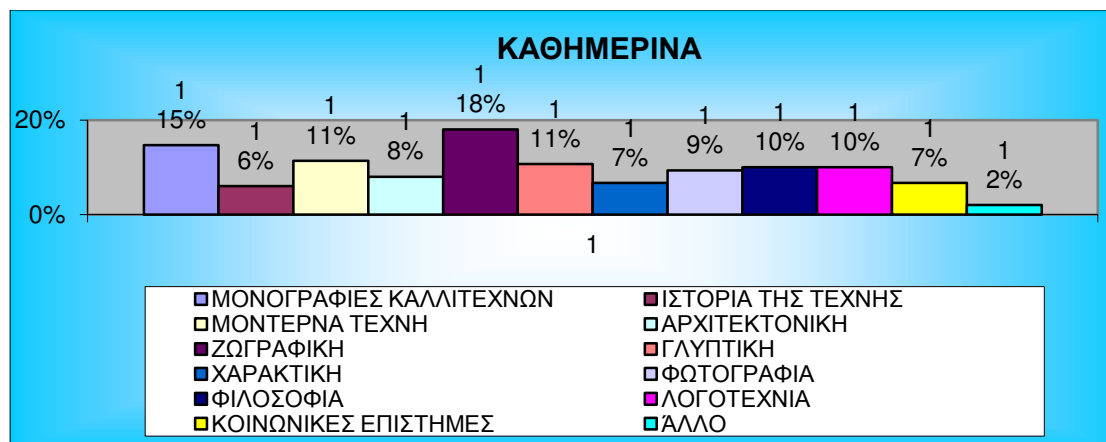

Γράφημα 10 Αναβάθμιση συλλογών

Στο γράφημα αυτό παρατηρούμε τις κατηγορίες που χρειάζονται αναβάθμιση στη βιβλιοθήκη . Το **11%** πιστεύει ότι η κατηγορία που χρειάζεται αναβάθμιση είναι οι **μονογραφίες των καλλιτεχνών** και η **μοντέρνα τέχνη** . Το **10%** πιστεύει ότι αναβάθμιση θέλει η συλλογή της **λογοτεχνίας**, των **κοινωνικών επιστημών** και άλλες κατηγορίες που υπάρχουν στη βιβλιοθήκη . Το **9%** θέλει αναβάθμιση στη **φωτογραφία** ενώ το **8%** στη **φιλοσοφία** . Το **7%** των χρηστών επιθυμεί αναβάθμιση στην **ιστορία της τέχνης** και τη **γλυπτική**. Το **6%** επιθυμεί αναβάθμιση στην **αρχιτεκτονική** και τη **χαρακτική** ενώ το **5%** στη **ζωγραφική** .

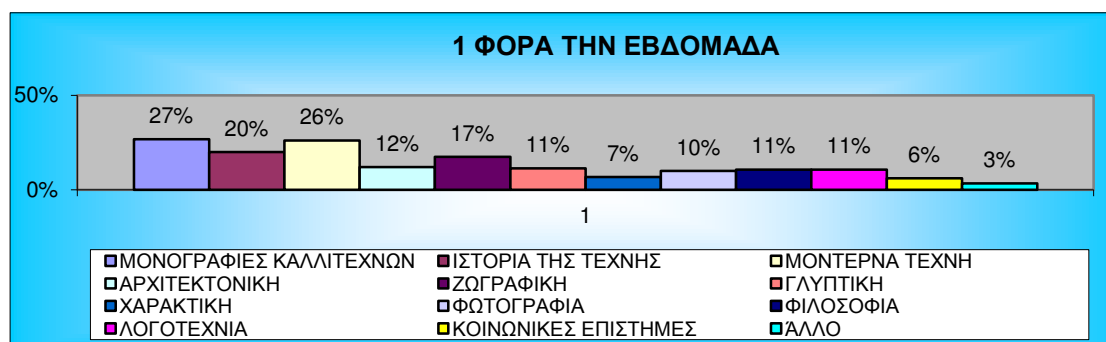
Ερώτηση 11^η

Παρακαλώ σημειώστε τη συχνότητα με την οποία χρησιμοποιείτε τις παρακάτω θεματικές ενότητες της συλλογής της βιβλιοθήκης :

Γράφημα 11 Καθημερινή χρήση των συλλογών της βιβλιοθήκης

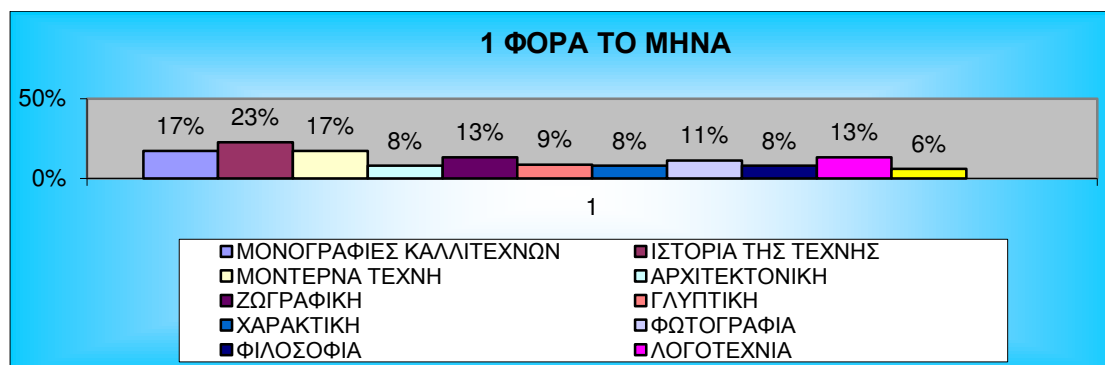
Παρατηρούμε ότι οι χρήστες χρησιμοποιούν **καθημερινά** τις **μονογραφίες των καλλιτεχνών** με ποσοστό **15%**, την **ιστορία της τέχνης** με **6%**, τη **μοντέρνα τέχνη** με **11%**, την **αρχιτεκτονική** με **8%**, **ζωγραφική** με **18%**, **γλυπτική** με **11%**, **χαρακτική** με **7%**, **φωτογραφία** με **9%**, **φιλοσοφία** και **λογοτεχνία** με **10%**, **κοινωνικές επιστήμες** με **7%** και το **2%** των χρηστών καθημερινά χρησιμοποιούν και **άλλες κατηγορίες** της βιβλιοθήκης . Βλέπουμε, λοιπόν ότι οι κατηγορίες που χρησιμοποιούνται περισσότερο σε καθημερινή βάση είναι οι εξής : **μονογραφίες καλλιτεχνών**, **ζωγραφική**, **μοντέρνα τέχνη** και **γλυπτική** είναι οι κατηγορίες με τα μεγαλύτερα ποσοστά .

Γράφημα 12 Χρήση των συλλογών μια φορά την εβδομάδα

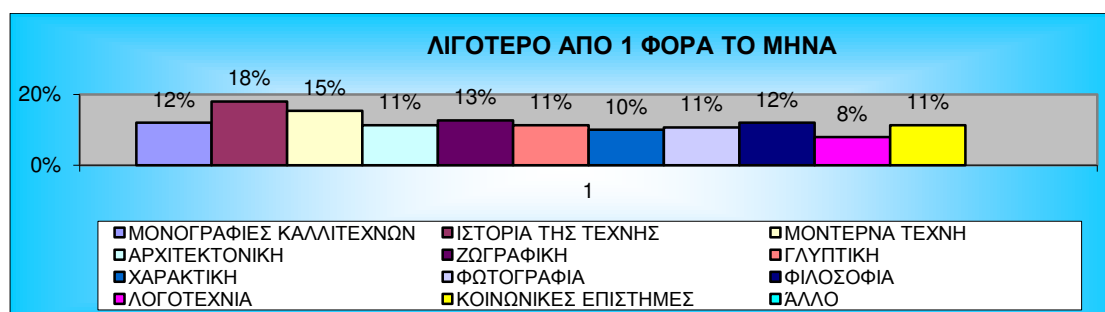
Με ποσοστό **27%** οι χρήστες χρησιμοποιούν **μια φορά την εβδομάδα** τις **μονογραφίες των καλλιτεχνών**, την **ιστορία της τέχνης** με **20%**, τη **μοντέρνα**

τέχνη με 26%, αρχιτεκτονική με 12%, ζωγραφική με 17%, γλυπτική με 11%, χαρακτική με 7%, φωτογραφία με 10%, φιλοσοφία και λογοτεχνία με 11%, κοινωνικές επιστήμες με 6% και το 3% χρησιμοποιεί άλλες κατηγορίες της βιβλιοθήκης μια φορά την εβδομάδα . Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι οι κατηγορίες που χρησιμοποιούνται περισσότερο μια φορά την εβδομάδα είναι οι μονογραφίες των καλλιτεχνών, η ιστορία της τέχνης, η μοντέρνα τέχνη και η ζωγραφική με τα μεγαλύτερα ποσοστά .

Γράφημα 13 Χρήση των συλλογών μια φορά το μήνα

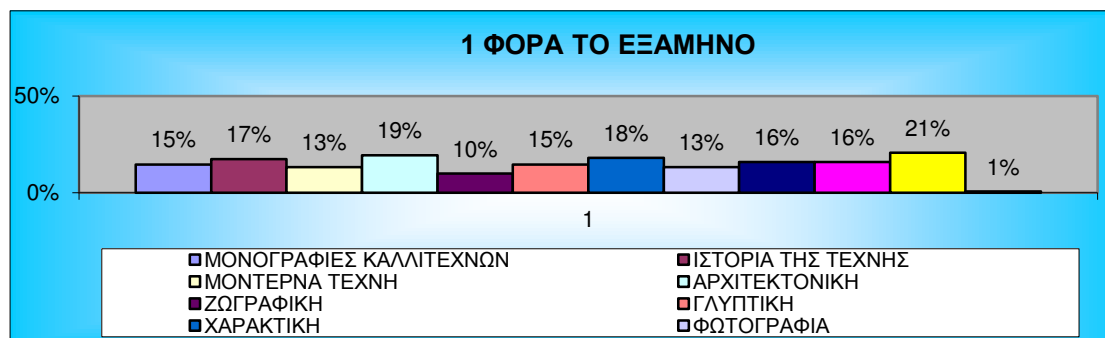
Μια φορά το μήνα με ποσοστό 17% χρησιμοποιούνται οι μονογραφίες των καλλιτεχνών, η ιστορία της τέχνης με 23%, η μοντέρνα τέχνη με 17%, αρχιτεκτονική με 8%, ζωγραφική με 13%, γλυπτική με 9%, χαρακτική με 8%, φωτογραφία με 11%, φιλοσοφία με 8% λογοτεχνία με 13% και κοινωνικές επιστήμες με 6% . Οι κατηγορίες που χρησιμοποιούνται περισσότερο μια φορά το μήνα είναι οι η ιστορία της τέχνης, οι μονογραφίες των καλλιτεχνών, μοντέρνα τέχνη και ζωγραφική .

Γράφημα 14 Χρήση συλλογών λιγότερο από μια φορά το μήνα

Οι χρήστες χρησιμοποιούν τις μονογραφίες των καλλιτεχνών με ποσοστό 12% λιγότερο από μια φορά το μήνα, την ιστορία της τέχνης με 18%, μοντέρνα τέχνη

με 15%, αρχιτεκτονική με 11%, ζωγραφική με 13%, γλυπτική με 11%, χαρακτηριστική με 10%, φωτογραφία με 11%, φιλοσοφία με 12%, λογοτεχνία με 8% και κοινωνικές επιστήμες με 11%. Στη περίοδο λιγότερο από μια φορά το μήνα, οι κατηγορίες χρησιμοποιούνται σχεδόν το ίδιο καθώς δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές στα ποσοστά τους.

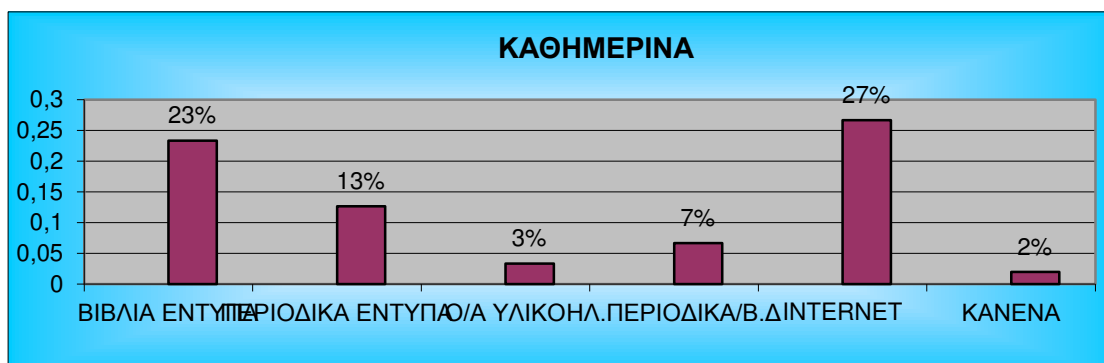

Γράφημα 15 Χρήση συλλογών μια φορά το εξάμηνο

Μια φορά το εξάμηνο χρησιμοποιούνται οι μονογραφίες των καλλιτεχνών με ποσοστό 15%, ιστορία της τέχνης με 17%, μοντέρνα τέχνη με 13%, αρχιτεκτονική με 19%, ζωγραφική με 10%, γλυπτική με 15%, χαρακτηριστική με 18%, φωτογραφία με 13%, φιλοσοφία και λογοτεχνία με 16%, κοινωνικές επιστήμες με 21% και άλλες κατηγορίες με 1%. Ανάμεσα στις κατηγορίες δεν υπάρχει μεγάλη διαφορά στα ποσοστά τους, καθώς οι κατηγορίες χρησιμοποιούνται σχεδόν το ίδιο μια φορά το εξάμηνο.

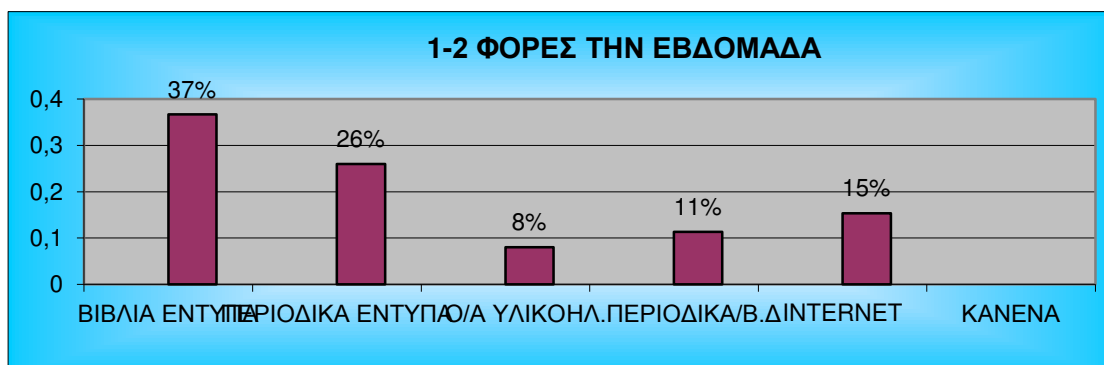
Ερώτηση 12^η

Παρακαλώ σημειώστε τη συχνότητα με την οποία χρησιμοποιείτε τα παρακάτω :

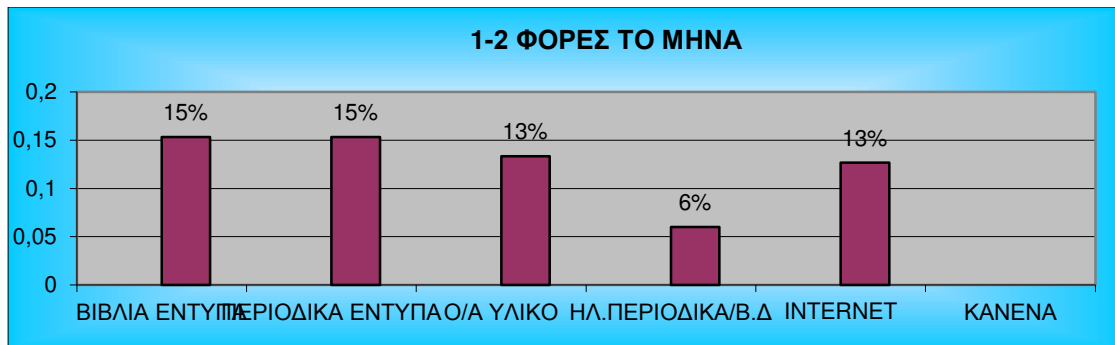
Γράφημα 16 Καθημερινή χρήση των υπηρεσιών

Καθημερινά οι χρήστες της βιβλιοθήκης με ποσοστό **27%** χρησιμοποιούν το **internet**, τα **βιβλία** με ποσοστό **23%**, τα **περιοδικά** με **13%**, τα **ηλεκτρονικά περιοδικά** και **Β.Δ** με **7%**, το **οπτικοακουστικό υλικό** με **3%** και ένα **2%** των χρηστών **δεν χρησιμοποιεί τίποτα** από αυτά .

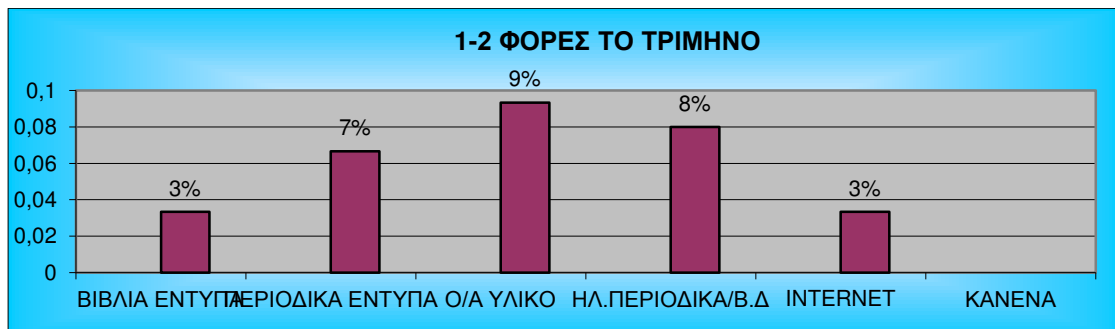
Γράφημα 17 Χρήση των υπηρεσιών 1-2 φορές την εβδομάδα

Οι χρήστες της βιβλιοθήκης **1-2 φορές την εβδομάδα** χρησιμοποιούν τα **βιβλία** με **37%**, τα **περιοδικά** με **26%**, το **internet** με **15%**, τα **ηλεκτρονικά περιοδικά** και **Β.Δ** με **11%** και το **οπτικοακουστικό υλικό** με **8%** .

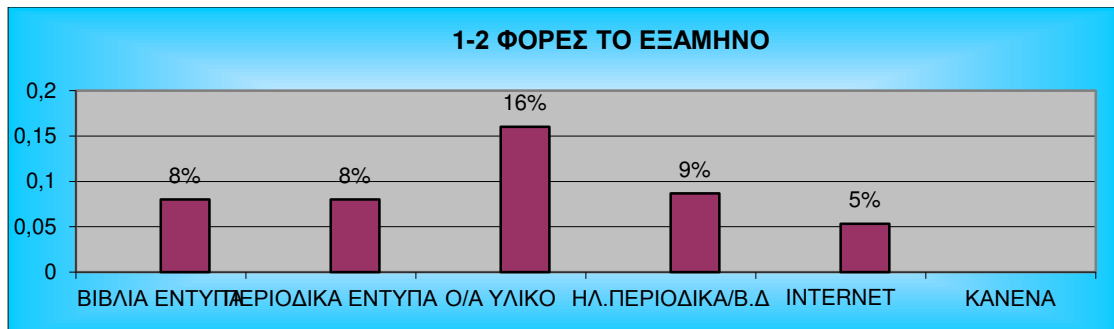
Γράφημα 18 Χρήση των υπηρεσιών 1-2 φορές το μήνα

Οι χρήστες **1-2 φορές το μήνα** χρησιμοποιούν τα **βιβλία** και τα **περιοδικά** με ποσοστό **15%**, το **internet** και το **οπτικοακουστικό υλικό** με **13%** και τα **ηλεκτρονικά περιοδικά** και **Β. Δ** με **6%** .

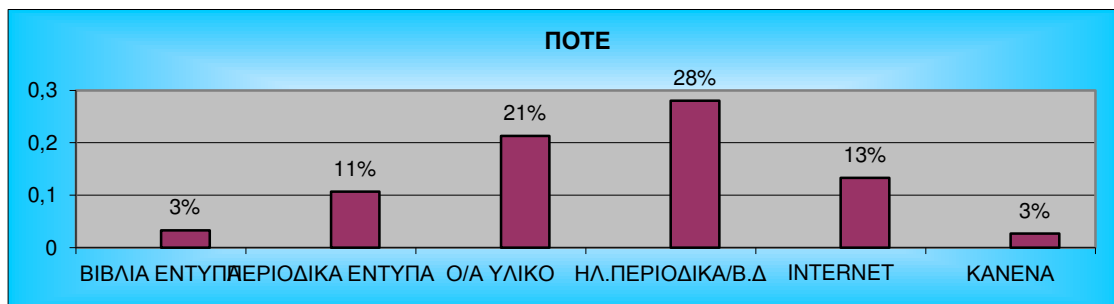
Γράφημα 19 Χρήση των υπηρεσιών 1-2 φορές το τρίμηνο

Οι χρήστες χρησιμοποιούν **1-2 φορές το τρίμηνο** με ποσοστό **9%** το **οπτικοακουστικό υλικό**, τα **ηλεκτρονικά περιοδικά** και **Β.Δ** με **8%**, τα **περιοδικά** με **7%** και τα **βιβλία** και το **internet** με **3%** .

Γράφημα 20 Χρήση των υπηρεσιών 1-2 φορές το εξάμηνο

Με ποσοστό **16%** χρησιμοποιείται **1-2 φορές το εξάμηνο** το **οπτικοακουστικό υλικό**, τα **ηλεκτρονικά περιοδικά και Β.Δ** με **9%**, τα **βιβλία και τα περιοδικά** με **8%** και το **internet** με **5%** .

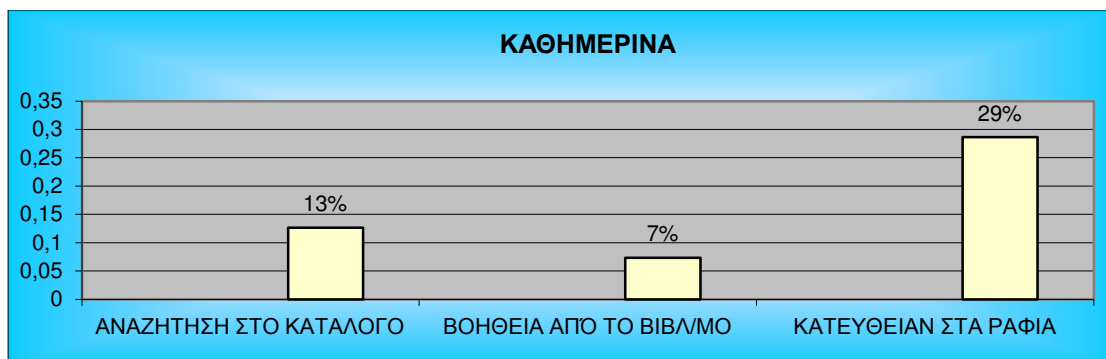

Γράφημα 21 Χρήση των υπηρεσιών ποτέ

Το **28%** των χρηστών δεν χρησιμοποιεί **ποτέ** τα **ηλεκτρονικά περιοδικά και Β.Δ**, το **21%** δεν χρησιμοποιεί το **οπτικοακουστικό υλικό**, το **13%** των χρηστών δε χρησιμοποιεί το **internet**, το **11%** τα **περιοδικά** ενώ το **3%** των χρηστών δεν χρησιμοποιεί τα **βιβλία**, και ένα **3%** δεν χρησιμοποιεί **τίποτα** από όλα αυτά .

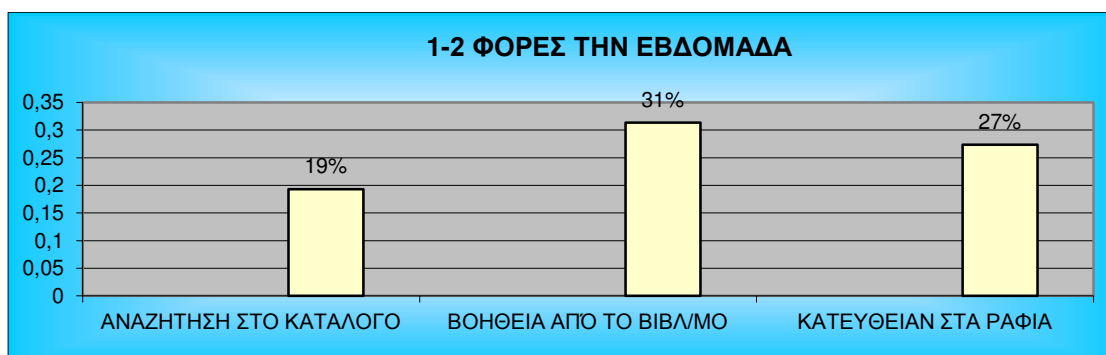
Ερώτηση 13^η

Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τα παρακάτω για να εντοπίσετε το υλικό που σας ενδιαφέρει :

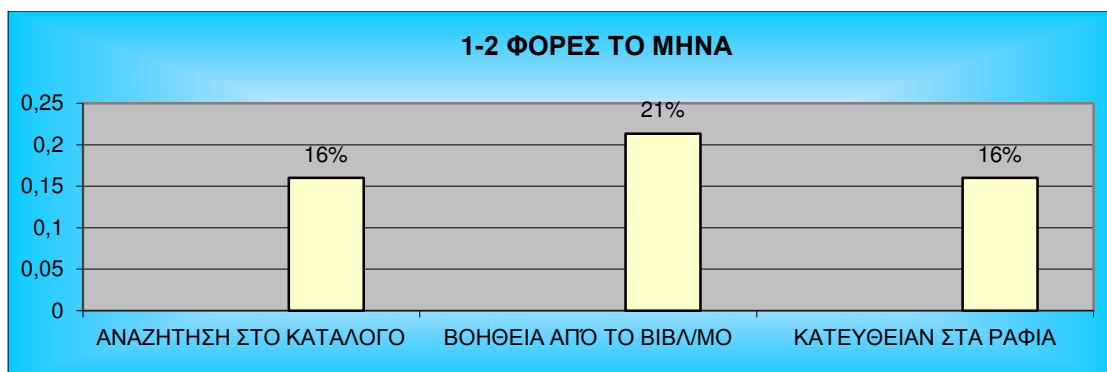
Γράφημα 22 Τρόπος εντοπισμού του υλικού καθημερινά

Το **29%** των χρηστών **καθημερινά** πηγαίνει **κατευθείαν στα ράφια** για να εντοπίσει το υλικό που χρειάζεται, το **13%** χρησιμοποιεί το **κατάλογο** για την αναζήτηση του υλικού ενώ το **7%** ζητάει καθημερινά **βοήθεια από το βιβλιοθηκονόμο** .

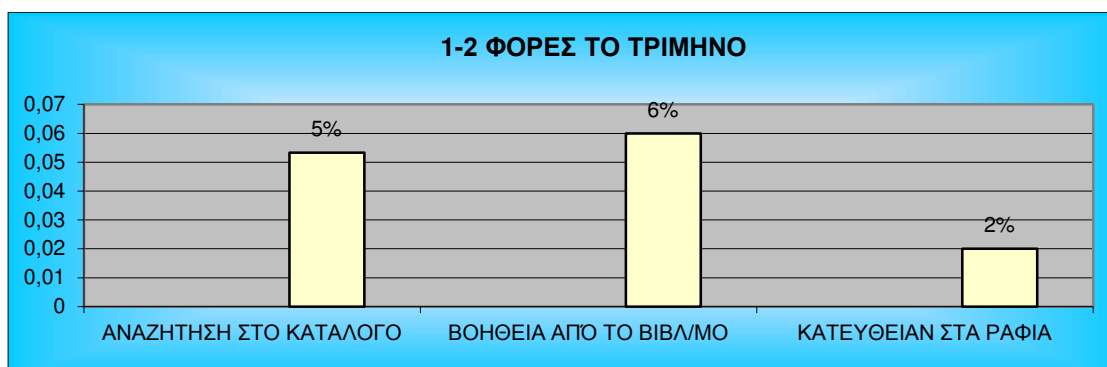
Γράφημα 23 Τρόπος εντοπισμού του υλικού 1-2 φορές την εβδομάδα

Το **31%** των χρηστών **1-2 φορές την εβδομάδα** ζητάει **βοήθεια από το βιβλιοθηκονόμο** για τον εντοπισμό του υλικού, το **27%** πηγαίνει **κατευθείαν στα ράφια** ενώ το **19%** αναζητεί το υλικό που θέλει από το **κατάλογο** .

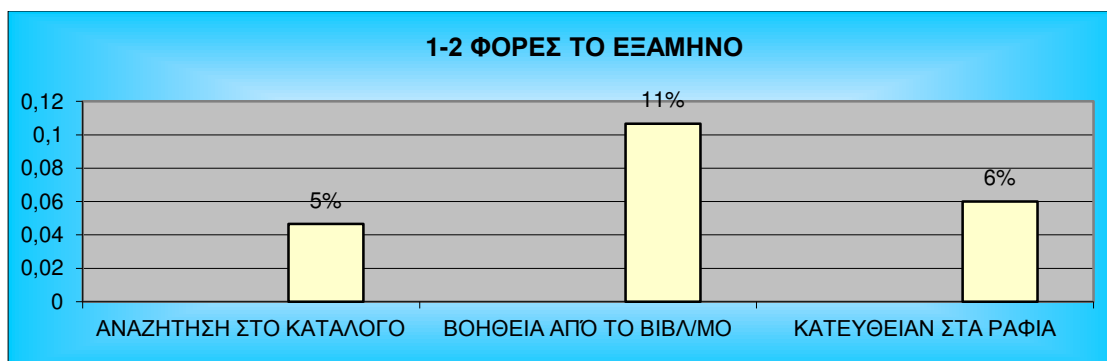
Γράφημα 24 Τρόπος εντοπισμού του υλικού 1-2 φορές το μήνα

Το **21%** των χρηστών **1-2 φορές το μήνα** ζητάει **βοήθεια από το βιβλιοθηκονόμο** για τον εντοπισμό του υλικού, ενώ το **16%** πηγαίνει **κατευθείαν στα ράφια** ή κάνει **αναζήτηση στο κατάλογο** για να εντοπίσει το υλικό που επιθυμεί.

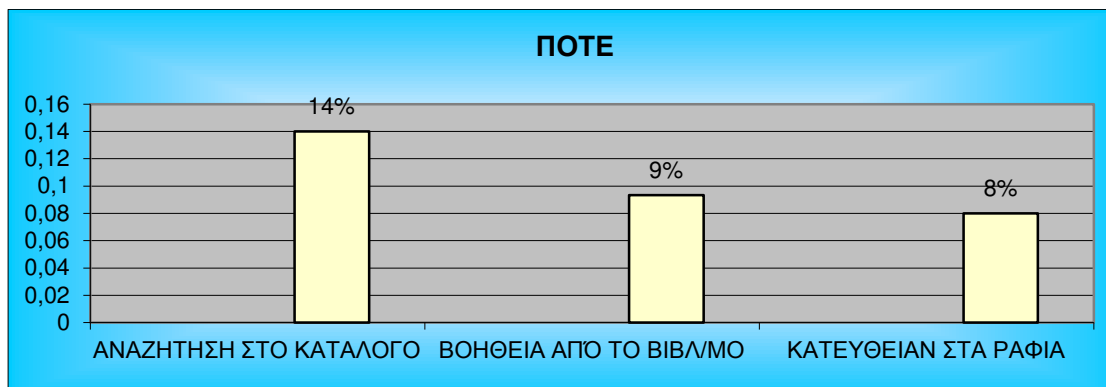
Γράφημα 25 Τρόπος εντοπισμού του υλικού 1-2 φορές το τρίμηνο

Το **6%** των χρηστών **1-2 φορές το τρίμηνο** ζητάει **βοήθεια από το βιβλιοθηκονόμο**, το **5%** χρησιμοποιεί το **κατάλογο** για το εντοπισμό του υλικού ενώ το **2%** πηγαίνει **κατευθείαν στα ράφια**.

Γράφημα 26 Τρόπος εντοπισμού του υλικού 1-2 φορές το εξάμηνο

Το **11%** των χρηστών **1-2 φορές το εξάμηνο** ζητάει βοήθεια από το βιβλιοθηκονόμο, το **6%** πηγαίνει κατευθείαν στα ράφια ενώ το **5%** χρησιμοποιεί το κατάλογο για τον εντοπισμό του υλικού που επιθυμεί .

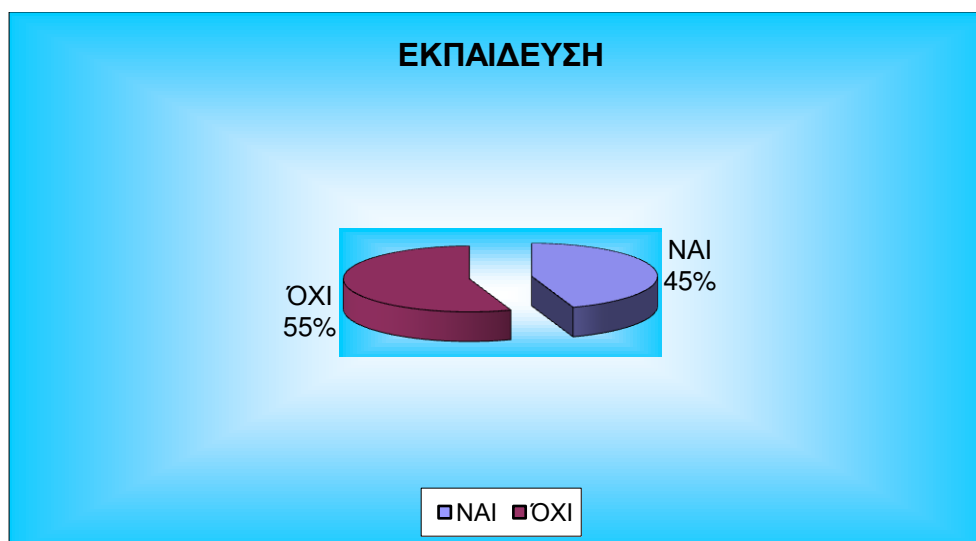

Γράφημα 27 Τρόπος εντοπισμού του υλικού ποτέ

Το **14%** των χρηστών της βιβλιοθήκης δε χρησιμοποιεί **ποτέ** το **κατάλογο** της βιβλιοθήκης προκειμένου να εντοπίσει το υλικό που τον ενδιαφέρει, το **9%** δε ζητάει **ποτέ βοήθεια από το βιβλιοθηκονόμο** ενώ το **8%** δεν πηγαίνει **ποτέ κατευθείαν στα ράφια**.

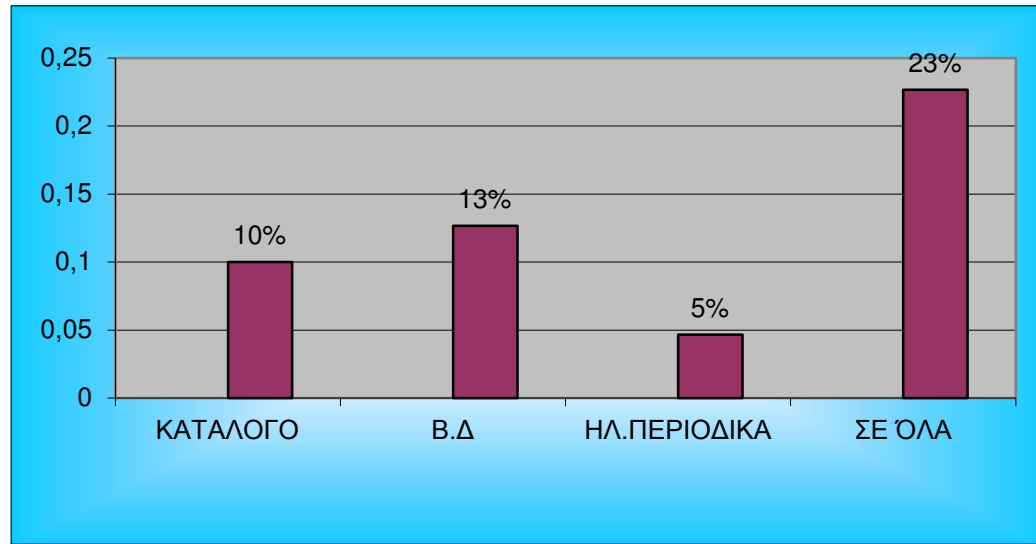
Ερώτηση 14^η

Νομίζετε ότι χρειάζεστε περισσότερη εκπαίδευση για να βρίσκετε με επιτυχία αυτό που αναζητάτε :

Γράφημα 28 Εκπαίδευση για επιτυχής αναζήτηση

Σε αυτό το γράφημα παρατηρούμε ότι το **55%** των χρηστών δεν χρειάζεται περισσότερη εκπαίδευση για να βρίσκει το υλικό που χρειάζεται ενώ το **45%** των χρηστών θεωρεί ότι πρέπει να εκπαιδευτεί περισσότερο για να βρίσκει το υλικό που επιθυμεί. Στο παρακάτω γράφημα παρατηρούμε σε ποια σημεία το 45% των χρηστών χρειάζεται να εκπαιδευτεί περισσότερο :

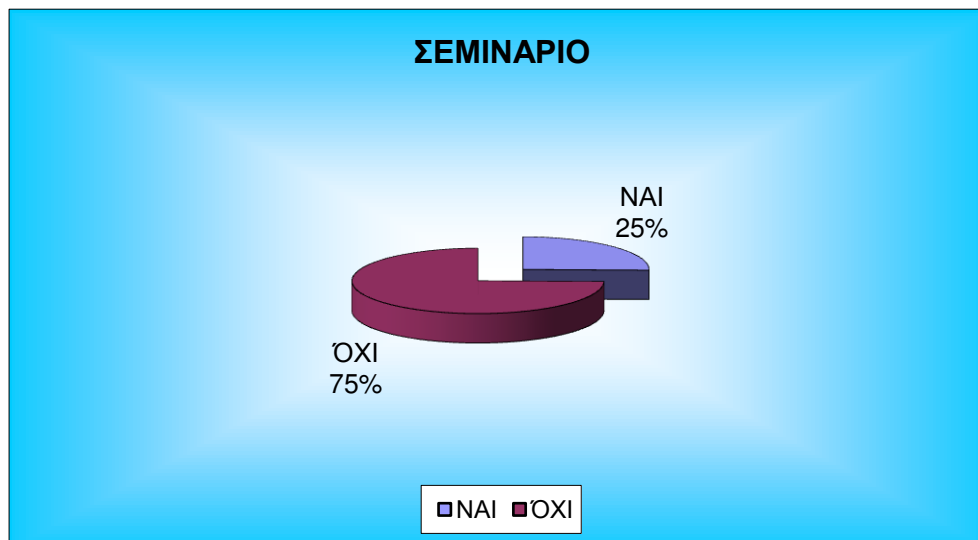

Γράφημα 29 Επιθυμία χρηστών για επιτυχής αναζήτηση

Παρατηρείται ότι το **23%** των χρηστών επιθυμεί να έχει εκπαίδευση σε **όλα**, το **13%** χρειάζεται εκπαίδευση στις **Βάσεις Δεδομένων**, το **10%** στο **κατάλογο** ενώ το **5%** στα **Ηλεκτρονικά Περιοδικά**.

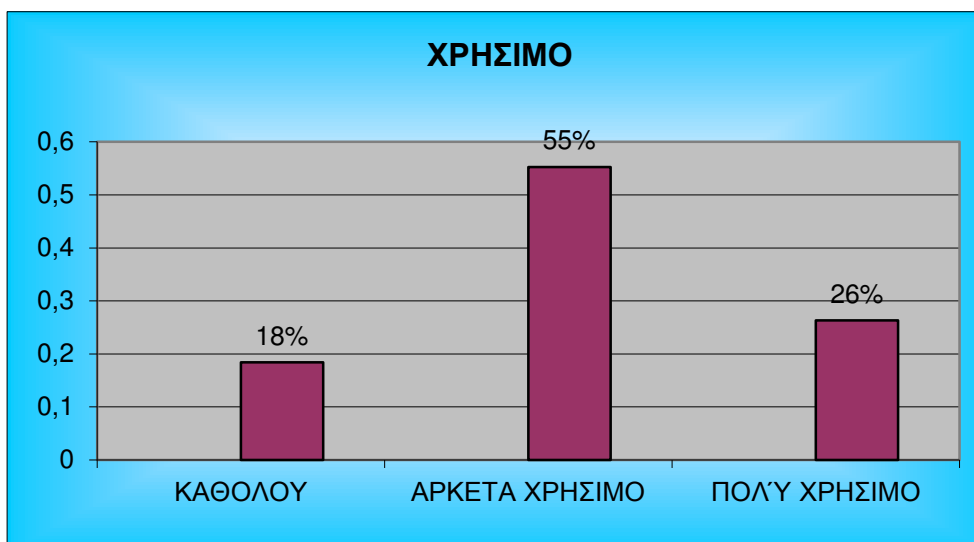
Ερώτηση 15^η

Έχετε παρακολουθήσει το εκπαιδευτικό σεμινάριο :

Γράφημα 30 Παρακολούθηση του εκπαιδευτικού σεμιναρίου

Παρατηρείται ότι το **75%** των χρηστών δεν έχουν παρακολουθήσει το εκπαιδευτικό σεμινάριο, που διοργανώνεται από τη βιβλιοθήκη σε αντίθεση με το **25%** των χρηστών που έχει παρακολουθήσει το σεμινάριο. Στο παρακάτω γράφημα, βλέπουμε πόσο χρήσιμο ήταν το σεμινάριο στο 25% των χρηστών που το παρακολούθησε :

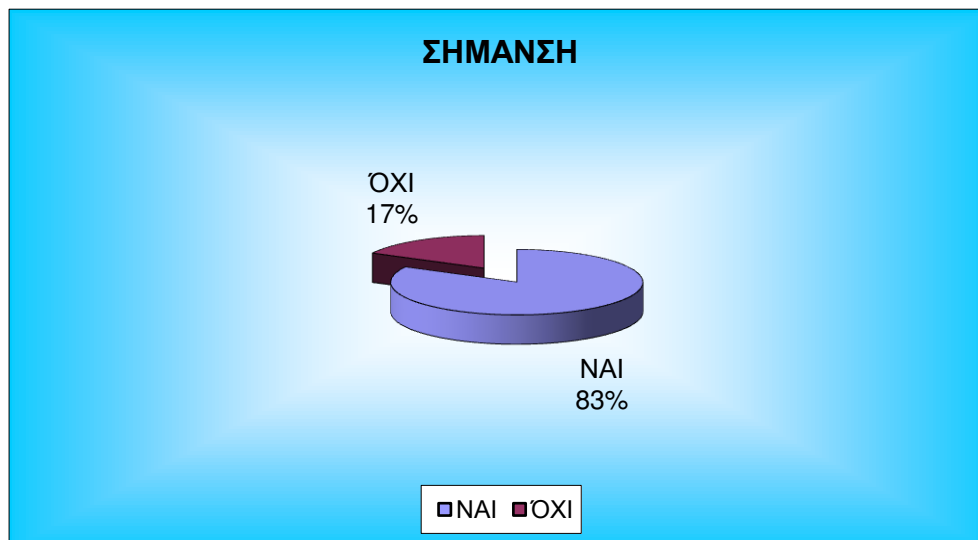

Γράφημα 31 Χρησιμότητα του σεμιναρίου

Το **55%** των χρηστών είπε ότι ήταν **αρκετά χρήσιμο** το σεμινάριο, το **26%** **πολύ χρήσιμο** ενώ το **18%** ότι δεν ήταν **καθόλου** χρήσιμο.

Ερώτηση 16^η

Σας βοηθάει η σήμανση της βιβλιοθήκης για να εντοπίσετε το υλικό που θέλετε :

Γράφημα 32 Βοήθεια από τη σήμανση

Το **83%** των χρηστών είναι ικανοποιημένο από τη σήμανση της βιβλιοθήκης για να βρίσκει το υλικό που θέλει, ενώ το **17%** δυσκολεύεται από τη σήμανση της βιβλιοθήκης . Παρατηρείται μεγάλη διαφορά, οπότε μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η σήμανση είναι ικανοποιητική και ίσως χρειάζεται περισσότερη προσοχή από τους χρήστες .

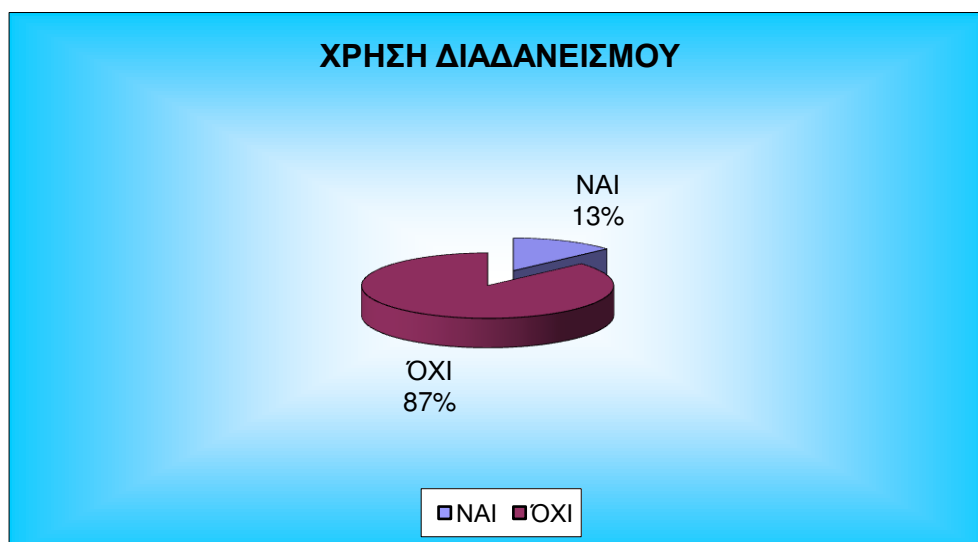
Ερώτηση 17^η

Γνωρίζετε ότι μπορείτε να δανείζεστε υλικό από άλλη βιβλιοθήκη μέσω της υπηρεσίας του διαδανεισμού :

Γράφημα 33 Γνώση ύπαρξης της υπηρεσίας διαδανεισμού

Το **57%** των χρηστών **δε γνωρίζει** για την υπηρεσία του διαδανεισμού ενώ το **43%** **γνωρίζει** την υπηρεσία που του προσφέρει η βιβλιοθήκη .Στο παρακάτω γράφημα θα δούμε πόσοι χρήστες έχουν κάνει χρήση του διαδανεισμού :

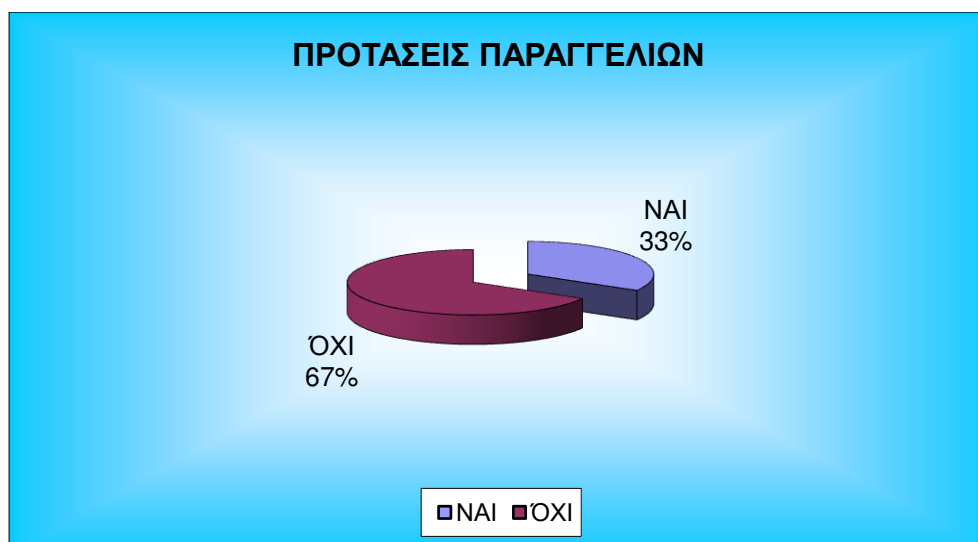
Γράφημα 34 Χρήση της υπηρεσίας του διαδανεισμού

Το **87%** των χρηστών δεν έχει κάνει χρήση του διαδανεισμού ενώ το **13%** έχει χρησιμοποιήσει τη συγκεκριμένη υπηρεσία . Η διαφορά ανάμεσα στα δυο ποσοστά

είναι μεγάλη, επομένως θα πρέπει να γίνει πιο γνωστή η υπηρεσία του διαδανεισμού στους χρήστες της βιβλιοθήκης.

Ερώτηση 18^η

Γνωρίζετε ότι μπορείτε να κάνετε προτάσεις παραγγελιών από την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης και την εξυπηρέτηση :

Γράφημα 35 Προτάσεις παραγγελιών από την ιστοσελίδα και την εξυπηρέτηση

Μόλις το **33%** των χρηστών **γνωρίζει** για την υπηρεσία των προτάσεων σε αντίθεση με το **67%**, όπου **δεν γνωρίζει** καθόλου την ύπαρξη της υπηρεσίας.

Ερώτηση 19^η

Απευθύνεστε στο προσωπικό της βιβλιοθήκης για βοήθεια:

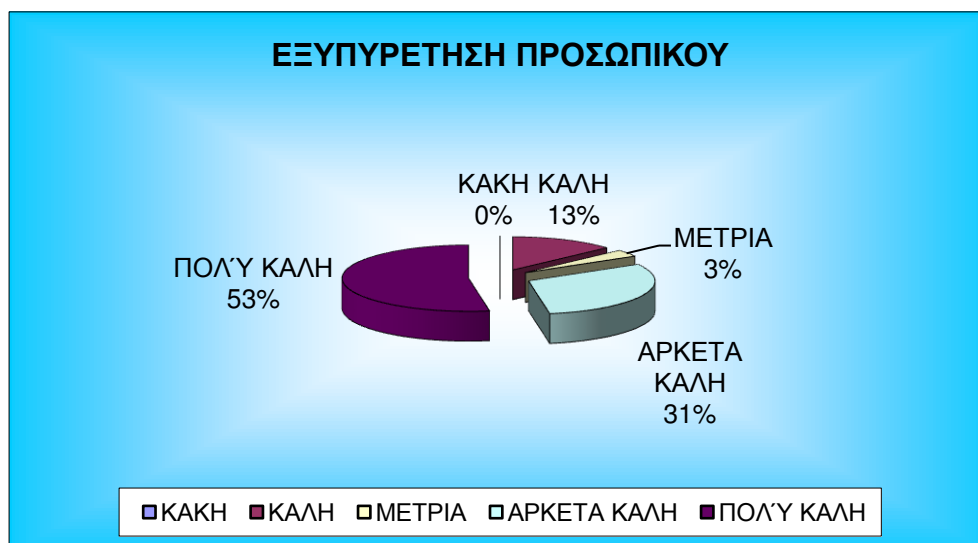

Γράφημα 36 Βοήθεια από το προσωπικό της βιβλιοθήκης

Το **91%** των χρηστών ζητά τη βοήθεια του προσωπικού της βιβλιοθήκης προκειμένου να βρει αυτό που χρειάζεται στη βιβλιοθήκη, ενώ το **9%** των χρηστών δεν απευθύνεται στο προσωπικό για βοήθεια .

Ερώτηση 20^η

Πώς κρίνετε την εξυπηρέτηση του προσωπικού :

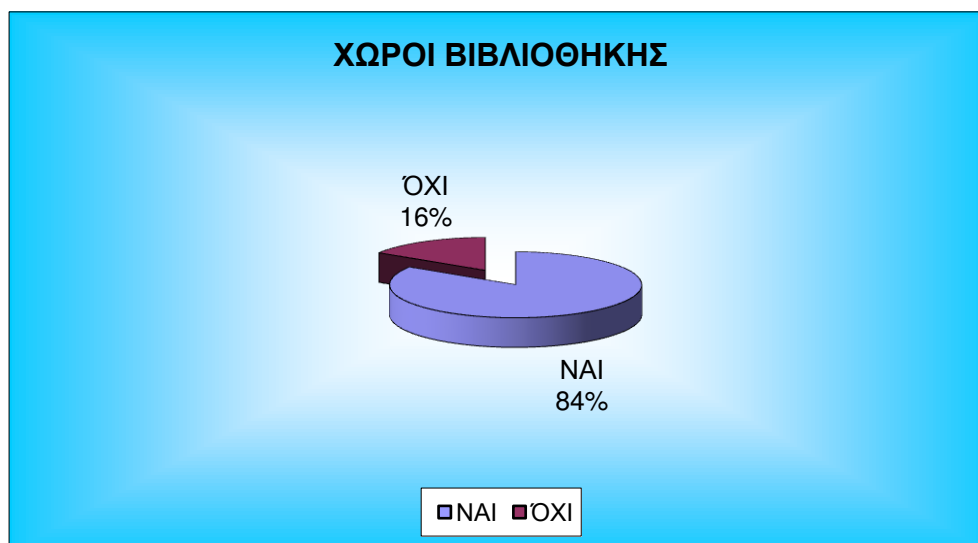

Γράφημα 37 Εξυπηρέτηση του προσωπικού

Το **53%** κρίνει την εξυπηρέτηση του προσωπικού **πολύ καλή**, το **31%** **αρκετά καλή**, το **13%** **καλή**, το **3%** **μέτρια** ενώ υπάρχει μηδενικό ποσοστό (**0%**) ότι η εξυπηρέτηση είναι **κακή** .

Ερώτηση 21^η

Είστε ικανοποιημένοι από τους χώρους της βιβλιοθήκης :

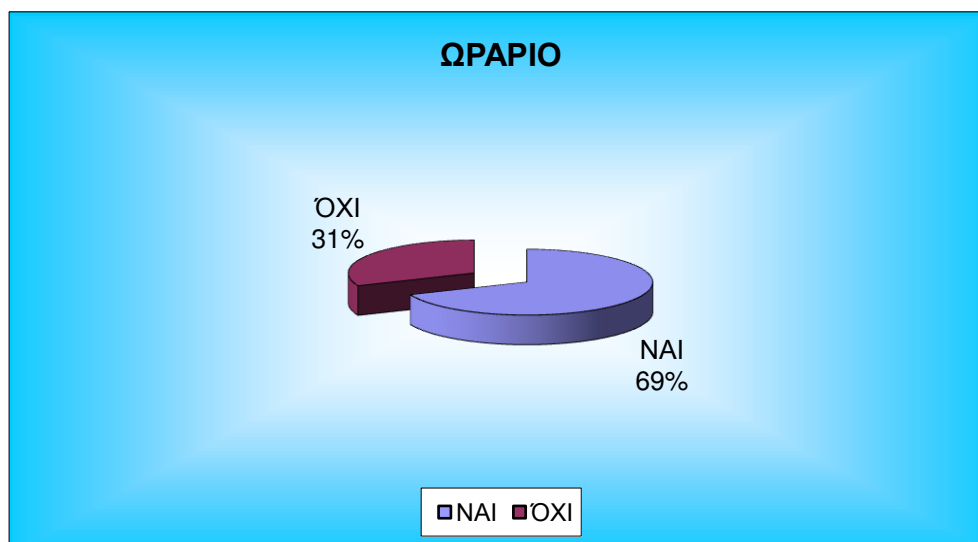

Γράφημα 38 Ικανοποίηση από τους χώρους της βιβλιοθήκης

Το **84%** των χρηστών είναι ικανοποιημένοι από τους χώρους της βιβλιοθήκης ενώ το **16%** δεν ικανοποιείτε από τους παρεχόμενους χώρους .

Ερώτηση 22^η

Είστε ικανοποιημένοι από το ωράριο της βιβλιοθήκης :

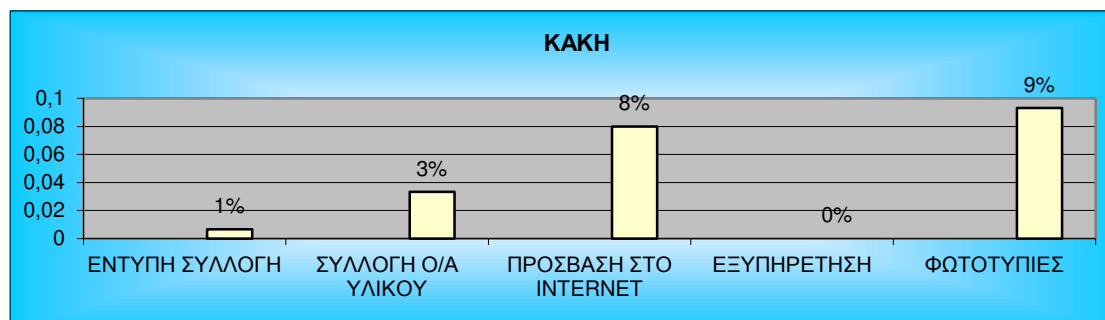

Γράφημα 39 Ικανοποίηση από το ωράριο της βιβλιοθήκης

Το **69%** των χρηστών είναι ικανοποιημένοι από το ωράριο της βιβλιοθήκης σε αντίθεση με το **31%** που θέλει τη βιβλιοθήκη να μένει περισσότερες ώρες ανοιχτή.

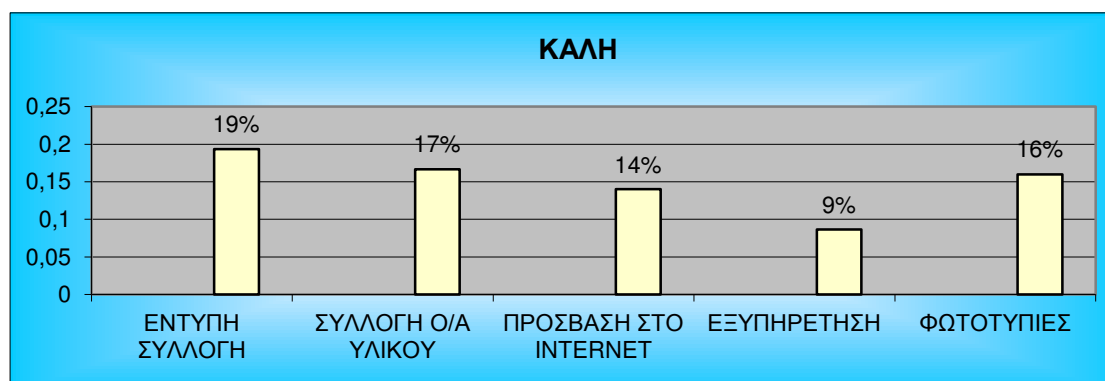
Ερώτηση 23^η

Πώς αξιολογείτε τις παρεχόμενες υπηρεσίες της βιβλιοθήκης :

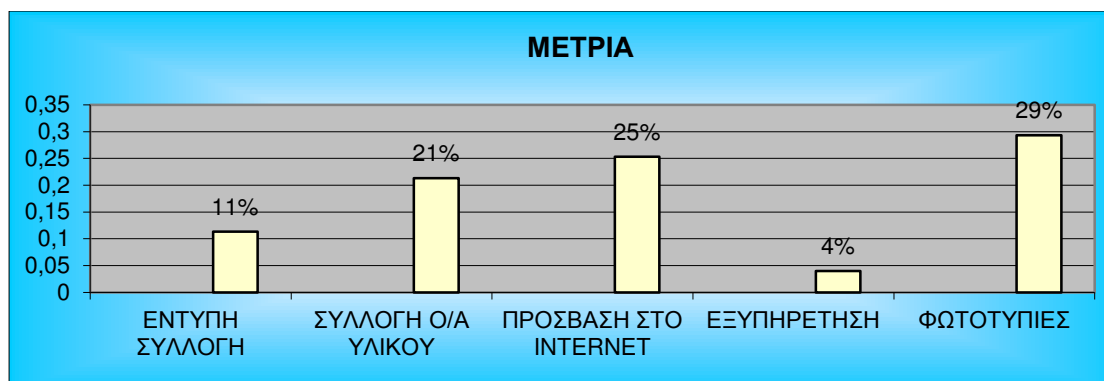
Γράφημα 40 Αξιολόγηση παρεχόμενων υπηρεσιών

Το **9%** των χρηστών υποστηρίζει ότι η **υπηρεσία των φωτοτυπιών** είναι **κακή**, το **8%** πιστεύει ότι η **πρόσβαση στο internet**, το **3%** πιστεύει ότι η **συλλογή του οπτικοακουστικού υλικού** είναι κακή ενώ το **1%** θεωρεί την **έντυπη συλλογή** κακή.

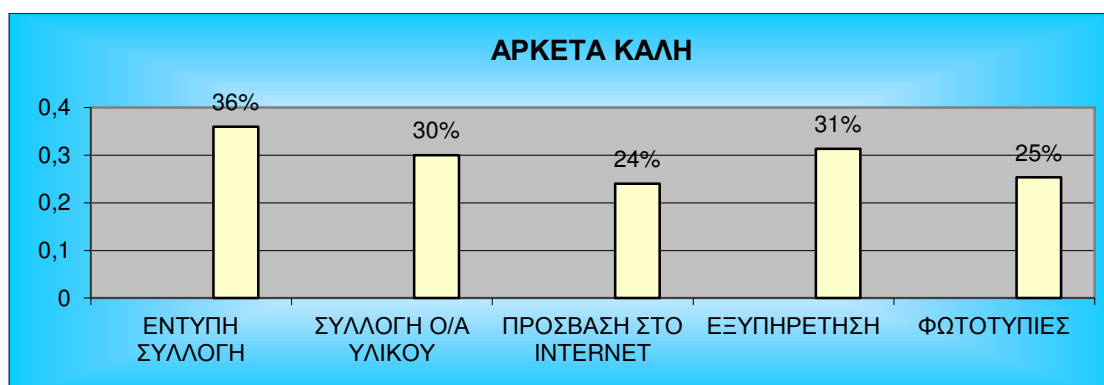
Γράφημα 41 Αξιολόγηση παρεχόμενων υπηρεσιών

Το **19%** των χρηστών πιστεύει ότι η **έντυπη συλλογή** της βιβλιοθήκης είναι **καλή**, το **17%** θεωρεί καλή τη **συλλογή του οπτικοακουστικού υλικού**, το **16%** θεωρεί καλή την **υπηρεσία των φωτοτυπιών**, **14%** των χρηστών πιστεύει ότι η **πρόσβαση στο internet** είναι καλή ενώ το **9%** υποστηρίζει ότι η **εξυπηρέτηση** είναι καλή .

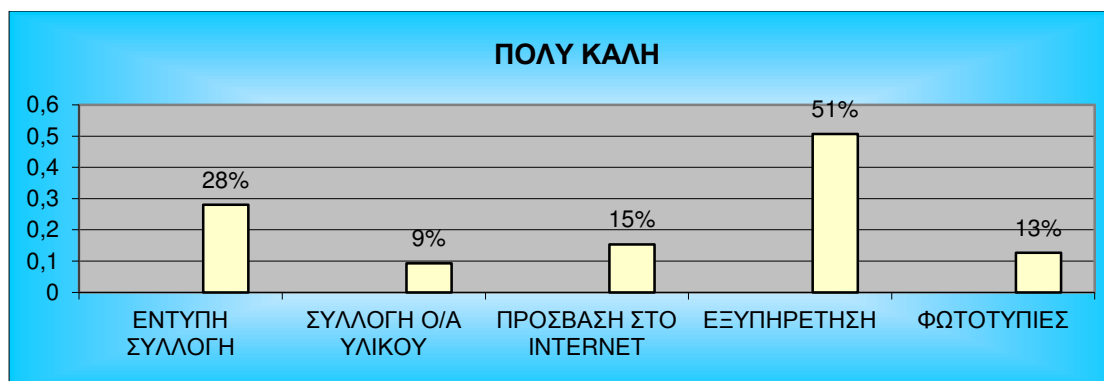
Γράφημα 42 Αξιολόγηση παρεχόμενων υπηρεσιών

Το **29%** των χρηστών υποστηρίζει ότι η **υπηρεσία των φωτοτυπιών** είναι **μέτρια**, το **25%** θεωρεί μέτρια τη **πρόσβαση στο internet**, **21%** πιστεύει μέτρια τη **συλλογή του οπτικοακουστικού υλικού**, το **14%** θεωρεί την **έντυπη συλλογή** μέτρια ενώ το **4%** υποστηρίζει ότι η **εξυπηρέτηση** της βιβλιοθήκης είναι μέτρια .

Γράφημα 43 Αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών

Το **36%** των χρηστών πιστεύει ότι η **έντυπη συλλογή** της βιβλιοθήκης είναι **αρκετά καλή**, το **31%** πιστεύει την **εξυπηρέτηση** αρκετά καλή, **30%** των χρηστών θεωρεί τη **συλλογή του οπτικοακουστικού υλικού**, το **25%** θεωρεί αρκετά καλή την **υπηρεσία των φωτοτυπιών** ενώ το **24%** των χρηστών υποστηρίζει τη **πρόσβαση στο internet** αρκετά καλή .

Γράφημα 44 Αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών

Πολύ καλή πιστεύει το **51 %** ότι είναι η **εξυπηρέτηση** της βιβλιοθήκης, το **28%** θεωρεί πολύ καλή την **έντυπη συλλογή**, το **15%** τη **πρόσβαση στο internet**, το **13%** τις **φωτοτυπίες** ενώ το **9%** τη **συλλογή του οπτικοακουστικού υλικού** .

Ερώτηση 24^η

Βρίσκετε πληροφορίες στην ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης :

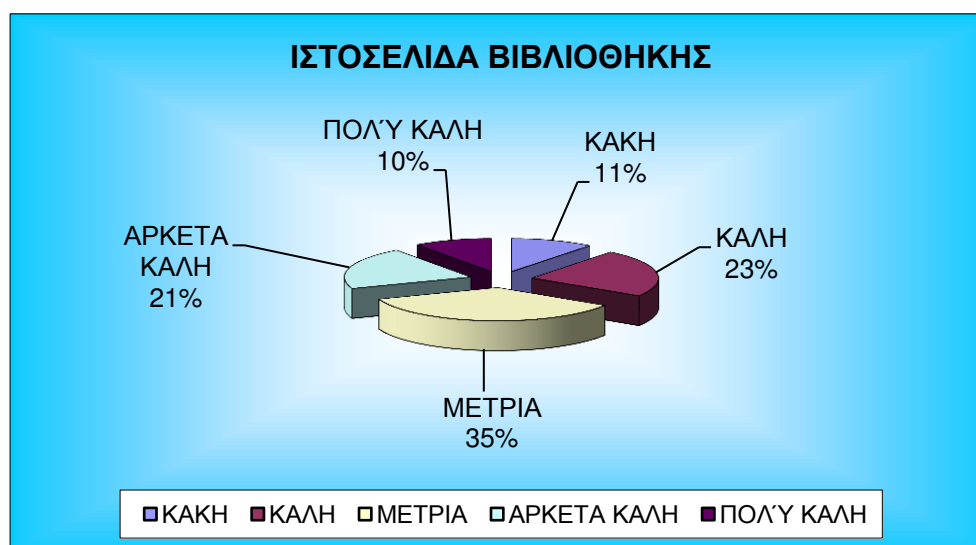

Γράφημα 45 Πληροφορίες από την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης

Το **49%** των χρηστών **δεν βρίσκει πληροφορίες** από την ιστοσελίδα ενώ το **51%** **βρίσκει τις πληροφορίες** που χρειάζεται από την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης .

Ερώτηση 25^η

Νομίζετε ότι η ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης είναι :

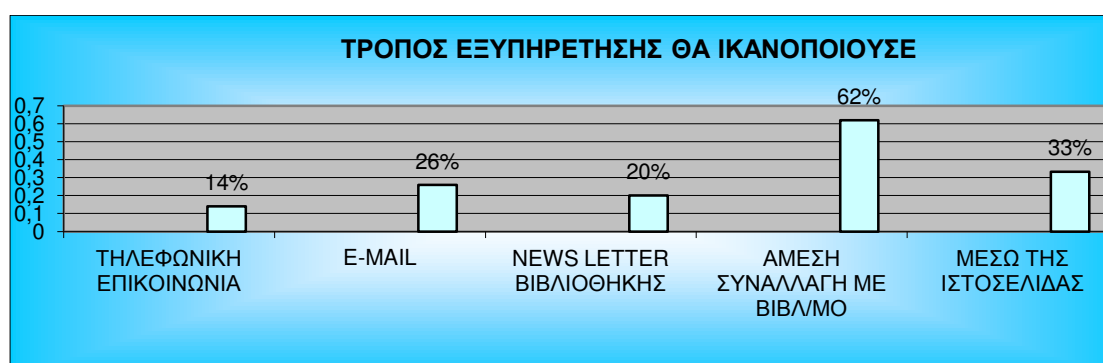

Γράφημα 46 Αξιολόγηση της ιστοσελίδας της βιβλιοθήκης

Το **35%** των χρηστών βρίσκει την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης **μέτρια**, το **23%** **καλή**, το **21%** **αρκετά καλή**, το **11%** **κακή** ενώ το **10 %** **πολύ καλή** . Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι η ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης χρειάζεται αναβάθμιση ώστε να ικανοποιεί τους χρήστες .

Ερώτηση 26^η

Ποιος τρόπος εξυπηρέτησης θα σας ικανοποιούσε περισσότερο :

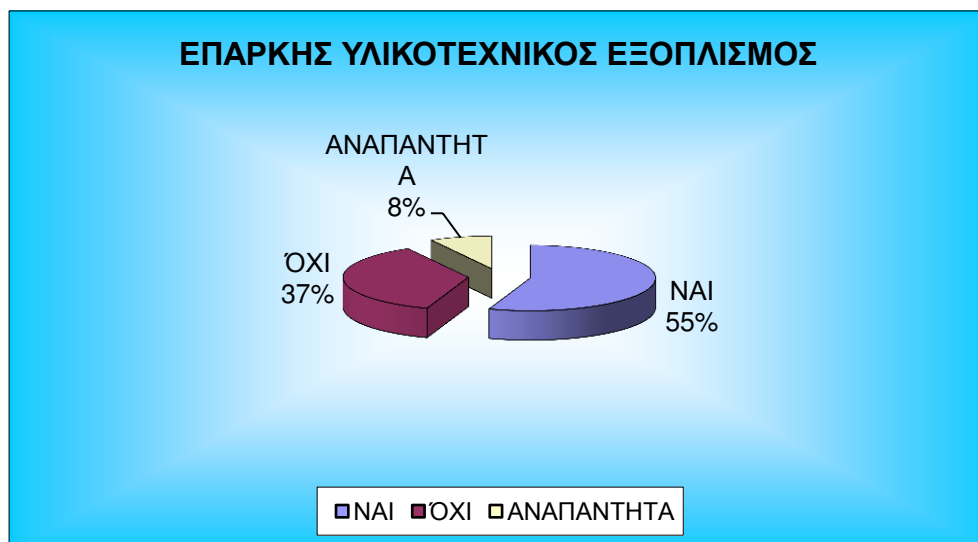
Γράφημα 47 Καλύτερος τρόπος εξυπηρέτησης

Το **62%** των χρηστών προτιμάει την **άμεση συναλλαγή με το βιβλιοθηκονόμο** ως τρόπο εξυπηρέτησης που τους ικανοποιεί περισσότερο, το **33%** επιθυμεί να εξυπηρετείτε **μέσω της ιστοσελίδας** της βιβλιοθήκης, **26%** των χρηστών επιθυμεί να

ενημερώνετε και να εξυπηρετείτε μέσω e-mail, το 20% από τα news letter της βιβλιοθήκης ενώ το 14% μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας .

Ερώτηση 27^η

Κρίνετε επαρκή τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό της βιβλιοθήκης:

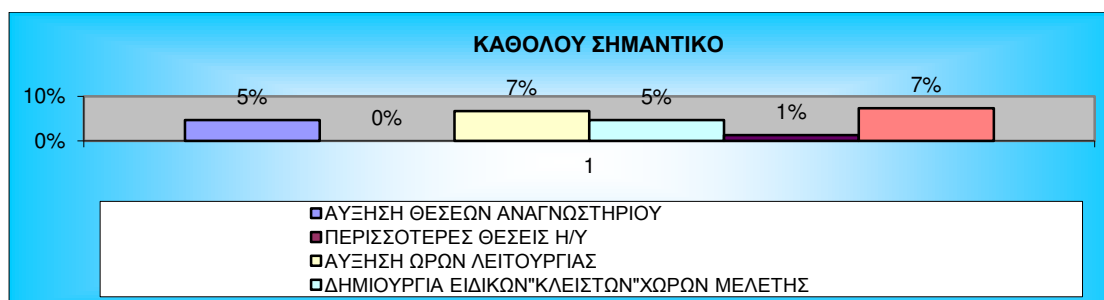

Γράφημα 48 Υλικοτεχνικός εξοπλισμός

Το 55% κρίνει επαρκή τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό της βιβλιοθήκης, το 37% κρίνει ότι είναι ανεπαρκής ενώ το 8% δεν θέλησε να απαντήσει στην ερώτηση αυτή .

Ερώτηση 28^η

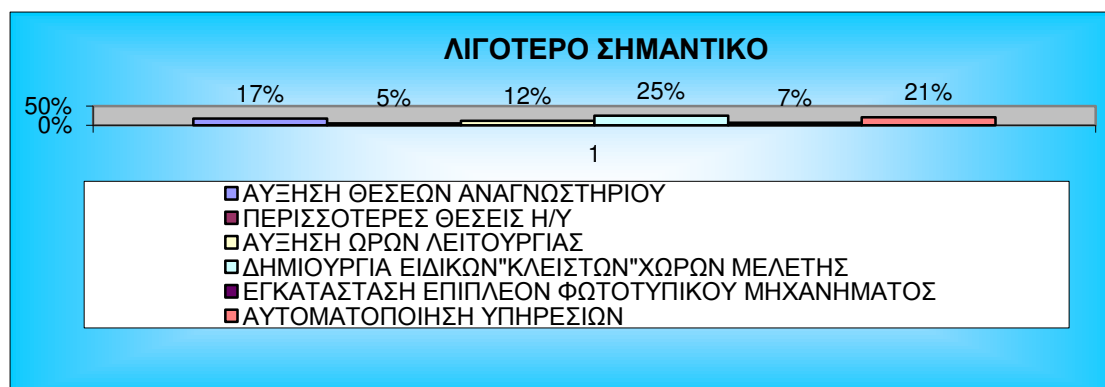
Πόσο σημαντικά θεωρείται τα παρακάτω για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών ή για τη καλύτερη εξυπηρέτησή σας :

Γράφημα 49 Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών

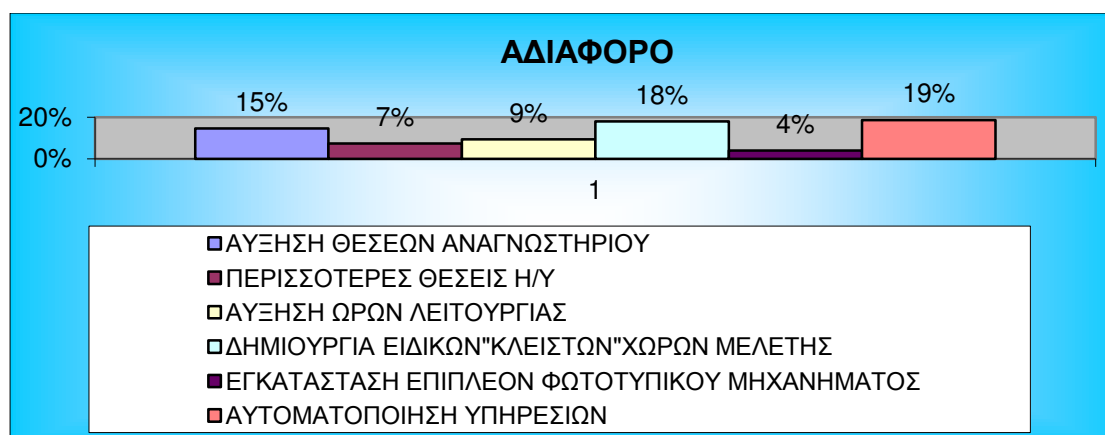
Το 5% των χρηστών πιστεύει ότι η αύξηση θέσεων του αναγνωστηρίου δεν είναι σημαντικό για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, το 7% θεωρεί ότι δεν είναι

σημαντικό η **αύξηση ωρών λειτουργίας** της βιβλιοθήκης, το **5%** δε θεωρεί σημαντικό τη **δημιουργία ειδικών «κλειστών» χώρων μελέτης**, μόλις το **1%** των χρηστών δεν θεωρούν σημαντικό την **εγκατάσταση επιπλέον φωτοτυπικού μηχανήματος**, το **7%** θεωρεί την **αυτοματοποίηση υπηρεσιών** ότι δεν είναι σημαντικό για τη βελτίωση των υπηρεσιών ενώ δεν υπήρχε κανένας που να θεωρεί ότι οι περισσότερες θέσεις Η/Υ δεν είναι σημαντικό .

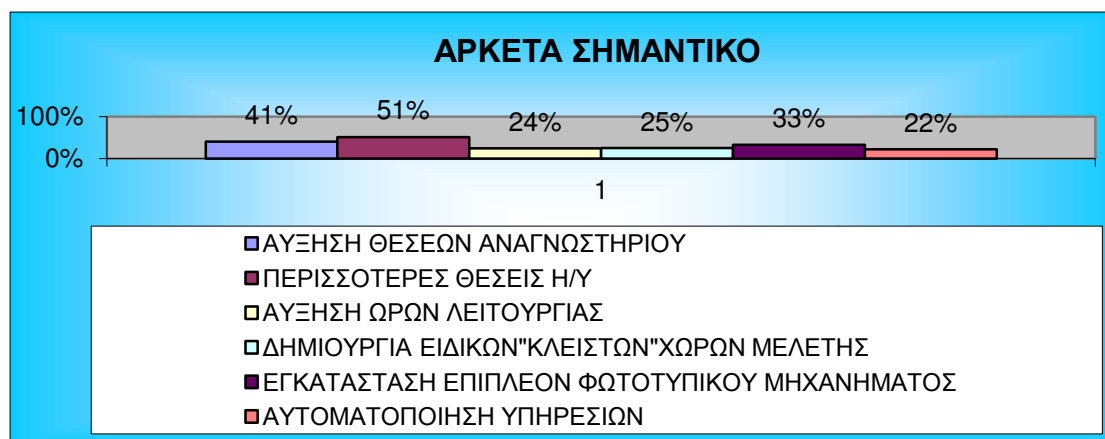
Γράφημα 50 Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών

Το **17%** των χρηστών θεωρούν ότι η **αύξηση θέσεων του αναγνωστηρίου** είναι λιγότερο σημαντικό, το **5%** θεωρεί λιγότερο σημαντικό τις **περισσότερες θέσεις Η/Υ**, το **12%** πιστεύει ότι είναι λιγότερο σημαντικό η **αύξηση ωρών λειτουργίας** της βιβλιοθήκης, το **25 %** θεωρεί λιγότερο σημαντικό τη **δημιουργία ειδικών «κλειστών» χώρων μελέτης**, το **7%** των χρηστών θεωρεί λιγότερο σημαντικό την **εγκατάσταση επιπλέον φωτοτυπικού μηχανήματος** ενώ το **21%** θεωρεί λιγότερο σημαντικό την **αυτοματοποίηση των υπηρεσιών** της βιβλιοθήκης .

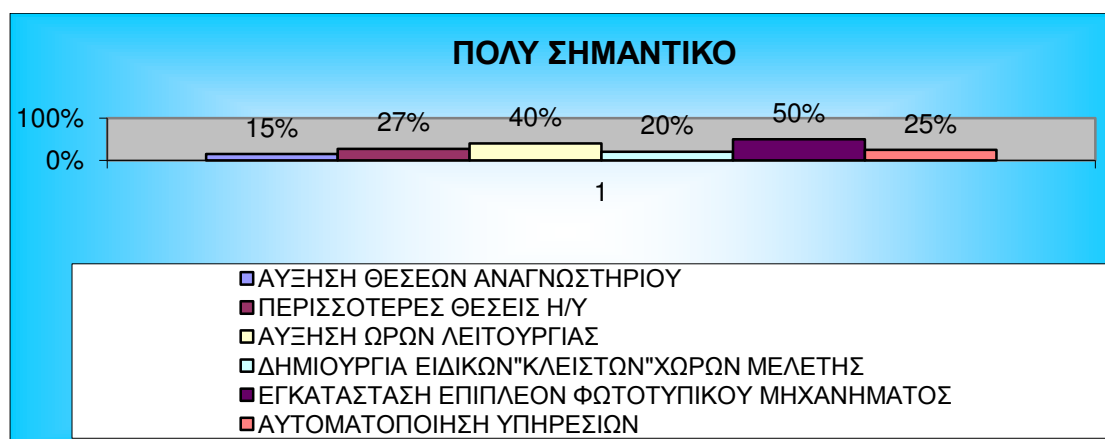
Γράφημα 51 Βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών

Το **15%** των χρηστών θεωρεί **αδιάφορο** την **αύξηση θέσεων του αναγνωστηρίου**, το **7%** θεωρεί αδιάφορο τις **περισσότερες θέσεις Η/Υ**, το **9%** πιστεύει ότι είναι αδιάφορο η **αύξηση ωρών λειτουργίας** της βιβλιοθήκης, στο **18%** των χρηστών αδιάφορο είναι η **δημιουργία ειδικών «κλειστών» χώρων μελέτης**, στο **4%** είναι αδιάφορο είναι η **εγκατάσταση φωτοτυπικού μηχανήματος** ενώ στο **19%** των χρηστών είναι αδιάφορο η **αυτοματοποίηση των υπηρεσιών** της βιβλιοθήκης .

Γράφημα 52 Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών

Αρκετά σημαντικό είναι η **αύξηση θέσεων του αναγνωστηρίου** για το **41%** των χρηστών, για το **51%** των χρηστών αρκετά σημαντικό είναι οι **περισσότερες θέσεις Η/Υ**, το **24%** των χρηστών θεωρεί αρκετά σημαντικό την **αύξηση ωρών λειτουργίας** της βιβλιοθήκης, **25 %** των χρηστών θεωρεί αρκετά σημαντικό τη **δημιουργία ειδικών «κλειστών» χώρων μελέτης**, για το **33%** των χρηστών αρκετά σημαντικό είναι η **εγκατάσταση επιπλέον φωτοτυπικού μηχανήματος** ενώ για το **22 %** αρκετά σημαντικό είναι η **αυτοματοποίηση των υπηρεσιών** της βιβλιοθήκης .

Γράφημα 53 Βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών

Το **15%** των χρηστών θεωρεί **πολύ σημαντικό** την **αύξηση θέσεων του αναγνωστηρίου**, το **27%** θεωρεί **πολύ σημαντικό** τις **περισσότερες θέσεις Η/Υ**, για το **40%** των χρηστών **πολύ σημαντικό** είναι η **αύξηση ωρών λειτουργίας** της βιβλιοθήκης, το **20%** των χρηστών **πολύ σημαντικό** θεωρεί τη **δημιουργία ειδικών «κλειστών» χώρων μελέτης**, για το **50%** των χρηστών **πολύ σημαντικό** είναι η **εγκατάσταση επιπλέον φωτοτυπικού μηχανήματος** ενώ το **25%** των χρηστών **πολύ σημαντικό** θεωρεί την **αυτοματοποίηση των υπηρεσιών** της βιβλιοθήκης .

Ερώτηση 29^η

Εάν είστε εξωτερικός χρήστης , θα επιθυμούσατε να γίνετε μέλος της βιβλιοθήκης για να δανείζεστε το υλικό της βγάζοντας κάρτα βιβλιοθήκης αντί συνδρομής :

Γράφημα 54 Κατοχή κάρτας βιβλιοθήκης για εξωτερικούς χρήστες

Το **91 %** **επιθυμεί** να έχει **κάρτα χρήστη** της βιβλιοθήκης ακόμη και αν είναι εξωτερικός χρήστης ενώ το **9%** **δεν επιθυμεί** τη κατοχή της κάρτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 :

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

5.1 Συμπεράσματα

Ολοκληρώνοντας την έρευνα των χρηστών της Βιβλιοθήκης της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών καταλήγουμε σε ορισμένα συμπεράσματα, χρήσιμα για τη πορεία της βιβλιοθήκης αλλά και για την απαρχή νέων ερευνών πάνω στις βιβλιοθήκες τέχνης, γενικότερα . Σκοπός μιας έρευνας είναι η καταγραφή απόψεων και συλλογή συμπερασμάτων και στη συγκεκριμένη έρευνα τα συμπεράσματα είναι ιδιαίτερα σημαντικά καθώς η βιβλιοθήκη οφείλει να είναι αποτελεσματική και χρήσιμη .

Στη συνέχεια, θα παρουσιάσω ορισμένους τομείς της βιβλιοθήκης που χρειάζονται υποστήριξη και αναβάθμιση μέσα από τις παρατηρήσεις και τις διευκρινήσεις των χρηστών. Παρατηρήσεις που έχουν ως αποτέλεσμα την καλύτερη λειτουργία και οργάνωση της βιβλιοθήκης .

Χρήστες

Στο τομέα των χρηστών παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό το καταλαμβάνουν οι προπτυχιακοί φοιτητές και οι εξωτερικοί χρήστες, κάτι το οποίο δεν είναι και πολύ λογικό γιατί το ποσοστό των άλλων χρηστών όπως είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές ψηφιακών μορφών τέχνης και εικαστικών τεχνών, το διδακτικό και διοικητικό προσωπικό είναι πολύ μικρό για μια βιβλιοθήκη τέχνης . Θα πρέπει λοιπόν, η βιβλιοθήκη να φροντίσει και τα μικρά ποσοστά αυτού του κοινού που δείχνουν την έλλειψη ενδιαφέροντος για τη βιβλιοθήκη .

Κανονισμός λειτουργίας της Βιβλιοθήκης

Από τη καταγραφή των απαντήσεων που έδωσαν οι χρήστες της βιβλιοθήκης παρατηρήθηκαν κάποιες παρατηρήσεις σχετικά με το ωράριο λειτουργίας της βιβλιοθήκης . Οι χρήστες λοιπόν ζητούν συχνά από το προσωπικό να διευρυνθεί το ωράριο λειτουργίας για την ημέρα της Παρασκευής, κυρίως, (το υπάρχον ωράριο είναι 10.00 -16.00 το πρωί για τους χρήστες) ώστε να έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν στη βιβλιοθήκη και τις απογευματινές ώρες της Παρασκευής . Αρκετοί χρήστες εξέφρασαν τη δυσαρέσκειά τους που από δω και πέρα η βιβλιοθήκη θα κλείνει στις 2.00 το μεσημέρι λόγω απόλυσης των συμβασιούχων του προσωπικού και έτσι θα είναι πιο δύσκολο να εργαστούν και να φέρουν εις πέρας τις εργασίες τους . Πρόβλημα το οποίο απωθεί σε σημαντικό βαθμό τους χρήστες από τη βιβλιοθήκη .

Έντυπο υλικό

Από την παρούσα έρευνα καταγράφεται ότι η Βιβλιοθήκη της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών δεν καλύπτει όλες τις κατηγορίες . Οι χρήστες ζητούν από το προσωπικό της βιβλιοθήκης να εμπλουτίσει αυτές τις κατηγορίες . Οι χρήστες επιθυμούν αναβάθμιση στις κατηγορίες όπως :μουσική, ελληνική τεχνοκριτική, animation και video art, cartoon, γελοιογραφίες, σύγχρονη θεωρία τέχνης και συντήρηση έργων τέχνης, comics – σκίτσα, σύγχρονη τέχνη, λαϊκή τέχνη, γραφικές τέχνες, τυπογραφία, ποίηση, μοντέρνα πεζογραφία, αρχαία ελληνική γραμματεία και λατινική ιστορία, θέατρο, κινηματογράφος, design, νέα μέσα, πληροφορική (ειδικά θέματα : νέες τεχνολογίες προγραμματισμού και τεχνικά ειδικά θέματα : κινηματογράφος, κινούμενα σχέδια), κεραμική, ψυχολογία –ψυχανάλυση, εθνολογία, γελοιογραφία, γραφιστική .Όσον αφορά τα περιοδικά, φαίνονται ικανοποιημένοι αλλά οι καθυστερήσεις των περιοδικών, ορισμένες φορές, προκαλούν τη δυσαρέσκεια των χρηστών . Οι χρήστες ζητούν ακόμη, να μπορούν να δανείζονται τα βιβλία με εικόνες, όπως οι μονογραφίες, καθώς κάποιοι δεν ικανοποιούνται με το είτε να βγάξουν φωτοτυπία τις εικόνες των βιβλίων είτε να τις φωτογραφίζουν .

Ηλεκτρονικό Υλικό

Το ηλεκτρονικό υλικό, θεωρείται επαρκές από τους χρήστες, καθώς η βιβλιοθήκη είναι συνδρομητής σε αρκετές βάσεις δεδομένων, οι οποίες περιέχουν τα πλήρη κείμενα άρθρων από ελληνικά και ξενόγλωσσα περιοδικά . Η υπηρεσία, αυτή της βιβλιοθήκης καταγράφεται ως αρκετά ικανοποιητική από τους χρήστες, οι οποίοι θα ήθελαν να συνεχιστεί με ακόμη περισσότερες βάσεις .

Μηχανικός Εξοπλισμός

Οι περισσότερες παρατηρήσεις των χρηστών βασίζονται στην ανεπάρκεια του μηχανικού εξοπλισμού . Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι επιθυμούν περισσότερους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, εγκατάσταση επιπλέον φωτοτυπικού μηχανήματος και ακόμη καλύτερη πρόσβαση στο internet . Όλα αυτά δημιουργούν πρόβλημα και ταλαιπωρούν τους χρήστες καθώς βρισκόμαστε στην εποχή της τεχνολογίας .

Οπτικοακουστικό Υλικό

Οι χρήστες θεωρούν αρκετά καλή τη συλλογή του οπτικοακουστικού υλικού της βιβλιοθήκης . Βέβαια, δεν κρύβουν και την επιθυμία τους να μπορούν να δανείζονται τα CD και τα DVD, λιγότερες μέρες με περισσότερο πρόστιμο σε περίπτωση καθυστέρησης .

Προσωπικό

Από τις απαντήσεις των χρηστών συμπεραίνεται ότι η εξυπηρέτηση και το προσωπικό απέναντι στους χρήστες, είναι αρκετά καλή όσον αφορά την εξυπηρέτησή τους . Η βιβλιοθήκη έχει θέσει αρμοδιότητες στο προσωπικό της, προκειμένου να γίνετε καλύτερη δουλειά και καλύτερη εξυπηρέτηση απέναντι στους χρήστες . Το προσωπικό, έχει πλέον εξειδικευτεί σε θέματα τέχνης καθώς φροντίζουν να ενημερώνονται ώστε να παρέχουν σωστές πληροφορίες στους χρήστες της βιβλιοθήκης .

Προϋπολογισμός

Χαρακτηριστικό στη λειτουργία της βιβλιοθήκης είναι ότι μέσω κάποιων προγραμμάτων το προσωπικό της βιβλιοθήκης εξοικονομεί χρήματα για την αγορά έντυπου υλικού και να καλύψουν τις ανάγκες της βιβλιοθήκης .

5.2 Προτάσεις

Οι βιβλιοθήκες τέχνης στην Ελλάδα αποτελούν ένα είδος πολυτελείας, μια νοοτροπία που μπορούμε να την καταρρίψουμε εάν επιθυμούμε να συμβαδίζουμε με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και δεδομένα . Προς αυτή τη κατεύθυνση πρέπει να κινητοποιηθεί η Διοίκηση, η κοινότητα της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών και γενικότερα οι χρήστες .

Έτσι, η βιβλιοθήκη της ΑΣΚΤ πρέπει να κινητοποιηθεί μετά την παρούσα έρευνα και να προχωρήσει σε ορισμένες αλλαγές των παρεχόμενων υπηρεσιών . Και αυτό διότι, οι χρήστες ζητούν αναβάθμιση σε έντυπο αλλά και υλικοτεχνικό εξοπλισμό, προκειμένου να μπορούν να καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες τους .

Κρίνεται, λοιπόν σκόπιμο, μετά τη παρούσα έρευνα στη βιβλιοθήκη της ΑΣΚΤ και την καταγραφή των συμπερασμάτων να αναφερθώ σε ορισμένες προτάσεις που θα καταστήσουν τη βιβλιοθήκη πιο αποτελεσματική στη χρήση της :

Ανανέωση έντυπου υλικού

Η βιβλιοθήκη της ΑΣΚΤ οφείλει να προχωρήσει στην ανανέωση της συλλογής ορισμένων κατηγοριών όπως πληροφορική, γραφικές τέχνες, θέατρο κλπ ώστε να καλύψει τις ανάγκες των χρηστών είτε αυτοί είναι διοικητικό και διδακτικό προσωπικό είτε αυτοί ανήκουν στη κατηγορία των φοιτητών και των υπόλοιπων χρηστών της βιβλιοθήκης .

Επιπροσθέτως, θα πρέπει να συνεχίσει τις συνδρομές σε ελληνικά και ξενόγλωσσα περιοδικά ώστε οι χρήστες να έχουν πάντοτε στα χέρια τους τα πιο πρόσφατα άρθρα και πληροφορίες που χρειάζονται για τις εργασίες τους και την ενημέρωσή τους .

Ένας βασικός άξονας, που δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητος είναι και το Ο/Α υλικό που διαθέτει η βιβλιοθήκη ώστε να είναι χρήσιμο και αποτελεσματικό για το κοινό της .

Αναβάθμιση του δικτύου και εγκατάσταση ηλεκτρονικών υπολογιστών

Μετά από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε προκύπτει ότι η πλειοψηφία των χρηστών κάνει χρήση των Η/Υ, επομένως και του διαδικτύου για τις έρευνές τους αλλά και την ενημέρωσή τους . Προγράμματα αλλά και μεγαλύτερη ταχύτητα είναι προτάσεις που θεωρείται πως πρέπει να ληφθούν υπόψη από τη Διοίκηση της βιβλιοθήκης .

Προς την αποφυγή αντιδράσεων από τους χρήστες η βιβλιοθήκη εκτός από τους Η/Υ που ήδη υπάρχουν στο χώρο της βιβλιοθήκης πρέπει να προχωρήσει στην εγκατάσταση επιπλέον Η/Υ ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των χρηστών . Έτσι, δεν θα είναι αναγκασμένοι οι χρήστες να αποχωρούν από τη βιβλιοθήκη επειδή δεν υπάρχουν κενές θέσεις .

Αναβάθμιση των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης

Μέσα από την έρευνα διαπιστώθηκε ότι οι χρήστες επιθυμούν να δανείζονται τα βιβλία που έχουν εικόνες, όπως οι μονογραφίες των καλλιτεχνών καθώς επίσης και το Ο/Α υλικό όπως τα DVD, έναντι μεγαλύτερου προστίμου σε περίπτωση καθυστέρησης .

Επιπλέον, θα πρέπει να εξοπλιστεί η βιβλιοθήκη με επιπλέον φωτοτυπικά μηχανήματα καθώς χρησιμοποιούνται αρκετά από τους χρήστες, ειδικά σε περίοδο εξεταστικής και η απογοήτευσή τους είναι μεγάλη όταν τα φωτοτυπικά είναι χαλασμένα και δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν .

Αύξηση του προσωπικού της βιβλιοθήκης

Στη βιβλιοθήκη απασχολούνται πέντε βιβλιοθηκονόμοι . Βέβαια, η βιβλιοθήκη θα μπορούσε να απασχολεί ακόμη περισσότερα άτομα για τη καλύτερη λειτουργία της βιβλιοθήκης και την καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών, ειδικά τις απογευματινές ώρες .

Το ήδη υπάρχον προσωπικό οφείλει να ενημερώνεται σε θέματα τέχνης, αλλά να συμμετέχει και σε σεμινάρια που αφορούν το κλάδο της βιβλιοθηκονομίας και την επιστήμη της πληροφόρησης .

Ανακαίνιση και αύξηση του χώρου της βιβλιοθήκης

Ο χώρος της βιβλιοθήκης είναι περιορισμένος . Οι θέσεις του αναγνωστηρίου είναι ανάμεσα στα ράφια, με αποτέλεσμα οι χρήστες που κάθονται να διαβάσουν και να εργαστούν να ενοχλούνται από τους χρήστες που ψάχνουν υλικό . Επιπλέον, οι Η/Υ θα πρέπει να απομονωθούν σε ξεχωριστή αίθουσα για να μην ενοχλούνται οι χρήστες που θέλουν να κάτσουν να διαβάσουν .

Προτείνεται λοιπόν, να πραγματοποιηθούν ειδικά διαμορφωμένοι χώροι για τους Η/Υ, ατομικοί Η/Υ με ακουστικά για να μην ενοχλούνται οι υπόλοιποι χρήστες και να διαμορφωθεί ένας επιπλέον χώρος αναγνωστηρίου με καθίσματα και τραπέζια ανάγνωσης, δημιουργία ειδικών κλειστών χώρων μελέτης, ειδικός χώρος για την

εγκατάσταση των φωτοτυπικών μηχανημάτων, για τη καλύτερη και πιο αποτελεσματικότερη λειτουργία της βιβλιοθήκης .

Αύξηση του ωραρίου της βιβλιοθήκης

Η βιβλιοθήκη λειτουργεί καθημερινά εκτός του σαββατοκύριακου, 10.00 – 19.00 Δευτέρα με Πέμπτη και 10.00 -16.00 τη Παρασκευή . Πολλοί είναι οι χρήστες που εξέφρασαν τη δυσαρέσκειά τους για την ημέρα της Παρασκευής . Αρκετοί ήταν οι χρήστες που ζήτησαν να επεκταθεί το ωράριο της Παρασκευής αλλά να λειτουργεί η βιβλιοθήκη και το Σάββατο, διότι κάποιοι από τους χρήστες δουλεύουν και τους είναι δύσκολο να έρχονται στη βιβλιοθήκη μέσα στη βδομάδα . Θα τους διευκόλυνε λοιπόν, αν λειτουργούσε η βιβλιοθήκη και το Σάββατο για τη καλύτερη εξυπηρέτησή τους .

Βελτίωση του τρόπου εξυπηρέτησης και επικοινωνίας

Η ενημέρωση των χρηστών αλλά και η εξυπηρέτηση τους μπορεί να γίνεται με διάφορους τρόπους . Οι χρήστες μέσα από την έρευνα προτιμούν να επικοινωνούν και να ενημερώνονται έχοντας άμεση συναλλαγή με το βιβλιοθηκονόμο . Βέβαια, αρκετοί είναι αυτοί που επιθυμούν η επικοινωνία και η εξυπηρέτηση τους να γίνεται μέσω της ιστοσελίδας της βιβλιοθήκης, μέσω e-mail καθώς επίσης και των news letter της βιβλιοθήκης ή με τηλεφωνική επικοινωνία με το βιβλιοθηκονόμο .

Αύξηση του προϋπολογισμού της βιβλιοθήκης

Όλες οι λειτουργίες και υπηρεσίες της βιβλιοθήκης δε θα μπορούν να λειτουργήσουν σωστά χωρίς τον παράγοντα του οικονομικού προϋπολογισμού μιας βιβλιοθήκης . Για να πραγματοποιηθούν οι παραπάνω προτάσεις, θα πρέπει η Διοίκηση να αυξήσει τον προϋπολογισμό της βιβλιοθήκης .

Για την επίτευξη αυτού του σκοπού πρέπει το προσωπικό να ασκήσει πίεση στους προϊσταμένους τους . Τα μεγαλύτερα κονδύλια που θα δοθούν στη βιβλιοθήκη θα βοηθήσουν στη κάλυψη περισσότερων παρεχόμενων υπηρεσιών και συνεπώς τη καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών .

5.3 Ανάγκη για περαιτέρω έρευνα και περιορισμοί της παρούσας έρευνας

Η έρευνα αυτή βασίστηκε στη μέθοδο των ερωτηματολογίων . Η μέθοδος αυτή επιτρέπει τη καλύτερη κατανόηση της «πραγματικότητας» της βιβλιοθήκης όπως αυτή γίνεται αντιληπτή από τους χρήστες αλλά και τη σημασία της σωστής λειτουργίας της βιβλιοθήκης της ΑΣΚΤ . Πρέπει να επισημανθούν ορισμένοι μεθοδολογικοί περιορισμοί στη παρούσα έρευνα . Το δείγμα ήταν μικρό και για το λόγο αυτό δε μπορούν να γίνουν γενικεύσεις .

Η συγκεκριμένη έρευνα βασίστηκε σε ένα δείγμα χρηστών στη βιβλιοθήκη της ΑΣΚΤ, μιας συγκεκριμένης βιβλιοθήκης κάτι το οποίο μας αποτρέπει στη γενίκευση των αποτελεσμάτων για όλες τις βιβλιοθήκες τέχνης . Για να γίνει σωστή επιβεβαίωση των αποτελεσμάτων σε όλες τις βιβλιοθήκες τέχνης, χρειαζόμαστε περαιτέρω έρευνα και μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί σε βιβλιοθήκες τέχνης .

Συμπερασματικά, μελλοντικές εμπειρικές έρευνες μπορούν να εστιάσουν στην αφοσίωση των χρηστών σε μια βιβλιοθήκη . Χρήσιμο, θα ήταν λοιπόν, να μελετηθεί και ένα συγκεκριμένο πρότυπο μιας ειδικής βιβλιοθήκης και πως πρέπει να λειτουργεί για να καλύψει την ειδική κατηγορία χρηστών, συγκεκριμένα τη τέχνη .

5.4 Αξιοπιστία και ηθική της έρευνας

Συνοψίζοντας τα αποτελέσματα της έρευνας των χρηστών της βιβλιοθήκης της ΑΣΚΤ, πρέπει να διασφαλιστεί ότι υπήρξε απόλυτη αξιοπιστία και εχεμύθεια στις απόψεις των χρηστών . Συγκεκριμένα, με τις απόψεις των χρηστών που καταγράφηκαν στα ερωτηματολόγια, διατηρήθηκε η ανωνυμία τους και τα στοιχεία αυτά χρησιμοποιήθηκαν για να διεξαχθεί η έρευνα με σκοπό την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας . Σκοπός της εργασίας ήταν να συγκεντρωθούν τα προβλήματα της συγκεκριμένης βιβλιοθήκης και όχι να προσβληθούν και να θιχτούν απόψεις και ενέργειες ατόμων .Ολοκληρώνοντας την παρούσα έρευνα αξίζει να σημειωθεί ότι η πτυχιακή εργασία αυτή θα γίνει γνωστή στο προσωπικό της βιβλιοθήκης και γιατί όχι και στο διοικητικό προσωπικό της βιβλιοθήκης, ώστε τα συμπεράσματα και οι προτάσεις να ληφθούν υπόψη για την κάλυψη των ελλείψεων και των αναγκών της βιβλιοθήκης καθώς και την αποτελεσματικότερη λειτουργία της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανδρουλάκης, Μ., Κακάρη, Ν . και Μουσούρη, Χ .(1998) «*Μέθοδοι συλλογής δεδομένων ερωτηματολόγιο, συνέντευξη, παρατήρηση*» [online] Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Διαθέσιμο: <http://www.eap.gr>

Βιβλιοθήκες (2000) «*Ιστορία Ιδιωτικών, Ηγεμονικών Αυτοκρατορικών και δημόσιων βιβλιοθηκών*» [online] Αθήνα, Διαθέσιμο : <http://www.libraries.gr>

Βλάχου –Χαλκιοπούλου, Μ .(1996) «*Κοινωνική υπόσταση και ιστορική αναδρομή της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης*»,στο 5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Θεσσαλονίκη, 4-6 Νοεμβρίου .

Βλάχου – Χαλκιοπούλου, Μ .(1999) «*Ακαδημαϊκός Βιβλιοθηκονόμος : Άξονας για τις δημόσιες σχέσεις των βιβλιοθηκών με σκοπό την έρευνα*», στο 8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Ρόδος, 20-22 Οκτωβρίου 1999, Μυτιλήνη : Πανεπιστημιακές εκδόσεις Αιγαίου .

Ζάχος, Γ.Κ (1999) «*Έρευνα χρηστών των βιβλιοθηκών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*»

Ζαφειρίου, Γ .(2003) «*Σημειώσεις από μάθημα Μέθοδοι Έρευνας*» Σίνδος :ΤΕΙΘ

Μπούμπους, Γ .(2008) «*Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων στις Βιβλιοθήκες Τέχνης*» στο 2^ο Συνέδριο Βιβλιοθηκών Τέχνης, Αθήνα 1-2 Φεβρουαρίου 2008, Αθήνα : Βιβλιοθήκη ΑΣΚΤ

Ματθιόπουλος, Ε .(1998) «*Η ιστορία της Τέχνης και η κατάσταση των βιβλιοθηκών τέχνης στην Ελλάδα σήμερα*» στη Διημερίδα Βιβλιοθηκών Τέχνης, Αθήνα 18-19 Ιουνίου 1998, Αθήνα : Βιβλιοθήκη Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών .

Ντελόπουλος, Κ . (2005) «*Για τις σχολικές βιβλιοθήκες : 4+3 κείμενα από βιβλιοθηκονομική άποψη*» Αθήνα : Gutenberg

Ντελόπουλος, Κ. (2002) «*Οργάνωσε τη βιβλιοθήκη σου*» Αθήνα : Gutenberg

Νικητάκης, Μ. και Σίτας, Α. (2006) «*Η ποιότητα ως αναγκαιότητα στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες*» στο 8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Ρόδος 20-22 Οκτ.1999 Μυτιλήνη :Πανεπιστημιακές εκδόσεις Αιγαίου

«Οδηγός αποτίμησης ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών» (1999) [Ιωάννινα] : Heal link – Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

«Οδηγός Σπουδών της ΑΣΚΤ» (2003) Αθήνα :ΑΣΚΤ

Παπατσικουράκης, Χρήστος και Ανέστης, Σίτας (επιμ.) (2005) «Από τη βιβλιοθηκονομία στην επιστήμη της πληροφόρησης» Αθήνα : Τυπωθήτω

Σταθούλια, Θ . (1999) « Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες στον 21^ο αιώνα :ένα νέο τεχνολογικό ουμανιστικό μοντέλο» στο 8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Ρόδος 20-22 Οκτ.1999, Μυτιλήνη :Πανεπιστημιακές εκδόσεις Αιγαίου

Σταματοπούλου –Βασιλάκου, Χ. (1998) « Θεατρικές Πανεπιστημιακές Βιβλιοθήκες και ο ρόλος τους στην εκπαίδευση και την έρευνα : διεθνής εμπειρία και ελληνική προοπτική» στη Διημερίδα Βιβλιοθηκών Τέχνης, Αθήνα 18-19 Ιουνίου 1998, Αθήνα : Βιβλιοθήκη Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών

Σταύρου, Φ. (2008) «Σημειώσεις από μάθημα : Ανάπτυξη και Διαχείριση Συλλογής» Θεσσαλονίκη : ΤΕΙΘ

Τόγια, Α.Ι .(1997) «Εισαγωγή στη Βιβλιοθηκονομία- Είδη Βιβλιοθηκών» Σίνδος : ΤΕΙΘ

Τσάφου, Σ. (2003) «Ποσοτικές μέθοδοι έρευνας στις βιβλιοθήκες και ανάλυση πληροφοριακών συστημάτων» Αιγάλεω : ΤΕΙ Αθήνας

Bell, J. (1997) «Μεθοδολογικός σχεδιασμός παιδαγωγικής και κοινωνικής έρευνας: οδηγός για φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες» Αθήνα: Gutenberg

Casson, L. (2006) «Οι βιβλιοθήκες στον αρχαίο κόσμο» Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης

Javeau, C. (2000) «Η έρευνα με ερωτηματολόγιο: το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή» Αθήνα :Τυπωθήτω

Roberts, N. και Konn, T. (1991) «*Librarians and professional status: continuing professional development and academic libraries*» London: The Library Association

<http://www.library.asfa.gr>

www.asfa.gr

www.aht.asfa.gr

<http://library.panteion.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι:
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΡΕΥΝΑ ΧΡΗΣΤΩΝ

Η παρούσα έρευνα διεξάγεται στο πλαίσιο πτυχιακής εργασίας που εκπονείται στο τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης. Σκοπός της έρευνας είναι η καταγραφή των απόψεων καθώς και των αναγκών των χρηστών της βιβλιοθήκης ,αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών Αθηνών. Τα αποτελέσματα θα αξιοποιηθούν από τη βιβλιοθήκη για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών της.

ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΕ ΜΕ Χ

Παρακαλώ πολύ προσδιορίστε:

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Φύλο

Άνδρας Γυναίκα

2. Ηλικία

18-25 25-35 Άνω των 35

3. Τμήμα

Εικαστικό Θεωρητικό

4. Ιδιότητα

Εξωτερικός χρήστης	
Μεταπτυχιακός φοιτητής Ψηφιακών Μορφών Τέχνης	
Μεταπτυχιακός φοιτητής Εικαστικών Τεχνών	
Προπτυχιακός φοιτητής	
Διδακτικό προσωπικό	
Διοικητικό προσωπικό	

5. Έτος φοίτησης

6. Πόσο συχνά επισκέπτεστε τη βιβλιοθήκη;

Καθημερινά	
Μια φορά την εβδομάδα	
Μια φορά το μήνα	
Μια φορά το εξάμηνο	
Καθόλου	

7. Έχετε κάρτα χρήστη βιβλιοθήκης;

Ναι Όχι

8. Ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους επισκέπτεστε τη βιβλιοθήκη;

E-mail	
Internet (facebook, msn, chat...)	
Έρευνα	
Δανεισμό	
Μελέτη στο αναγνωστήριο	
Φωτοτυπίες	
Οπτικοακουστικό υλικό	
Τρέχουσα ενημέρωση	

9. Πώς αξιολογείται τη συλλογή των βιβλίων σχετικά με τη κάλυψη των αναγκών σας για την εκπόνηση των εργασιών σας;

Κακή	
Καλή	
Μέτρια	
Αρκετά καλή	
Πολύ καλή	

10. Αναφέρετε σε ποια συλλογή η βιβλιοθήκη χρειάζεται αναβάθμιση;

Μονογραφίες καλλιτεχνών	
-------------------------	--

Ιστορία της τέχνης	
Μοντέρνα τέχνη	
Αρχιτεκτονική	
Ζωγραφική	
Γλυπτική	
Χαρακτική	
Φωτογραφία	
Φιλοσοφία	
Λογοτεχνία	
Κοινωνικές επιστήμες	
Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)	

11. Παρακαλώ σημειώστε τη συχνότητα με την οποία χρησιμοποιείτε τις παρακάτω θεματικές ενότητες της συλλογής της βιβλιοθήκης;

	Καθημερινά	1 φορά την εβδομάδα	1 φορά το μήνα	Λιγότερο από μια φορά το μήνα	1 φορά το εξάμηνο
Μονογραφίες καλλιτεχνών					
Ιστορία της τέχνης					
Μοντέρνα τέχνη					
Αρχιτεκτονική					
Ζωγραφική					
Γλυπτική					
Χαρακτική					
Φωτογραφία					
Φιλοσοφία					
Λογοτεχνία					
Κοινωνικές					

επιστήμες					
Άλλο (παρακαλώ προσδιορίστε)					

12. Παρακαλώ σημειώστε τη συχνότητα με την οποία χρησιμοποιείτε τα παρακάτω.

	Καθημερινά	1-2φ. / εβδομάδα	1- 2φ. / μήνα	1-2φ. / τρίμηνο	1-2φ. /εξάμηνο	Ποτέ
Βιβλία έντυπα						
Περιοδικά έντυπα						
Οπτικοακουστικό υλικό						
Ηλεκτρονικά περιοδικά και Βάσεις Δεδομένων						
Internet						
Κανένα						

13. Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε τα παρακάτω για να εντοπίσετε το υλικό που σας ενδιαφέρει;

	Καθημερινά	1- 2φορές/ εβδομάδα	1-2 φορές/μήνα	1-2 φορές / τρίμηνο	1-2 φορές / εξάμηνο	Ποτέ
Αναζήτηση στο κατάλογο						

Βοήθεια από τον/την βιβλιοθηκονόμο						
Κατευθείαν στα ράφια						

14. Νομίζετε ότι χρειάζεστε περισσότερη εκπαίδευση για να βρίσκετε με επιτυχία αυτό που αναζητάτε;

Ναι Όχι

Αν ναι, παρακαλώ σημειώστε :

Στο κατάλογο	
Στις βάσεις δεδομένων	
Στα ηλεκτρονικά περιοδικά	
Σε όλα	

15. Έχετε παρακολουθήσει το εκπαιδευτικό σεμινάριο;

Ναι Όχι

Πόσο χρήσιμο ήταν;

Καθόλου	
Αρκετά χρήσιμο	
Πολύ χρήσιμο	

16. Σας βοηθάει η σήμανση της βιβλιοθήκης για να εντοπίσετε το υλικό που θέλετε;

Ναι Όχι

17. Γνωρίζετε ότι μπορείτε να δανείζεστε υλικό από άλλη βιβλιοθήκη μέσω της υπηρεσίας του διαδανεισμού;

Ναι Όχι

Έχετε κάνει χρήση του;

Ναι Όχι

18. Γνωρίζετε ότι μπορείτε να κάνετε προτάσεις παραγγελιών από την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης και την εξυπηρέτηση;

Ναι Όχι

19. Απευθύνεστε στο προσωπικό της βιβλιοθήκης για βοήθεια;

Ναι Όχι

20. Πώς κρίνετε τη εξυπηρέτηση του προσωπικού;

Κακή	
Καλή	
Μέτρια	
Αρκετά καλή	
Πολύ καλή	

21. Είστε ικανοποιημένοι από τους χώρους της βιβλιοθήκης;

Ναι Όχι

22. Είστε ικανοποιημένοι από το ωράριο της βιβλιοθήκης;

Ναι Όχι

23. Πώς αξιολογείτε τις παρεχόμενες υπηρεσίες της βιβλιοθήκης;

	Κακή	Καλή	Μέτρια	Αρκετά καλή	Πολύ καλή
Έντυπη συλλογή (βιβλία, περιοδικά)					
Συλλογή οπτικοακουστικού υλικού (CD , DVD)					
Πρόσβαση στο internet					
Εξυπηρέτηση					
Φωτοτυπίες					

24. Βρίσκετε πληροφορίες στην ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης;

Ναι Όχι

25. Νομίζετε ότι η ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης είναι:

Κακή	
Καλή	
Μέτρια	
Αρκετά καλή	
Πολύ καλή	

26. Ποιος τρόπος εξυπηρέτησης θα σας ικανοποιούσε περισσότερο;(μπορείτε να προσδιορίσετε περισσότερους από έναν)

Τηλεφωνική επικοινωνία	
E-mail	
News letter βιβλιοθήκης	
Άμεση συναλλαγή με τον/την βιβλιοθηκονόμο	
Μέσω της ιστοσελίδας της βιβλιοθήκης	

27. Κρίνετε επαρκή τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό της βιβλιοθήκης;

Ναι Όχι

28. Πόσο σημαντικά θεωρείται τα παρακάτω για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών ή για τη καλύτερη εξυπηρέτησή σας;

	Καθόλου σημαντικό	Λιγότερο σημαντικό	Αδιάφορο	Αρκετά σημαντικό	Πολύ σημαντικό
Αύξηση θέσεων του αναγνωστηρίου					
Περισσότερες θέσεις σε Η/Υ					
Αύξηση ωρών λειτουργίας (π.χ Σάββατο πρωί, 12ωρη λειτουργία)					
Δημιουργία ειδικών-«κλειστών» χώρων μελέτης					
Εγκατάσταση επιπλέον φωτοτυπικού μηχανήματος εντός του χώρου της βιβλιοθήκης					
Αυτοματοποίηση υπηρεσιών (π.χ αυτόματος δανεισμός και επιστροφή βιβλίων,					

αυτόματη έκδοση κάρτας χρήστη)					
-----------------------------------	--	--	--	--	--

29. Εάν είστε εξωτερικός χρήστης ,θα επιθυμούσατε να γίνετε μέλος της βιβλιοθήκης για να δανείζεστε το υλικό της βγάζοντας κάρτα βιβλιοθήκης αντί συνδρομής;

Ναι Όχι

**Σας ευχαριστώ,
Φωτεινή Κόρδα**